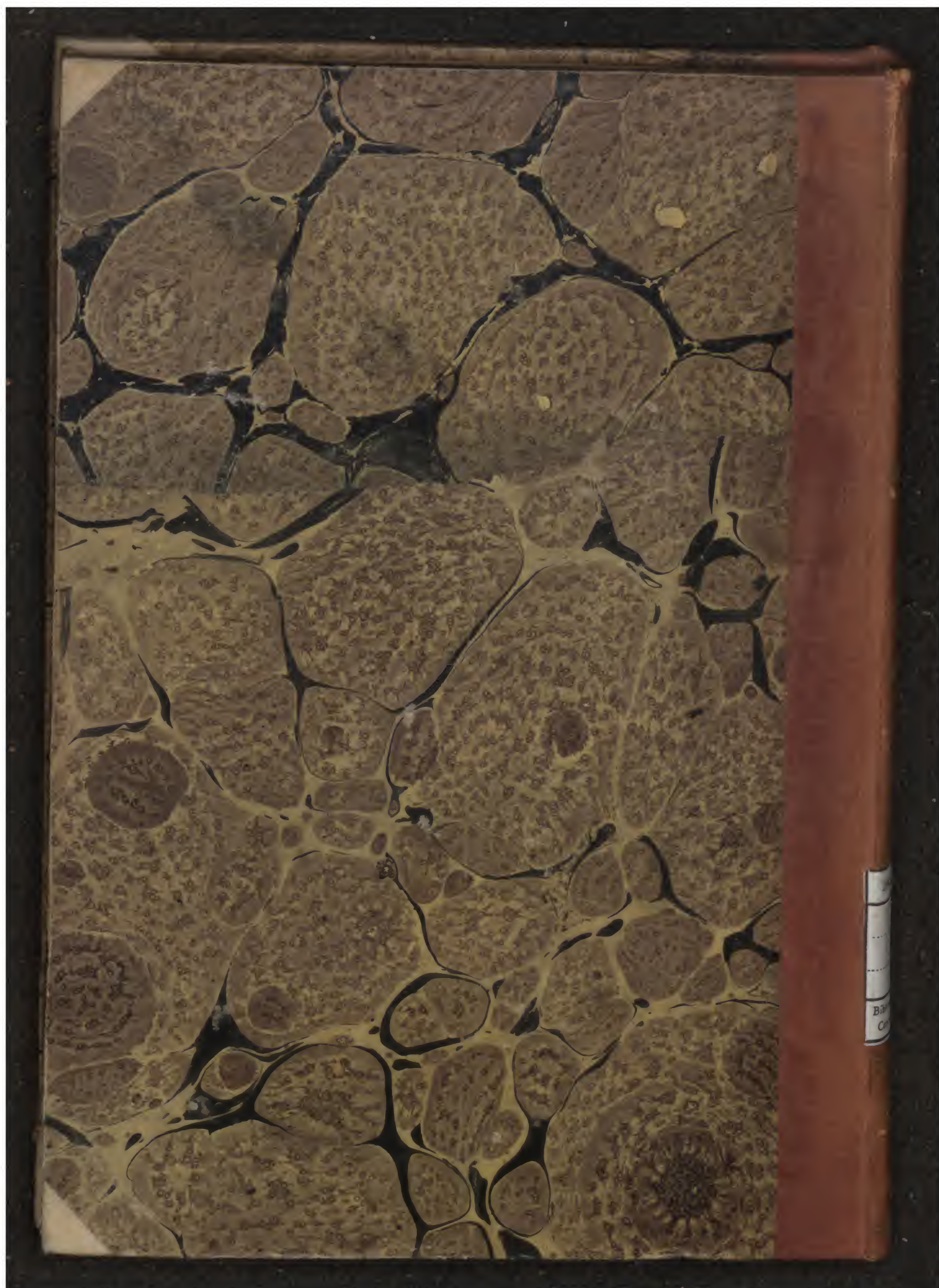

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

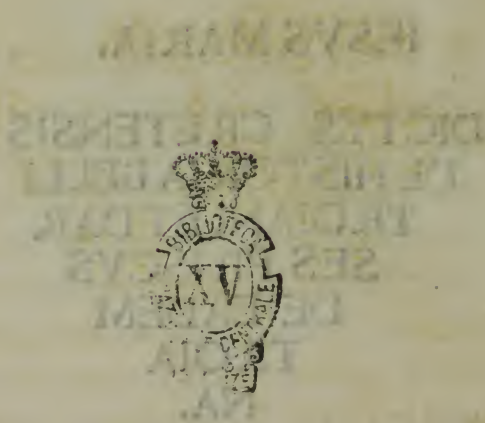
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.19

INCUNABULI
M
7
19
Biblioteca Nazionale Centrale - Firenze

1.7.19

IESVS MARIA.

DICTYS CRETENSIS
DE HISTORIA BELLI
TROIANI ET DAR
SES PRISCVS
DE EADEM
TROIA
NA.

Comentat sibi sibi de sermibus ad usus fratrum romulorum.

FRANCISCVS FARAGONIVS MAGNIFI
co uiro Bernardo Rictio Messanensi patritio oratori atq;
poetæ eruditissimo. S. D.

d ICTYN Cretensem grauē historicū (qui
apud Troiam sub Idomeneo Cretensium
rege militauit) ex Gnoso Cretæ oppido gre
cum hominē a Septimio uiro romāo olim
latina ueste mutatum iussu tuo bibliopolæ
imprimendum exhibui Bernarde uir p̄stā
tissime: Tum pro iure quo tibi omnes litterati maxime de
bent: qppe qui ob singulares uirtutes tuas de eruditis cru
ditissimus optime mereris: Tuq; qā solus prope es: qui uni
uersas dispersæ uetustatis reliquias sedulus p̄quirere & ad
mirari nō desinis: Interq; multiplices reipublicæ curas non
intermittis litterarū studia. Proinde historicis poetis: ora
toribusq; lectitandis succisuias horas impēdis: Vt non te
mere inter primos cuiuscunq; ætatis poetas oratoresq; cō
numerari possis. Est tibi præterea in colloquiis affabilitas
prudencia atq; humanitas: Virtutum es focundus: inimi
cus uitiorum acerrimus: amicis iucundus ciuib; charus:
apud omnes es deniq; amabilis. Et quod difficilius est in
Cræso uiuis Numam. Es tu quoq; unicum totius nobili
tatis exemplar: & Rictiorum antiquissimæ: atque genero
sissimæ familiæ fulgentissimum decus. Sed de his plura
alias: Accipies interim læta fronte: achilari uultu libel
lum: quem si a Reipublicæ muneribus (quibus iugiter di
stineris) feriat perlegeris: mirum scriptoris acumen: ar
gutamque densitatem deprendes. Est enim rerum fre
quentia creder uerbis p̄ssus sermo sententiæ numero ac

a ii

contionibus argutus: quē si tibi cōtubernalem reddideris
iucūda te historiæ ueritate recreabit: scripsit. n. ea q̄ uidit:
q̄bus interfuit: quæ gessit: idem mirifice rei militaris disci-
plina: aliarumq; rerū multiplici uarietate oblectare te pote-
rit. Nā si astutiam in bello quæris habes Vlyxem: Si p̄stā-
tiam fortitudinemq; desideras: intuere Achillē: Si cōtionā-
di grauitatem poptas: Nestorem p̄ oculis pone. Nōne de-
niq; uestigia ac mores illius antiquissimi sæculi pernoscere
& omissis poeticis fabulis historiæ ueritate imbui atq; refi-
ci iucūdiſsimū erit: At illud nimix in hoc libello anxīū me:
sollicitūq; detinuit: q̄ pluribus locis adeo mēdosus erat: ut
uix sēsus ullus elici possit. Ego uero p̄ uirili pte collatis mul-
tis exēplaribus & archetypis emaculatissimū reddere nīſus
sum. At hoc nulli p̄fecto mix uideri debet: quū Cōstātin⁹
lascaris uir utraq; lingua p̄tissimus mihi asseruerit: Inpio-
rū tēporum incuria Dictyn apud græcos: ne qdē inueniri:
retulit tñ hæc paucula ex Suida asserēte Dictyn cretēsem
gnosium historicū belli troiāi ephimeriē. i. diurnalē lris pu-
nicis (q̄bus uniuerſa Græcia tūc utebatur) absoluisse sub
Idomenco merentē: dein post multū t̄pis apud gnosō mo-
numēto terremotu seu uetustate collapsō: reptos libellos:
acticisq; litteris omutatos Claudio Cæsari Nerōi oblatos:
demū latine cōuersos. hæc ille. Quare multū tibi Bernar-
de uir magnifice studiosi debebunt uniuerſi: qui Dictyn lu-
culentū historiographū tot iā sæculis situ squalētez: & uix
in lucē p̄dire ausum: nunc solertissime tuis sumptibus: pul-
chroq; caractere imp̄ssum haud difficulter habebūt. Ego
tandē ne Mineruā erudire ac noctuas athenas deferri uide-
ar: hic finem faciam: p̄sertim ne p̄bita sit uitupatoribus ob-
latrandi facultas: q̄ obtrectatione alienæ scientiæ sibi famā

latrandi facultas: q̄ obrectatione alienæ sciētix sibi famaz
aucupari: dēteq; theonino aliēa carpe ac edētuli dētatis &
oculatis talpæ capreata fronte inuidere solent. Vale togæ
sagiq; candidissimum decus: & me quod facias ama.

EIVSDEM EPIGRAMMA ADEVNDEM.

Ediderat mundo summum pia Creta tonantem:

Diffimilem Dictyn protulit inde ioui.

Olim cœlicolum rector nam creditus alter:

Alter terrigenis inclyta scripta dedit.

Dictyos atque iouis numen seu grammata confer:

Hoc abiisse uides: enthea scripta manent.

Sic tu qui nostris decus es Bernarde camœnis

Qui facis ut cunctis Dictys in ore sonet.

Carmina cœlicolas testor: si nostra ualebunt.

Viues carminibus sæcula longa meis.

Sunt hæc parua tamen: sunt hæc leuiora fatemur.

Mox maiora dabo: spesq; decusq; uale.

HEXASTICHON.

Vndenî uersus partem si sumpseris imam.

Cum puppi proram iungito amice parem.

Vertice cum summo tracta interiora tonantis.

Tertiaq; octauî syllaba iuncta fiet.

Extremo bisquina tamen si carmine cedat

Auctoris totum syllaba nomen habes.

TETRASTICHON.

Tarpæi montis templum Dictynna colossus.

Thebæ niliacæ pyramidumque labor

Mausolus Babylon mundi miracula cedant:

Illa soluta iacent: Dictys ad ora uolat.

DISTICHON.

Vertice nata dei quondam uelut ægide Sais:

Gnosida trinacriæ sic tulit arte caput.

MONOSTICHON.

Ilion obsedit bello gens græca bilustri.

APPENDICVLAE ad Libri interpretationem.

MINOS Iouis & Europæ filius Androgeum Ariadnam Phedrâ Deucalionē & Molūpgenuit: ex Deucalione Idomeneus: ex molo meriōes seu myrion & Idomeneus alter nascitur. Itē Tantalus Iouis filius genuit pelopem. Pelops aut Atreum Thyestem & Plisthenez: hic uero ex Aeropa Agamēnonē & menelaum sustulit: At agamēnō Iphigeniā siue Iphianassam electrā horestēq; pcreauit. Menelaus uero cū Helena genuit Hermionem cu3 qua seu cum Andromache Pyrrhus Achillis filius pgenuit molossū: unde molossi populi. Item ex Pleione filia oceani seu danai & ex Athlātē nascitur electrā quæ peperit ioui Dardanū. hic Erichthonium: hic Troem. Tros Ilionem Ilion Laumedōtem ex quo Priamus cui Hecuba Cyssēi regis thracum filia peperit Creusam Cassandram Ilionem Polyxenam Paridem Hectorem Helenum Chaonem Troilum Deiphobum Polidorum Politem. Iterum Iuppiter ex taigeta agenoris Phœnicum regis filia genuit Lacedæmone3: hic musculum uel potius Amicatem: hic Argalum seu Argulum ex quo Oebalus pater Tyndari cui Læda peperit Castorē Pollucem Helenam & Clitemnestrā. EX Phœnice quoque filio seu filia Agenoris pēdet Lædæ atque Hecubæ origo. Hæc iccirco adiunxi: quia multi incident loci: in quibus eadem nosse ex usu erit. ARGUMENTUM primi libri. ATREVS ALTER (qui fuit Cretensis ditissimus pater Aeropæ ex Minoe origine3 trahens qcqd auri

& argenti pecorūq; habuit: nepotibus diuidendū reliq̄rat:
sed terrarū imperia iussu eiūsdem diuisim possidebant Ido
meneus deucaliōis filius cū merione patrueli suo & idome
neus alter molius. i. Molifilius. Omnes igitur pelopidæ ad
ptiendas iter se Atrei opes Cretam conuenere: inter quos
Palamedes & menelaus qui etiam sororis fratrisq; in illa di
uisione functus ē uice: quū neuter aduēisset. Cūcti deniq;
apud Cretā benigne suscepti in europesq; templū deducti
preciosa operum extruictione mirifice sunt affecti contem
plantes singula quæ ex Sidone patria europes nobilibusq;
matronis transmissa magno tum decori erant. PER
idem tps Paris cum Aenea aliisq; receptus in domo mene
lai ubi aduertit regem abesse Helenam multasque opes:
item Aetram & Clymenez menelai affines abstulit. Qui
bus cognitis menelaus cum coniugis: tum affinium iniu
ria torquebat: quem Plamedes solatus nauem conscende
re facit: paucisque diebus spartam tenuere: quo Agammē
non & Nestor: cunctique ex origine Pelopis conuenerant
Legātū tandem ad troiā Palamedes Vlysses & menelaus
ut abrepta repeterent: quumq; Palamedis oratio troianos
permoueret: Priamus eius sermo nez interruptit inqens nō
esse æquum insimulare eum qui absit. Nam Paris nondū
ad troiam peruenerat: sed eadē qua apud Sparten usns cu
piditate sidoniorum regem suū hospitē obtruncarat cun
ctamq; domū abstulerat. Igitur paridis aduentu cōmota ci
uitas facinus detestabatur: Priamus p̄inde anxius (dimissis
filiis reddendā esse Helenam negātibus) cōuocat seniores:
at filii cōcilium irrumpunt multosq; obtruncāt. His pactis
Priamus hortatu Hecubæ helenam adiit quæ asserens suā
originem ad Priami & Hecubæ genus p̄tinere eorundem

a iiii

fidei flens se cōmēdat. Priamus deniq; nō amplius differē
dos legatos ratus Helenā in cōcilium corā legatis adduxit:
quæ interrogata respondit nō inuitā nauigasse seq; potius
Paridi q̄ Menelao conuenire. Quibus auditis legati mīna
bundi digrediuntur: quīs reguli eos necandos ne ad bellū
graciā concitarent statuissent tamē duce Antenore dimit-
tuntur illesi: puenientesq; Spartā Helenæ uolūtate filiorū
Priami scelus Antenorisq; hospitium exponūt. Quas ob
res Diomedis regnum in quo de apparatu belli agatur eligi-
tur: ubi deinde cūcti graciæ p̄cipes ceto porco a Calchātē
iurant inimicitia contra Priamum: Inde cūctis suffragiis
Agamēnon rector omniū declaratur: ducesq; nauīū Achil-
les Ajax & Phoenix constituūtur: Campestri exercitui Pa-
lamedes p̄ponitur cum Diomede & Vlyxe: Postea descri-
bitur nauium. M. cc. lxxxviii. catalogus ad aulidē confluē-
tiū. Sed quū ibi Agamēnō ceruā seu capreā Dianæ inscius
interfecisset pestisq; ob id inuasisset exercitum tandē muli-
er deo plena respōdit nō posse sādari pestē nisi Agamēnōis
filia Dianæ immolaret abnuēteq; Agamēnōe Vlyxes falsis
litteris tāq; ab eodem ad uxorē missis Iphigeniā asportauit.
At in tēplo orta tēpestate audita uox ē deā aspernari tale sa-
crificiū qn poti⁹ immolarēt qđ oblatū in uirginis uicē respi-
cerēt dein ceruā subito uisā imolāt: Cūctiq; sādata tēpesta-
te ingēti lætitia ex aulide nauigarūt nauesq; eorū Anius rex
& eius filiæ (qbus a baccho cōcessum fuit ut q̄c̄q; ipsæ t̄age-
rēt uertereſi uinū triticū & oleū unde dictæ sūt cenotropæ
q̄ uertentes omnia in nouas species) cibariis expleuerunt.

EIVSDEM EPIGRAMMA AD EVNDEM.

Phoebigenam precibus mouit Dictynna sub orcum
Missum Theſeidem reddidit ille deæ.

Asteris Euganeo precibus concessa poetæ
Diua Cupidineo numine uicta parens.
Vota Midæ supplicis Bacchus perfecit in auro;
Atq; Anii natas surgere iussit aues.

Asterien pelagi fundo traxere sororis
Latonæ (placido uixq; tonante) preces.
Persephone superis numen partitur & imis
Effectum hoc Cereris supplice uoce deæ.

Morte pugil uitæ fratri largitur honorem
Alterna precibus sydus utrunq; poli.
Dictyos assiduis dum poscis grammata uotis
Vicisti, O quantum uota precesq; ualent.
Nam sine labe tuum munuscula parua libellum
Mittimus, & nugas perlegis ante meas.

Quæ si non sordent quamuis leuiora uidebis
Te duce pyeriis tendere ad astra modis.
Te sine Castalias frustra tentabimus undas:
Nec sine te nobis dexter Apollo fauet.

Iamq; uale & pilii superes modo Nestoris æuum
Longaq; Cumanæ sæcula uatis agas.

PROLOGVS SEPTIMII ROMANI VIRI ELO
Q VENTISSIMI IN DICTYN CRETENSEM
GRAVEM HISTORICVM E GRAECO IN LA
TINVM AB EODEM CONVER SVM.

Septimius Q uinto Aradio. S.D.

PHIMERIDEM belli troiani Dictys Creten
sis (qui in ea militia cum Idomeneo meruit) con
scripsit litteris punicis: quæ tum Cadmo & Age
nore auctoribus p græciam frequētabant. Dein
post multa sæcula collapsa per uetustatem apud gnoson

(olim Cretensis regis sedem) sepulchro: eius pastores quū
eo deuenissent forte inter ceteram ruinam loculum stag-
no a fabro clausum offendere: ac thesaurum rati mox dis-
soluunt nō aurū nec aliud qcq̃ prædæ sed libros ex philyra
in lucem producturi. At ubi spes frustrata est ad Praxim
dñm loci eos deferunt: qui commutatos litteris ætlicis (naz
oratio græca fuerat) Neroni romano cæsari obtulit: p quo
plurimis ab eo donatus ē. Nobis quū in man⁹ forte libelli
uēissent auidis ueræ historiæ cupido incessit ea uti erāt lati-
ne differere magis cōfisi ingenio ut otiosi animi desidiā dis-
cuteremus. Itaq; priorū quinq; uoluminū q̃ bello cōtracta
gestaq; sūt eūdē numeꝝ seruauim⁹: Residua qdē de reditu
græcorū quinq; i unū redegim⁹: atq; ad te misim⁹ tu Ruf
fine mi (ut par est) faue cœptis atq; in legendo dietim.

LIBER PRIMVS DICTYS CRETENSIS DE HISTORIA BELLI TROIANI.

VNCTI reges qui Minois Ioue geniti,
pnepotes græciæ imperitabant, ad diui
dēdas inter se Atrei opes Cretam cōue-
nere. Atreus namq; ex Minoe postreā
sua ordinans, qcqd auri atq; argenti pe-
corum etiam fuit, nepotibus quos filia
genuerāt, ex æquo diuidēdū reliquerat,
excepto ciuitatū terrarūq; imperio. Hæc qppe Idomeneus
cum Merione Deucalionis Idomeneus alter Molius iussu
eius seorsum habuere. Cōuenere autē Clymenæ & Nau-
pli filius Palamedes & Aëas Dictys ex Cretæ ida: Itē Me-
nelaus Aeropa & Plisthene genitus a quo Anaxibœa so-
ror (quæ eo tempore Nestori denupta erat) & Agamēnō
maior frater: ut uice sua in diuisiōe uteretur petiuerāt. Sed

hi non Plifthenis ut erant magis q̄ Atrei dicebantur: ob eā
causam q̄ quū Plifthenes admodum paruus ipse agens in
primis ānis uita funētus nihil dignū ad memoriā nominis
reliq̄ſſet Atreus miſeratiōe ætatis ſecū eos habuerat neq̄
minus q̄ regioſ educauerat: In qua diuiſione ſinguli pro no
minis celebritate inter ſe quiſq̄ magnifice trāſegere. A deo
re cōgnita omnes ex origine Europæ (quæ ī ea inſula ſūma
religione colitur) confluunt: benigneq̄ ſalutatos in tem
plum deducūt: Ibi multarū hīſtoriarū more patrio immola
tione celebrata exhibentefq̄ epulas large magnificeq̄ eos
habuere. Itemq̄ in ſecutiſ diebus reges græciæ & ſi ea quæ
exhibebātur magnifice cum lætitiā ſuſcipiebant: tñ multo
magis templi eiſ magnifica pulchritudine precioſaq̄ ex
trūctiōe operum afficiebātur inſpiciētes repetentefq̄ me
moria ſingula quæ ex ſidone phœniciæ patriā eiſ atq̄ no
bilibus matronis tranſmiſſa magno tūz decori erāt. PER
idem tempus Alexander phrygius Priami filius cū Aenea
aliifq̄ ex conſanguinitate comitibus Spartæ in domū Me
nelai hoſpitio receptus: indigniſſimuſ facinus perpetraue
rat. Is namq̄ ubi animaduertit regeſ abeſſe q̄ erat Helena
precæteris græciæ ſcœminis memoranda ſpecie amore eiſ
captus ipſam multafq̄ opes domo eiſ aufert: Aetram
quoq̄ & Clymenam Menelai ōffines quæ ob neceſſitudi
nem cum Helena degebant. Poſtq̄ Cretam nuntiuſ uenit
& cuncta ei quæ ab Alexandro aduerſus domum Menelai
cōmiſſa erant aperuit: p̄ omnē inſulam (ſicut in tali re fieri
cōuenit) fama in maiuſ diuulgatur: expugnatam quippe
domum regis euerſumq̄ regnum & alia in talem modum
ſinguli diſſerebāt. Quibz cōgnitiſ menelaus & ſi abſtrac
tio cōiugis animū pmouebat multo ampliſ tamē ob iniuſ

riam affiniuz (quas supra memorauimus) cōsternebatur
 Quod ubi aīaduertit Palamedes regē ira atq; indignatōe
 stupefactū concilio excidisse: ipse naues parat: atq; oī instru
 mēto compositas terræ applicat: deinde pro tpe regē breui
 ter cōsolat: positis etiam ex diuisione q̄ in tali negotio tem
 pus patiebatur: nauē ascendere facit: Atq; ita uentis ex sen
 tentia flantibus: paucis diebus spartam peruenere. Eo iaz
 Agamemnō & Nestor: omnesq; qui ex origine Pelopis in
 grācia regnabant cognitis rebus confluxerāt. Igitur
 postq̄ Menelaum aduenisse sciūt: omnes in unum coeunt
 & q̄q; atrocitas facti ad indignationē multasq; iniurias ra
 piebat: tamen ex consilii sententia legantur prius ad troia
 Palamedes Vlysses & Menelaus: hisq; mādāt uti conque
 sti iniurias: Helenam & q̄ cum ea abrepta erant repeterēt.
 Legati paucis diebus ad troiam ueniūt: neq; tñ alexandrū
 in loco offendere. Tū nanq; p̄peratione nauigii inconsulte
 usum uēti ad Cyprum appulere: unde sumptis aliquot na
 uibus phœnicem delapsus: sydoniorū regem qui eū ami
 ce susceperat: noctu insidiis necat: eadem qua apud lacede
 moniā cupiditate uniuersam domū eius in scelus propriū
 conuertit: ita oīa q̄ ad ostētationē regiæ magnificetiæ fue
 re indigne rapta ad naues deferri iubet. Sed ubi ex lamēta
 tione eorum: q̄ casum domini flentes reliq; p̄dā aufugerāt
 tumultus ortus est: populus omnis ad regiam concurrit:
 Inde q̄ iam Alexander abreptis q̄ cupierat abscessionem p̄
 perabat: paruo tempore armati ad naues ueniūt: ortoq; in
 ter eos acri p̄lio: cadūt utrinq; plurimi: quum obstinate hi
 regis necem defenderent: hi ne amitterent partam p̄dam
 summis opibus anniterent: incensis dein duabus nauibus
 troiā reliquas strennue defensas liberant: atq; ita fatigatis

iam proelio hostibus euadūt. INTER IM apud troiam le-
 gatorum Palamedes (cuius maxime ea tempestate domi
 belliq; consilium ualuit) Priamum adiit: conductoq; conci-
 lio: primum de Alexandri iniuria conquerit̃ exponens cō-
 munis hospitii euerſionem: Dein monet quantas ea res in-
 ter duo regna simultates concitatura eſſet interiaciens me-
 moriam diſcordiarum Ilii & Pelopis aliorumq; qui ex cau-
 ſis ſimilibus ad internitiōē uſq; gentium peruēſſent: Ad
 poſtremū belli difficultates contraq; pacis cōmoda aſtru-
 it: non ſe ignorare ait quātis mortalibus tam atrox facinus
 indignationem incuteret: ex quo auctores iniuriæ ab oībus
 derelictos impietatis ſupplitia ſubituros. Et quum plurima
 dicere cuperet: Priamus medium eius interrumpēs ſermo-
 nem parcius quæſo Palamedes inquit iniquum etenim ui-
 detur inſimulari eum qui abſit maxime quum fieri poſſit
 ut ſiqua criminose obiecta ſint præſenti refutatione diluan-
 tur. Hæc atq; alia eiufmodi inferens differri querelas ad ad-
 ſentum Alexandri iubet: uidēbat enim ſinguli qui in eo cō-
 cilio aderant Palamedis oratione mouerentur: ut taciti uul-
 tu tamen admiſſum facinus condēnarēt quum ſingula mi-
 ro genere oratōis exponerentur: atq; in ſermōe græci regiſ
 ineſſet quædam pmixta miſera tioni uis. Atq; ita eo die cō-
 cilium diſimitur: ſed legatos Antenor uir hoſpitalis & præ-
 ter cæteros boni honeſtiq; ſectator: domum ad ſe uolētes
 deducit. INTER IM paucis diebus Alexander cum ſupra-
 dictis comitibus reuertitur Helenam ſecum habens cuius
 aduētū (tota ciuitas quum partim exēplū facinoris execra-
 retur alii iniurias in Menelaū admiſſas dolerēt nullo omni-
 um approbante poſtrēo cunctis indignatibus) tumultus
 ortus eſt. Quibus rebus anxius Priamus filios conuocat

eosq; quid sup tali negotio agēdum uideret consulit: q una
 uoce minime reddendam Helenā respōdent: uidebāt qppe
 quantæ opes cū ea adductæ essent quæ uniuerſa (ſi Helena
 traderet amitterent) Præterea cōmoti forma mulierū quæ
 cū Helena uenerant nuptias ſibi ſingularū iam animo deſ-
 tinauerāt: quippe lingua moribusq; barbari nihil penſi aut
 cōſulti faciētes præda atq; libidine trāſuerſi agebant. Igitur
 Priamus relictis his ſenes cōducit ſentētiaz filiorum aperit
 deinde cunctos qd agendum eſſet cōſulit: ſed priuſq; ex mo-
 re ſentētiaz dicerent reguli cōcilium repēte irrūpunt atq; in
 cōditis moribus malum ſingulis minitantur ſialiter q̄ iſtis
 uideretur decernerent. INTERIM oīs populus indigne
 admiſſam iniuriā: atq; in hūc modū multa alia cū execrati-
 one reclamabat: ob quæ Alexāder cupidine animi præceps
 ueritus ne quid aduerſum a popularibus oriretur ſtipatus
 armatis fratribus: impetū in multitudinē facit: multoſq; ob-
 truncat: reliqui interuētū proceſſu qui in cōcilio fuerāt duce
 liberantur antenore. Ita infectis rebus populus cōtemptui
 habitus non ſine pñitie ſua domū diſceſſit. Dein ſecuta die
 rex hortatu Hecubæ Helenam adiit eamq; benigne ſalutās
 bonum animum uti gereret hortatur: quæ cuiuſq; eſſet re-
 quirat. Tum illa Alexandri ſe affinem reſpondit magiſq; ad
 Priamum & Hecubā q̄ ad Plithenis filios genere p̄tinere
 repetens originem omnem maiorum. Danaum enim atq;
 Agenorem & ſui & Priami generis auctores eſſe: Nāq; ex
 Pleione danai filia & Athalante Electram natam quam ex
 Ioue grauidam Dardanum genuiſſe: ex quo tres deinceps
 inſecuti reges Ilii: Agenoris porro Taigetam eam ex Ioue
 habuiſſe Lacædemonē: ex quo Muſculum natum & ex eo
 Argalum patrem Oebali quem Tyndari ex quo ipſa geni

ta uideretur) patrem constaret: repetebat etiam cum Hecuba
materni generis affinitatem: Agenoris quippe filius Phoe-
nicem & deinde Hecubæ & Ledæ consanguinitatis origi-
nem diuissse. Quæ postquam memoriter cuncta retexuit ad postre-
mum flens orare ne se (quæ in fidem semel illorum recepta
esset) prodendam putaret: ea secum de domo Menelai ap-
portata quæ propria fuissent nihil præterea ablatum. Sed
utrum in modico amore Alexandri an poenarum metu quas
ob desertam domum a coniuge metuebat ita sibi consulere malue-
rit parum constabat. **IGITUR.** Hecuba cognita uoluntate
simul ob generis coniunctionem complexa Helenam ne perderet
summis opibus anitebat. Quum iam Priamus reliqui reguli
non amplius differendos legatos diceret nec resistendum po-
pularium uoluntati: solo omnium Deiphebo Hecubæ assenso
quæ non aliter quam Alexandrum Helenæ desiderium a recto consi-
lio præpediebat. Itaque quum obstinate Hecuba nunc Priamum
modo filios deprecaretur: nec a complexu eius ullo modo: ulla
ratione diuelli posset: omnes qui aderant in uoluntatem suam tradu-
xit: ita ad postremum bonam publicum materna gratia est cor-
ruptum. Deinde postero die Menelaus cum suis in contionem
uenit coniugem & quæ cum ea abrepta esset repetens. Tunc Pri-
amus inter regulos medius astans facto silentio optionem He-
lenæ (quæ ob id in conspectum popularium uenerat) offert si ei
uideretur domum ad suos regrediendi: quæ fuerunt dixisse neque
se in uitam nauigasse neque sibi cum Menelai matrimonio conue-
nire: itaque reguli habentes Helenam non sine exultatione et conti-
one discedunt. **HIS ACTIS** Vlyxes contestandi magis gra-
tia quam aliquid ex oratione promoturus cuncta quæ ab Alexandro
contra gratiam indigne commissæ essent retexit ob quam iniuriam
ultionem breuiter testatus est. Deinde Menelaus ira percussus

atroci uultu exitiū minitatus cōcilium dimittit: quæ ubi ad Priamidas plata sūt cōfirmāt ī terse clā ut p dolum legatos circumueniāt: Credebāt qppe (quod non frustra eos cōsilium habuit) si legati imperfecto negotio reuertissent fore uti aduersum se grande præliū cōcitaretur. Igitur Antenor (cuius de sanctitate morū supra memorauim⁹) Priamuz cōuenit cōiurationēq; factā conqueritur filios quippe eius nō legatis sed aduersum se insidias parare neq; id se passurū: Dein non multo post legatis rem aperit ita exploratis omnib⁹ adhibito p̄sidio qum primū opportunū uisum ē iuiolatos eos dimittit. DVM HAEC apud troiā agūtur disseminata iā p uniuersam græciā fama omnes pelopidæ ī unū conueniūt: atq; īterposita iusiurādi religione (ni Helena cū abreptis redderetur) bellū se Priamo illaturos cōfirmant. Legati lacædæmona redeūt de Helena eiusq; uoluntate narrant: Dein priami filiorumq; eius aduersuz se dicta gesta q; grande preconīū fidei erga legatos Antenoris præferentes Quæ ubi accepere decernit uti singuli in suis locis atq; imperiis opes belli parent. Igitur ex cōsiliū sentētia oportūnus locus ad cōueniēdum & in quo de apparatu belli ageretur argi Diomedis regnum deligitur. Ita ubi temp⁹ uisum est primus omniū īgenti nomine uirtutis atq; corporis. Ajax thelamonius aduenit cū eo Teucer frater. Dein haud multo post Idomene⁹ & Meriones sūma ī terse iūcti cōcordia: eorum ego secutus comitatū ea qdem quæ antea apud troiam gesta sunt ab Vlyxe cōgnita q̄ diligentissime retuli. reliqua quæ deinceps īsecuta sunt (qm̄ ipse interfui) q̄ uerissime potero exponam. IGITVR post eos quos supra memorauimus Nestor cum Antilocho & Thrasimede (quos ex Anaxiboea susceperat) supuenere: eos Peneleus īsecut⁹

tum Leiro & Archesiāo cōsanguineis; Dein Prothenor &
Clonius Boetia p̄ncipes. Itemq; Schedius & epistrophus
phocenses aschalaphus & lalmenus Orchomenii; tū Dio
res & Meges phyleo genitus; thoas ex andræmone eury/
pylus cuemonis orchomenius & Leontheus. post quos
achilles pelei & thetidis qui imbutus bellis ex chironē dice
batur; hic in primis adolescentiæ annis p̄cerus decora facie
studio regē bellicarum oēs iam tū uirtute & gloria supabat
Neq; tñ aberat ab eo uis q̄dā incōsulta & estera morū ipati
entiam; cū co Patroclus & phoenix. alter pp̄ coniunctionē
alcitæ; alter custos atq; rector eius. Tlepolemus dein & eu
traphates insecuti sunt; Phidippus & Antiphus insignes
armoz specie auro hercule. Post hos protelilaus Iphicli cū
podarce fratre affuit; & eumelus pheræus; cuius pater Ad
metus quōdā uicaria morte cōiugis fata prop̄a ppulerat
Podalirius & Machaon thracenses Aesculapio geniti acci
ti ad id bellum ob solertiā medicæ artis. Deinde p̄xantis fili
us philoctetes qui comes Herculis post discessum eius a di
is sagittas diuinis industriæ p̄m̄ium cōsecutus ē. Nire⁹ pul
cher ex Syme; Ex athēis Menestheus & aiax Oili ex locri
de; ex Argis Amphilocho amphiarai; & Stelen⁹ Capa
nei; & cum his Euryalus Mecistei. deinde ex Aetholia the
sandrus polinici. postremo omnium Demophoon atque
achamas fuere; cūcti ex origine pelopis. S; eos quos supra
mēorauimus; plures alii ex suis quisq; regionibus p̄t̄i ex re
gū comitibus alii ipsius regni p̄ticipes insecuti sunt; quorū
nomina singulatim expōere haud necessariū ē. IGI TVR
ubi argos oēs uenere. Diomedes hoplitio cūctos recipit
necessariaq; p̄bet. Deinde Agamēnon grande; auri pōdus
Mycœnis apportatū p̄ singulos disptiēs promptiores aios

b

oīum ad bellum quod parabatur facit. Tū cōmuni cōsilio
 sup cōditione belli iusiurādū interponi hoc modo placuit
 Chalcas Nestoris p̄scius futuroꝝ porcū marē in mediū fo-
 rum afferri iubet: quē in duas partes extentū oriēti occidē-
 tiq; diuidit: atq; ita singulis nudatis gladiis per mediū tran-
 sire iubet: deinde mucronibus sanguine eius oblitis adhi-
 bitis etiam aliis ad eam rem necessariis inimicitias sibi cum
 Priamo p̄ religionem cōfirmāt: neq; prius se bellū desertu-
 ros q̄ Iliū atq; oē regnū eruiſſent: Quibus p̄fectis atq; lau-
 te Martem atq; Concordiam multis immolationibus si-
 bi adhoſpitauere. Deinde in templo Iunōis argiuæ recto-
 rem oīum declarari placet: Igitur singulis in tabellis: quas
 ad deligendum belli p̄ncipem quem cuiq; uideret accepe-
 rant punicis litteris nomē Agamēnōis designant. Ita con-
 sensu oīum secundo rumore summā bel'i: atq; exercitus ī
 se suscipit: qđ ei p̄pter germanum: cuius gratia id parabat
 bellum. & p̄p magnam opum uim qbus p̄ter ceteros græ-
 ciæ reges magnus atq; clarus hēbatur: merito acciderat.
 Dein duces p̄fectosq; nauium Achillem Aiacem Phœ-
 nicemq; destinant: p̄æponitur etiam cāpeſtri exercitui Pa-
 lamides cum Diomede & Viſſeſita ut inter se diuturnas
 uigiliarumq; uices dispartiant. His peractis ad parandas
 opes atq; instrumēta militiæ singuli in sua regna discedūt.
 Interim belli studio ardebat omnis græcia: arma: tela: equi
 naues: atque hæc omnia toto biennio p̄æparantur: quin
 iuuentus partim sua spōte alii æqualium ad gloriam æmu-
 latione cōmunis militiæ festinarent. Sed inter hæc sūma
 cura uis magna nauiuꝝ p̄æcipue fabricatur: scilicet ne mul-
 ta milia exercituū undiq; usum ī unum collecta incuria na-
 uigandi tardarentur. **IGITVR** peractō biēnio ad Aulida

boetiæ: nam is locus delectus fuerat (singuli reges pro fa-
culrate opum regniq; instructas classes pmittunt. Ex qb9
pmus Agamēnon ex Mycēnis naues cētum: aliasq; sexa-
ginta quas ex diuersis ciuitatibus quæ sub eo erāt constru-
xerat Agapenorē præfecit. Nestor nonaginta nauīū instru-
ctā classē. Menelaus ex omni Lacedemone naues sexagi-
ta. Menestheus athenis quinquaginta. Elephenor ex Eu-
boia triginta. Ajax thelamonius salamina. xxxxi. Diomedes
lxxx. nauīū classē. Aschalaphus & lalmenus Orchome-
nii naues. xxx. Oileus ajax. xii. Itē ex omni boetia Arche-
silas Prothenor: Peneleus Leitus: Clonius naues quinqu-
aginta. Ex Phocide Schedius & Epistrophus. xxx. Dein-
thalpius & Dioretes cum Amphimacho & Polyxino ex eli-
de aliisq; ciuitatibus regiōis ei9 naues. xxx. Thoas ex ætho-
lia. xl. Meges ex dulichio & ex insulis echinadibus. xl. Ido-
meneus cum Merione ex oī Creta classē nauīū. lxxx. Ex
itacha Vlyxes. xii. pthous magnes. xl. Tlepolemus ex rho-
do aliisq; insulis quæ circa eam erant. octo. Eumelius. xi.
Ex pelagici. l. Nire9 ex Syme tres. Podarces & Prothesi-
laus ex philaca aliisq; quibus præerant locis naues. xl. Podaly-
rius & Machaon. xxx. Philoctetes ex methone: aliisque ci-
uitatibus naues septem. Eurypilus orchomenius. xlii. Gu-
neus. xx. Leonteus & polipætes ex suis regionib9. xl. Ex i-
sulis nisyro Caprate. coo. Eutrarchates Antiphus & phi-
dippus. xxx. Theandrus Polinici quem supra memorau-
imus (ex Thebis naues. l. Calchas ex archadia. xx. Mopsus
ex colophona. xx. Epeus ex insulis cycladib9. xxx. easq; ma-
gna uis frumenti: aliis quoq; necessariis cibi gratia replent:
Quippe ita ab Agamēnone mandatu3 acceperāt: scilicet
ne tāta uis militum necessariorum penuria fatigaretur. Igi

b ii

tur inter tantum classium apparatus equi atque currus bellici
 locorum conditione multi: sed pedestris militis pars maxi-
 ma: ob eam causam quia pominē graciā multo maior egestate
 pabuli equitatus usus prohibetur. Præterea fuere multi qui
 ob artis peritiā necessarij nauium apparatui credebantur.
PER IDEM tempus Lytius Sarpedō neque p̄cio neque gra-
 tia Phalidis sidoniorū regis allici potuit ut uirtutis sotieta-
 tem militiæ nostræ aduersus troiāos sequeretur: quippe quē
 iā Priamus donis amplioribus iisque postea duplicatis fidis-
 simū sibi retinuerat. Omnium autē classium numerus (quē ex
 diuersis graciæ regnis cōtractū supra exposuim⁹) toto quā-
 quēnio instruct⁹ p̄paratusque ē. Ita quū nulla iā res p̄fectionē
 nisi absentia militis retardaret: Cūcti duces ueluti signo da-
 to uno atque eodem tempore aulidā cōfluūt. Interim in ipsa
 nauigandi festinatione Agamēnon (quem a cunctis rege-
 omniū declaratū supra docuimus) longius paulo ab exer-
 citu progressus forte cōspicit circa lucum Dianæ pascentes
 capreā imprudensque religionis (quæ in eo loco erat) iaculo
 transfigit: Neque multo post ira Dianæ ob mutationē aeris
 corporibus p̄tatis lues inuadit: atque interim indies ma-
 gis magisque sæuiēs multa milia fatigare & p̄miscue pecora
 atque exercitum grauari: prorsus nullus funeri modus neque
 requies uti quicque malo obuius fuerat uastabat. Quibus
 rebus solliciti. ducibus mulier quædam deo plena Dianæ
 iram fatur: Eam namque (ob necem capreæ qua maxime lata-
 batur) sacrilegij poenas ab exercitu expetere: nec leniri pri-
 usque auctor tati sceleris filiā natu maximā uicariā uictimam
 immolasset. Quæ uox ut ad exercitū uenit omnes duces
 Agamēnonē adēūt: eum quippe primo orare recusantēque
 ad postremū cogere uti malo ob uiam properaret. Sed ubi

obstinate renuere uident: nec ulla ui queunt flectere: pluri-
 mis conuitiis insecuti ad postremū regio honore spoliaue-
 re: ac ne tāta uis exercitus sine rectore profusius ac sine mo-
 re militiae uagaret: p̄ficiunt ante omnes Palamedem: Dein
 Diomedem & Aiace Thelamonium: quartum Idome-
 neum. Ita per æquationem numeri atque partiuꝫ quadri-
 partitur exercitus. Neq; interim ullus finis uastitatis: tum
 Vlyxes simulata ex paruicacia Agamēnonis itacundia ob-
 id domū demigrationem confirmans magnum atq; inspe-
 rabile cunētis remedium excogitauit: profectus nāq; My-
 cenas nullo concilii particeps falsas litteras tanq̄ ab Agamē-
 none ad Clytēnestram perfert: quarum sententia hęc erat
 Iphigeniam (nā ea maior natu erat: desponsatam Achilli:
 eumq; non prius ad Troiam profecturum q̄ promissi fides
 impleretur: ob quā festinaret: eamq; & q̄ nuptiis usui eēnt
 mature mitteret. Præterea multa pro negocio emētito ar-
 gumento locut⁹ fidem fecerat: Quā ubi accēpit Clytem-
 nestra tum p̄ gratiam Helenæ: tum maxime q̄ tā celeberrimi
 nominis uiro filia traderetur: læta Iphigeniam Vlyssi
 cōmittit. Isque confecto negocio paucis diebus ad exer-
 citū reuertit⁹: atq; ex improviso in luco Dianæ cū uirgine cō-
 spicitur. Quibus cognitis Agamemnon affectione pater-
 næ pietatis motus: ne tam illicito immolationis scelere inter-
 esset: fugam parat. Eumque re cognita Nestor lōga ex pas-
 sus oratione: ad postremum in suadendi genere: in quo
 præter cæteros græciæ uiros iocundus auctusque erat) ap-
 posito cohibuit. Interim uirginem Vlyxes & Menela⁹ cū
 Calchanre (quibus id negotium datum erat) remotis pro-
 pe omnibus sacrificio adornant. Quum ecce dies tœdari
 & cœlū nubilo tegi cœpit. Dein repēte tonitrua coruscatio

b iii

nes: fulmina & præterea terræ marisq; ingēs motus atque
ad postremum confusione aeris ereprum lumen: neq; mul-
to post imbrium atque grandinis uis magna præcipitata: i-
ter q̄ tamen est terræ nulla requies tempestatis: Menelaus
cum his qui sacrificium curabant: metu atque hæsitazione
in diuersa agebatur: terreri quippe primo subita cœli p̄mu-
tatione: idque signum diuinum credere: De in ne cœptum
omitterent detrimento milituz commoueri. **IGITVR** in-
ter tantam animi dubitationem uox quædam luco emissâ
aspernari numen sacrificiî genus: & ob id abstinendum a
corpore uirginis misereri nanq; eiusdem. Cæterum pro tã-
to facinore satis pœnarum Agamemnoni a coniuge eius
post troianam uictoriam comparatum: itaque curarent id
quod inuicem uirginis oblatum animaduertent immo-
lare. Deinde cœpere uenti atque fulmina aliaque quæ i ma-
gno cœli motu oriri solent concreescere. **SED Q VVM**
hæc apud lucum aguntur: Achilles litteras seorsuz missas
sibi a Clytemnestra cu3 auri magno pondere accipit: in q
bus ei filiam atq; oēm domũ cōmendauerat. **Q** uas postq̄
perlegerat & Vlyxis consilium patefactum est: omissis oī-
bus propere ad uicem pergit: magna uoce: Menelaum &
q cū eo erant iclamās ab inquietudine Iphigeniæ cohiberēt
sefe comminatus p̄niciem oībus nisi paruissent. Mox atto-
niti his atq; stupefactis ipse superuenit: reformatoq; iã die
uirginem abstrahit. Interim deliberātibus cūctis quidnã &
ubi esset q̄ imolari iuberetur: cerua forma corporis admi-
randa ante ipsam arã intrepida consistit eam p̄dictâ hostiã
rati oblatãq; diuinitus cōphēdere: moxq; imolant. **Q** ui
bus pactis sædata lues instarq; æstiuu t̄pis cœlũ reseratum
est. Cæterum uirginē Achilles atq; hi qui sacrificio p̄fuere

clam omnibus regi scytaræ qui eo tpe aderāt cōmēdauere
At ubi duces sedata ui mali animaduertēte uentorū flatus
nauigandi prosperos atque æstiuā maris faciem omēs læti
Agamēnonem adeunt: eūque interitu filiæ p̄mœstū cōso
lati honōr regni rursū cōcelebrāt: q̄ res p̄grata atq; accepta
p̄ exercitū fuit: eū q̄ppe optimū consultorē suū quē non se
cus q̄ parentē miles omnis p̄colebat. Sed Agamēnon si
ue eorū quæ p̄cefferant satis prudens siue humanarū rerū
necessitatem aīo reputans. & ob id aduersus ifortunia fir
missimus: dissimulato quod ei acciderat: honorem suscipit
atq; eo die duces omnes in cōuiuium ad se deducit. Dein
multis post diebus exercitus ordinatus per duces (quum
oportunū iā tēpus nauigandi ingrueret) ascendit naues re
pletas multis p̄ciosissimis rebus quæ ab incolis regiōis ei⁹
offerebantur. Cæterum frumenta uinum: aliaque cibi
necessaria Anius & eius filiæ prebuere: quæ cenotropæ &
diuinæ religionis antistites memorabātur. Hoc modo ex
Aulide nauigatum est.

ARGVMENTVM SECVNDI LIBRI.
TELEPHVS MYSIORVM REX HERCVLIS
& Auges filius prohibens græcorum aduentum deuenit
ad pugnam: in qua thesandrus Polinici & theutrati⁹ i
terficitur: ipse quoque telephus ab Achille acriter uulnera
tus: duce eodem sanitati restituitur. ITEM SAR
pedon Laodomæ & Xanthi filius iuxta troiam congres
sus est cum græcis ubi Prothesilaus tælo Aenææ perimif
Cygnus rex ab Achille occiditur. Palamedes Smynthio
Apollini sacrificat. Pphiloctetes morfu serpentis cōtingit:
& sanat. Palamedes isidiis Diomedis & Vlyssis simulatiōe

b iiii

thesauri morti traditur sepultusq; funere publico. Achilles
 vastatis multis oppidis troianorū Astimōen Chrysei sacer-
 dotis filiam & Hippodamiam Brisei filiā abduxit. Polym-
 nestor Polydorū Priami filium græcis prodidit. Ajax Teg-
 messam puellā aufert. Diuiditur præda capta. Oratio Vly-
 xis ad troianos. Polydor⁹ interficitur. Pests inuasit exerci-
 tum. Redditur Astimōne patri. Sædatur lues. Eripit Aga-
 mēnon Hippodamiā Achilli. Describitur catalogus iuuan-
 tium troianos. Achilles irascitur. Dolon occiditur. Vulne-
 rantur duces plurimi. Percutitur a Menelao Paris a Pan-
 daro Menelaus. Pandarus a Diomede interficitur. Hector
 incendit græcorum naues; fit pugna maxima utrinq;. Rœ-
 sus rex in somnis perimitur. Demum Achilles Agamem-
 noni reconciliatur.

.F. DISTICHON. F.

Instabat sextus decimæ trieteridis annus

Iam mihi; dum dicto hæc qualiacunq; legis

DICTYS CRETENSIS DE HISTORIA BELLI
 TROIANI LIBER SECVNDVS.

OSTQ VAM ad mysiorū regionē uniuersas
 classes uēti appulere; propere omnes signo
 dato naues littori admouerunt. Dein egredi
 cupiētibus a custodibus loci eius obuiatū est:
 eos nāq; Teleph⁹ q tū mysiaē imperator erat
 (quo omnis regio ab incursione maritimorū hostiū defē-
 saretur) littori p̄fecerat. Igitur ubi descēdere prohibentur
 neq; prius p̄mittitur terrā attingere q̄ regi quā essent nun-
 tiaretur; nostri primo quæ dicebantur negligere & singuli
 nauib⁹ egredi. Dein postq̄ a custodib⁹ nihil remittebatur

& summa ui resisti ac prohiberi coeptum est: duces oēs manu iniuriam uindicandam rati arreptis armis euolant naui bus incensiq; ira custodes cedere neq; uersis his in fugam parcere: sed uti qsq; fugientem cōprehenderat obtruncare. Interim ad Telephum q; primi fuga grācos euaserāt ueniunt: irruisse multa hostium milia eosq; cāsi custodibus littora occupasse multa prāterea p metu suo adicientes nuntiant. Dein recognita Telephus cum his quos circū se habebat aliisq; qui in ea festinatione in unum conduci potuere propere grācis obuiā uenit: ac statim cōdēsatis utrinq; frōtibus ui magna cōcurrit. Deinde uti qsq; in manus uenerat interficitur: quū interim his atq; illis ex causa suorū perculsis uehemētius instaret. Sed in ea pugna Thesādrus (quē Polinici supra memorauimus) cōgressus cum Telepho icusq; ab eo cadit: multis tñ hostiū interfectis: in qbus Telephi comitem (quē rex ob industriā uiriū atq; ingenii interduces habebat) strēue dimicātē obtruncarat: atq; ita paulatim elatus secundo belli euentu & ob id maiora uiribus aggressus interficitur: atq; eius cruentē corpus Diomedes (qui ei iam tū a parentibus coeptum cū eo societati ius p se uerabat) humeris extulit idq; igne crematum (quod sup fuerat) more patrio sepeliuit. At VBI animaduenterat Achilles & Aias thelamonius magno suorū detrimento euentum belli trahi exercitū in duas partes dispartiunt ac pro tempore cohortati suos: tanq̃ restauratis uiribus acrius hostes incurrunt: ipsi duces principesq; certaminis quum modo insequeretur fugientes modo incruentibus semet instar montis opponerent: atq; ita omnino primi aut inter primos bellantes prāclaram iam tum uirtutis suæ famam apud hostes atq; inter suos effecere. Interim Teutratius ex

Teutratio & Auge genitus frater Telephi uterinus ubi aia
 duertit Aiace[m] tanta aduersum suos cū gloria dimicātem
 propere ad eum se conuertit ibi pugnādo ictus tælo mox
 occubuit: Eius casu Telephus non mediocriter perculsus
 ultionemq[ue] fraternæ mortis expetens infestus Aiace[m] in
 uadit atq[ue] fugatis quos aduersum ierat quū obstinate Vly
 xem inter uineas (quæ loco adiunctæ erāt) cōsequeret p[er]pe
 ditus trunco uitis ruit: id ubi Achilles procul animaduertit
 tælo iaculato femur sinistrū ei transfigit: At Telephus im
 pigre surgens ferrumq[ue] ex corpore trahit & protectus con
 cursu suorū ab instāti periculo liberatus est. Iamq[ue] diei plu
 rimū processerat: quū utraq[ue] acies intenta prælio sine ulla
 requie ac iugi certamine strenuis aduersū se ducibus fatiga
 retur: Namq[ue] nostros multorū dierum nauigatiōe aliquan
 tum exhaustos maxime præsentia Telephi examinauerat:
 is namq[ue] hercule genitus procerus corpore ac pollens uiri
 bus diuinis patris uirtutibus propriam gloriam æqparaue
 rat. Igitur adueniēte nocte cunctis cedētibus requies belli
 facta est: ac mysii se ad domū nostri ad naues digrediun
 tur. Cæterum in ea pugna multi mortalium interfecti utri
 usq[ue] exercitus ac uulnerati pars maxima prorsus nulli aut
 perpauca cladis belli expertes. DEIN Insecuta die legati in
 uicem de sepeliendis qui in bello ceciderant mittuntur: at
 que indutiis interpositis collecta corpora atq[ue] igne cremata
 sepeliunt. Interim Tlepolemus & cum fratre Antipho
 phidippus quos Thessalo genitos (nepotes Herculis supra
 memorauimus) cognito Telephum in his locis imperi
 tare fiducia cognationis ad eum ueniunt: eiq[ue] quinam es
 sent & quibus cum nauigassent aperuere: Deinde multa
 inuicem consumpta oratione ad postremum nostri acius

incusare q̄ tam hostiliter aduersum suos uersaretur: Aga-
 memnonē namq; & Menelaum pelopidas nō alienos gñe
 gñis sui eum exercitū cōtraxisse. Dein quæ circa domū Me-
 nelai ab Alexandro cōmissa essent raptūq; Helenæ docent:
 ob q̄ decere eū cū pp cōlāguinitatē tū p̄cipue ob scelus uio-
 lati cōmunis hospitii græcis ultro offerre auxiliū in quorū
 gratia ipsius etiam Herculis plurima laborum monumēta
 per totam græciāz existerēt. Ad quæ telephus (& si dolore
 uulneris non modice afflictabatur) benigne tñ respōdens
 ipsorū ait primo culpa factū q̄ amicissimos & iunctos sibi
 generis affinitate regno suo appulso ignorauerit præmit-
 tēdos etenim fuisse p quos cognito aduētū & eū obuiā ire
 gratulātem oportuerit atq; amice hospitio receptos dona-
 tosq; muneribus quū cōmodū uidere remittere. Cæterū
 militiā aduersum Priamū recusare: Astiochen priami filia
 sibi matrimonio iuncta ex qua Eurypilus genitus arctissi-
 mū affinitatis pign⁹ intercederet. Deinde propere popula-
 rib⁹ uti ab icēpto desisterēt nūtiari iubet atq; ita nris libe-
 ram egrediendi nauibus potestatē p̄mittit ac pro tempore
 cohortari suos. Tumq; tlepolemus & cū eo uenerāt Eury-
 pilo tradūtur. hiq; pactis quæ cupierāt ad naues p̄gunt nū-
 tiantq; Agamēnoni ac reliquis regibus pacez cōcordiamq;
 cum telepho. Quæ ubi acceperē apparatū belli læti omit-
 tunt: Dein ex consilii sententia Achilles cum Aiace ad tele-
 phum pueniunt eūq; iactatū magnis doloribus consolati
 ut uiriliter incōmodū ferret dep̄cantur. At telephus ubi ali-
 quantū respiratio doloris intercesserat græcos accusare q̄
 ne nūtiū qdē aduētus sui præmisisset. Dein pcontatur qui-
 naz & quanti pelopidæ in ea militia essent doctusq; multis
 p̄cibus ora uti ad se omnes ueniāt. Tū nri facturos se quæ-

cunq; uellet polliciti dsiderium regis reliquis nunciauere.
Igitur omnes pelopidæ p̄ter Agamēnonem & Menelaum
i unū cōgregati ad Telephū ueniūt: multūque gratulatiōis
& letitiæ p̄ntia sua regi obtulerē: ac deīde muneribus largi
ter donati hospitio recipiuntur. Neque tamē miles reliqu⁹
(qui apud naues erat) munificentia regis expers erat. Nā
que p̄ numero nauīū frumentū aliaque necessaria affatim
portabātur. Cæterum ubi Agamemnonez: fratrēque ei⁹
abesse animaduertit multis precibus Vlyssēm deprecatur
uti ad eos acciendos pergeret. Hi itaque ad Telephum ue
niunt: ac more regio inuicem acceptis datisque donis Ma
chaonem & Podalirium Aesculapii filios uenire ac uulne
ri mederi iubent: qui cōspecta cura propere apta dolori me
dicamina iponunt. Sed detritis aliquot diebus tempus na
uigandi remorari ac uentis aduersantibus mare indies ma
gis magisque sæuire occipit: Telephum adeunt eūq; de op
portunitate temporis consuluit: atq; ab eo docti initio ue
ris ex his locis ad troiam nauigandi tempus esse: reliqua ad
uersa cunctis uolentibus boetiam reuertuntur: ibique sub
ductis nauibus: singuli in regna sua hyematum descēdūt:
Interim in eo otio regi Agamēnoni cū menelao fratre exer
cer discordiam suā uacuū fuit ob proditam Iphigeniā: is
nanq; auctor & ueluti causa tanti luctus eius credebatur.
PER IDEM tēpus ubi de coniuratione uniuersæ græciæ
apud Troiam compertum est: auctoribus nunciis secutis
barbaris qui mercandi gratia per omnē Hellespōntum cō
mutare merces cū accolis sueti ultro citroque uagabantur
metus atq; mœror uniuersos inuasere: quū singuli quib⁹
ab initio alexandri factum displicuerat male actū aduersus
græciā & ob id paucorū prauitate in cōem perniciē m̄cipa

11.
tū iri testarent. Interea sollicita magnaq; cura plures ex om
ni ordine lecti ad cōtrahenda ex finitimis regiōibus auxilia
ab Alexandro aliisq; pessimis consultoribus dimittuntur:
his mādatur uti q̄ primū expedito negotio remearēt: quod
ea gratia maxime a priamidis festinabatur uti propere in/
structo exercitu tempus profectionis ante caperent atq;
omne quod parabatur bellum in regiones græciæ transpor
taretur. Quū hæc apud troiā gerūtur Diomedes incoēpti
eorum certior factus magna celeritate p̄ omnē græciā per
uagatus uniuersos duces conuenit: eisq; consiliū troianorū
aperiens monet atq; hortatur uti q̄ primū instructis rebus
bello necessariis ad nauigandū festinarēt: neq; multo post
re cōgnita Argos ab omnibus cōuenit. Ibi Achilles regi in
dignatus q̄ p̄ filiam renueret profectionem ab Vlyxe ad
gratiam reductus est. Is nāq; tū mœsto luctu obsito Aga
mēnoni insinuans quæ circa filiam eius euenissent animū
atq; ornatū regis reformauit. Igitur cunctis p̄sentibus (q̄q;
a nullo officia militiæ negligebantur) præcipue tñ Ajax &
Achilles cum Diomede curam maximā: studiumq; impor
tandi belli susceperant. Hisq; placet uti præter contractam
classē nauēs (quibus loca hostilia incurfarent) præparē
tur. Ita diebus paucis quinquaginta nauium classē in
structam omni genere compingunt: Cæterum ab incoe
pto militiæ eius octauo iam anno ad hoc usq; tempus con
supto initium noni coeperat. At ubi instructæ omnino clas
ses & mare nauigii patiens neq; ulla res impedimento erat:
citas (qui forte mercandi gracia eo appulerant) condu
ctos mercede duces profectionis delegere. PER IDEM
tempus Telephus dolorem uulneris eius: quod in proe
lio aduersum græcos acceperat diu afflictatus quum nullo

Lib.
remedio mederi posset: ad postremum Apollinis oraculo
monitus uti Achillem atq; Aesculapii filios adhiberet pro
pere Argos nauigat. Deinde cunctis ducibus cām aduētus
eius admirātibus oraculū refert: atq; ita orat ne sibi p̄dictū
remedium ab amicis abnegaret. Quæ ubi accepere Achil
les cum Machaone & Podalyrrio adhibentes curā uulneri
breui fidem oraculi firmauere. Cæterū græci multis immo
lationibus deos aiutores incepto inuocantes Aulida cum
p̄dictis nauibus ueniūt atq; inde p̄pere nauigare incipiēt
Dux Telephus ob acceptā gratiam factus. Ita ascēsis na
uibus uētos nacti ex sentētia paucis diebus ad troiā puenē
re. PER IDEM tempus sarpedon lytius Xanthi & Lao
domiæ filius frequētibus nūtiis a Priamo accitus cū magna
armatorū manu aduētabat: Is ubi aīaduertit p̄cul magnā
uim classium remotam littori ratus ut negotium erat pro
pere suos instruit græcosq; egredi incipiētes inuadit. Neq;
multo post priamidæ re cognita arreptis armis occurrunt:
Quū iterim græci infestis hostibus & omī mō instātibus
neq; egredi p̄niciter neq; arma capere turbatis oībus & ob
id cuncta impredientibus possēt: Ad postremū tñ hi (qbus
in eā festinatione armādi semet potestas fuit) cōfirmati in
ter se inuicem acriter hostes incurrūt. Sed in ea pugna Pro
thesalus (cuius nauis prima omniū terræ admota erat) in
ter primos bellādo ad postremū tælo Aeneæ ictus ruit. oc
cidere etiā duo Priami filii neq; reliqua multitudo utraq;
ex parte cladis eius expers fuit. Cæterum Achilles & Ajax
thelamonius (quorum uirtute græci sustētabātur) magna
gloria dimicantes metum hostibus & fiduciam suis effe
re: neq; amplius resisti aduersum eos poterat: qn paulatim
decidentibus his quos aduersū ierant ad postremū cuncti

fugarentur: ita libero ab hostibus tempore graeci subductas
 naues atq; in ordine positas tuto collocat. Dein ex omnibus
 Achillem atq; Aiace[m] thelamonium (quorum uirtute maxi-
 me fidebant) custodes deligunt: eisq; tutelam classium atq;
 exercitus per latera atq; cornua distribuētes tradūt. Igitur
 ordinatis dispositisq; omnibus Telephus (cuius ductu ad
 troiam nauigatum est) magna sui apud exercitum gratia
 domum discedit: Neq; multo post circa Prothesilai sepultu-
 ram nostris occupatis nihilq; in tali tempore hostile metuē-
 tibus Cygnus (cuius haud p[er]cul a troia regnum erat (con-
 gnito aduētu nostro clam atq; insidiis graecos inuadit eosq;
 ancipiti malo p[er]territo sine ullo ordine ac disciplina militari
 fugere coegit. Deinde p[ro]pere reliquit (quibus non ea huma-
 tio mandata erat (re cognita armati contraeunt in quibus
 Achilles congressus cū rege eumq; & magnā uim hostiū in-
 terficit: mox in fugam cōuersis reliquis atq; hoc modo libe-
 rat. Cæterum sollicitis ducibus & multorum clade ob crebras
 hostiū incursiōes anxius decernit uti primū finitimas troie
 ciuitates cū p[ar]te exercitus adeāt easq; omni modo incurset.
 Ita omniū primā Cygni regionē inuadunt uastantq; circū
 omnia. Sed ubi methorēsiū ciuitatē (quæ regni caput filio-
 rum Cygnialtrix memorabatur) nullo resistente inuasere
 atq; ignem subiicere coeperunt: ciues eius multis p[re]cibus
 lachrymisq; orare ut ab incepto desisterent per omnia hu-
 mana atq; diuina nixis genibus deprecātes ne delicta pessi-
 mi ducis ciuitatem innoxiam ac paulo post fidam sibi luere
 paterent: hoc modo per miserationē seruata ciuitas. Cæterum
 regiones pueros Cobim & Corianeum eorumq; sororē Glau-
 cen expetētib[us] graecis tradidere quam n[ost]ri Aiaci ob fortia
 facta eius excepta reliqua p[ar]da habendam cōcedunt. Neq;

L 10.
multo post methoriēses supplices & cū pace ad græcos pue
niunt: amicitiam & oīa q̄ impāssent facturos polliciti. Qui
bus perfectis Cillam aggressi expugnauere: neq; tū Coro
nen: quæ haud procul aberat: contingūt in gratiam meā
drinorum q̄ contermini ciuitatis eius fideles atq; amicissi
mi nobis ad hoc tps permāserant. Eadem tēpestate oracu
lum Pitii regis perfertur concedēdum ab oībus uti per pa
lamedē Apollini Smynthio sacrificium exhiberetur: q̄ res
multis grata ob industriam & amorē uiri quem circa oēm
exercitū exhibebat: nonnullis ducum dolori fuit. Cæterū
immolatio centum uictimarum (sicut prædictum erat) p
cuncto exercitu exhibebatur prætereunte Chryse loci ei
sacerdote. Interim recognita Alexander congregata arma
torum manu ad prohibendum uenit: quē quidem aiaces:
ptiusq; ad templum appropinquaret: interfectis plurimis p
cauere. Sed Chryses: quē sacerdotem Smynthii apollinis
supra diximus: utriusq; exercitus offensam metuēs quisq;
ptium ad eū uenerant cū his se adiunctū esse simulabat. in
terim i eo sacrificio phylocteta tum procul ab ara tēpli eius
astans morsu serpentis forte cōtingitur. Dein ab omnibus
q̄ aiaduenterant clamore sublato Vlysses accurrens serpē
tem interficit. Neq; multo post philocteta cum paucis uti
curaretur: Lēnum insulam mittit: Nāq; in ea sacri uulcani
antistites ihītar ab accolis dicebant: soliti mederi aduersus
uenena hiusmōi. PER idem tps Diomedes & Vlyxes cō
siliū de interficiendo palamede ineunt: more ingenii hu
mani: quod imbecillum aduersum dolores animi & inuidiæ
plenum anteiri se a melior haud facile patitur. Igitur simu
lato q̄ thesaurū repertum in puteo cum eo partiri uellent
remotis procul omnibus persuadent ut ipse potius descen

deret: eūq; nihil de insidiis submetuētem adminiculo funis
asum deponunt ac propere arreptis saxis (quæ circū erāt)
de sup obruunt: ita uir optimus acceptusq; in exercitu cuius
neq; cōsiliū unq; neq; uirtus frustra fuerat circūuentus a
qbus minime debuerat indigno modo interiit. S; fuere q
eius cōsiliū haud exptem Agamēnonē dicerent ob amore;
ducis in exercitum: & quia pars maxima regi ab eo cupiens
tradendū ei imperium palam loquebatur. Igitur a cunctis
græcis (ueluti publicū) funus ei? Crematū igni aureo uas
culo sepultū ē. Interim Achilles ministras & ueluti officinā
belli proximas troiæ ciuitates ratus sumptis aliquot naui
bus lesbum aggreditur ac sine ulla difficultate eam capit: &
Forgaritam loci eius regem multa aduersus græcos hostili
ter molitum inteifecit: atq; ita inde Diomedea filiā regis cū
magna pda abducit. Deinde Pyrrhaz & hierapolim urbes
refertas diuitiis cūctis suorū poscētib; ui magna aggressus
paucis diebus sine ulla difficultate excindit. Cæterum qua
pergebat agri referti iugi pace depredati omnibusq; uexa
tibus neq; quicq; quod amicum troianis crederetur non
uersum atq; uastatum reliquit. Quibus cognitis finitimi
populi ultro ad eum cum pace accurrere ac ne uastarentur
agri dimidio fructuum pacti dant fidem pacis atque ab eo
accipiunt. Hisq; actis Achilles ad exercitum regreditur:
magnam uim gloriæ atq; predæ apportās. Eodem tēpore
rex seytaz cognito aduētū nostro cū magnis donis aduēta
bat. Cæterum Achilles haud cōtētus eorum quæ gesserat:
Cylicias aggreditur ibiq; lynesū paucis diebus pugnando
cepit. Interfecto dein Factione q his locis impitabat mag
nis opibus naues replet abducens Astynomen Chyrsis fi
liam quæ eo tempore regi denupta erat: propere inde Pez

c

dasum expugnare coepit lelegonum urbem. Sed eorū rex
 Brises ubi animaduertit in obsidendo sēuire nostros rat⁹
 nulla uiphi beri hostes: aut suos satis defendi posse despe-
 ratione suffugii salutisque attentis cæteris aduersum hos-
 tes domum regressus laqueo interiit. Neq; multo post ca-
 pta ciuitas atque interfecti multi mortales: & abducta filia
 regis Hippodamia. **PER IDEM TEMPUS** Ajax Tela-
 monius thracum cheronesum omnimodo infestabat. Sz
 ubi rex eorū Polimnestor uirtutem atq; gloriā uiri cognouit:
 diffidens rebus suis deditiōem occepit: Tumq; poly-
 dorus Priami filius (quem rex recens natum clam omni-
 bus alendum ei trans miserat) merces pacis ab eo traditur
 aurum etiam aliaque huiusmodi dona ad conciliādos ho-
 stium aīos affatim præbebantur. Dein frumentum per
 omnem exercitum totius aīni pollicitus: naues onerarias
 (ob id Ajax secum habuerat) replet: multisque execrationi-
 bus amicitiam Priami aduersum græcos reuens in pacez
 fidemque receptus. **HIS ACTIS AJAX** iter ad phry-
 gias conuertit: ingressusque eorum regionem Teuthran-
 tem domium locorum solitario certamine interficit: Ac
 post paucos expugnata atque incensa ciuitate magnā uim
 prædæ trahit abducens Tegemessam filiam regis. Igitur
 ambo duces multis uastatis atq; expugnatis tegiōibus ipi
 clari atq; magnifici cū ingenti nomine per diuersa loca atq;
 sine industria eodem tempore ad exercituz remeare De
 inde per præcones conductis in unum cunctis militib⁹ du-
 cib⁹que progressi in medium: singuli laborum suorū atq;
 industriæ documēta in cōspectu omniū exposuere. Quæ
 ubi græci animaduertere fauore ingenti ac laudibus eos p-
 secuti: mediosque statuētes ramis oleæ coronauere. Dein

consilium de diuidenda p̄da cœptum: Nestore & Idomeo
 neo in cernendo optimis auctoris atque cunctorum sen-
 tentia ex omni p̄da: quam Achilles apportauerat excepta-
 runt Factionis coniugem Astinome (quam Chrysis filiā
 supra docuimus) hāc ob honorē regium Agamēnoni ob-
 tulere. Ipse etiā Achilles p̄ter Brisei filiā Hippodamiā Dio-
 medeā quoque sibi retinuit: quē eiusdē ætatis atque alimōiæ
 nō sine magno dolorē diuelli poterat & ob id iā antea gēib⁹
 achillis obuolutæ ne separent magnis p̄cibus oranerant.
 Cæterę reliq̄ p̄da uiritim ob singulorū merita distributa ē.
 Dein quæ Ajax apportauerat Vlyxes & Diomedes roga-
 tu ei⁹ in medios intulere: ex quibus auri atq; argenti quātū
 satis uidebat Agamēnoni regi datur: Ac deinde Aiaci (ob
 egregia laborū facinora) Theuthrantis filiā Temegessā cō-
 cedunt. Ita diuisis in singulos q̄ supauerāt frumētū p̄ exer-
 citum dispartiunt. HIS actis fidem pacti quod cū Polym-
 nestore intercesserat traditumq; Polydorum refert: ob q̄
 a cunctis decernitur ut Vlyxes cum Diomede profecti ad
 Priamum Helenā cum abreptis recuperēt atque Polidorū
 regi traderent. **IGITUR** HIS pergentib⁹ Menela⁹
 (in cuius gratia id negotium gerebatur legationis officiu⁹
 pariter cum supradictis capit. Itaque habentes Polydo-
 rum ad troianos ueniunt. Sed ubi animaduertere popula-
 res electos ac magni nominis uiros aduentasse p̄pere senes
 omnes (quorum consilium haberi solitum erat) in unum
 conducunt: Priamo ac filiis domi retento. Igit̄ reliquis p̄sen-
 tibus græcorum Menela⁹ uerba facit: secūdo iā ob eādē
 causam uenisse cum multa alia aduersum se domūq; suam
 admissa tum magno cū gemitu filiæ orbitatē p̄ absentiam
 coniugis queri: Quæ cuncta ab amico quōdam & hospite

non secundū meritū suū euenisse: eam seniores flamētatio
nē immodicā lachrymis accipiētes ad omnia quæ ab eo di-
cebanť tāq̃ iniuriæ eius patiētes annuere. Post quæ Vlyxes
medius astans huiuscemodiorationem habuit. CREDO
VOS troiani principes satis compertum habere nihil te-
mere græcos neq; inconsultū incipere solere ac semp̃ prius
iā tum a maioribus prouisū atq; elaboratū uti facta gesta q;
eorū laus potius q̃ culpa sequeretur: & ut p̃terita bene cōsul-
ta omittā iam hoc licet recognoscere iniuriis contumeliisq;
Alexātri paulo āte læsa grācia nō ad uim neq; ad arma de-
cursū est: qđ iracūdiæ refugiū esse solet: Nāq; de cōsiliū sentē-
tia legati ad recipiēdā helenā (ut memistis) cū menelao ue-
nimus: qbus p̃ter supbas uerborū minas & insidias occultas
nihil a p̃amo atq; ab ei⁹ regulis rēissu3. Imp̃fecta igit̃ re (ut
opinor) cōsequēs fuit arma cape: iusq; per uim extorquere
quod amice impetrare neq̃tum ē. Itaq; peracto exercitu to-
tius grāciæ atq; inclytis ducibus ne sic qđē plium aduersū
uos inire cōsiliū fuit: s; imitati morem modestiāq; solitā
iterato uos ob eādē cām oratum uenimus. Cætera in ma-
nu uestra sita sunt troiani: neq; nos pigebit cōcessisse uobis
si modo sana mens est: decretis salubribus priora uale con-
sulta corrigere: p̃ deos immortales reputate animis uestris
quanta clades & ueluti contagio huiusce exempli orbem
terrarum occupatura sit. Quis enim posthac ubi uiri-
le ingenium est (recordatus Alexandri facinus) non om-
niā suspecta & insidiosa ab amico metuere cogitur: aut q;
frater fratri aditum patefaciet: quis hospitem aut cognā-
tum non tanquā hostem cauebit: deniq; si hoc quod haud
spero: probaueritis omnia foederis iura ac pietatis apud bar-
baros græcosque clausa erunt. Quo circa troiani p̃ncipes

bonū atq; utile est græcos receptis uniuerſis quæ p uim ex
torta sunt amice atq; uti par est domuꝝ dimitti neq; expiri
ut duo regna inter ſe amiciffima nian⁹ cōſerant. Quæ cū
cōſidero dolendā me Hercule uicē ueſtrā puto q innoxii &
culpæ eiꝝ eius taciui: tot tantiq; paucorū libidine paulo poſt
alieni ſcleris poenas ſubire cogemini: An uoſ ſoli ignoratiſ
ut affectæ ſint amicæ atq; uicinæ uobis ciuitateſ: uel quæ re
ſiduiſ indies pparent. Nam captū Polydoꝝ atq; apud gre
cos retineri cognitum uobis eſt: qui ſi Helena cuꝝ abreptiſ
nunc ſaltem reuocetur inuiolatuſ Priamo reſtitui poterit
Alioquin bellum differri non poteſt: neque finiſ bellandi fi
et: quin aut omneſ græciæ duceſ ad eruendam ciuitatē ue
ſtram (qui ſinguli ſatiſ idonei ſunt) mortem obierint: aut
quod magiſ ſpero confore: capto Ilio: crematoque igni: po
ſteris etiam impietatiſ ueſtræ exemplum relinquat. Quæ
propter dum adhuc reſ integra uobis in manibuſ eſt: eti
am puidete. **POSTQ VAM** finem dicendi fecit ma
gno ſilentio cunctiſ uti in tali negotio fieri ſolet: alienā ſen
tentiam expectantibuſ: quum ſe quiſque miniſ idoneum
auctorem crederet. Panthuſ apud eoſ clara uoce ait: V
lyxe uerba faciſ: quibuſ præter uoluntatem mederi rebuſ
potenſtaſ nulla eſt. Dein poſt eum Anthenor omnia quæ
memorata a uobis ſunt ſcienter prudēteſq; patimur: neq;
uoluntateſ bene conſulendi abeſt: ſi potenſtaſ concederetur:
Sed ut uidetiſ ſummæ rei potiuntur illi quibuſ cupita uti
litate potiora ſunt. Quæ ubi diſſeruit: mox per ordinem
duceſ omneſ qui ob amicitiam Priami quiq; mercede con
ducti: auxiliareꝝ exercituꝝ duxerāt introduci iubet: Quis
ingreſſuſ Vlyxeſ ſecundam orationem exorſuſ nequiſſi
moſ appellare uniuerſoſ neque diſpareſ Alexandri: qppe

c iii

quia bono honestoque elapsi auctorem pessimi sceleris sequerentur: neque ignorare quoniam sit atrox iniuria probandum ius esse: fore uti malo exemplo disseminato per mortales ipsos etiam qui haud longe abessent: similia aut grauiora hisce sequerentur: ea ut erant atrociora cuncti taciti reputare animo atque ita exemplum huiusmodi abhorrentes indignatione rerum permoueri. Dein solito more perrogatis seniorum sententiis pari consensu omnium Menelaum indigne passum iniuriam decernit: solo omnium Antimacho in gratiam Alexandri aduersus reclamante ac statim qui de omnibus nuntiatur ad Priamum mitterentur electi duo: hi quoque inter cetera quae mandata erant etiam de Polydoro docent. Ea ubi rex accepit maxime consternatus filii nuncio ante ora omnium corruit: Deinde a circumstantibus relictus paulisper erigitur: atque ire in concilium cupiens a regulis cohibitus est: ipsi namque relicto patre conuentum irrumpunt ad id tempus quo Antimachus multis in contumeliam graeco praelatus probris tum demum dimitti Menelaum aiebat: si Polydorus restitueretur: Postremo eundem eam atque exitum utriusque custodiendum: aduersumque cunctis silentibus Antenore resistere: ac ne quid huiusmodi decerneret magna uis repugnare. Sed postquam inuicem multa consumpta oratione certamen eorum ad manus processerat: omnes qui aderant inquietum ac seditiosum Antimachum pronuntiantes e curia piecunt. Sed ubi Priamidam egressi sunt: Panthus Hectorem obsecrans (nam is inter Regum uirtute tum consilio bonus credebatur) hortatur ut nunc Helena potissimum quam greci supplices ob eam causam uenissent cum amicitia redderet: Neque patre Alexandro ad explendum amorem (si quidem circa Helenam habuerat transactum). Quo circa uersari ante omnium oculos.

oportere pñtiam Regū graiorū eorūq; fortia facta ac recēs
ptam gloriā erutis amicissimis troiæ ciuitatibus: ob eā etiā
causam Polymnestorem exemplū admissi abhorrētē ul
tro græcis Polydorū tradidisse. Ex quo etiam uerēdum: ne
qd p tale commentum fuitimæ regiones pñciosā consilia
aduersum troiam molirent. Nihil exploratum neq; fidum
esse insidiosā cuncta atque aduersa in obsidione fore: quæ
si omnes ita uti res est animo reputarent: neq; ulterius dif
ferendos legatos paterent: & Helena cū gratia remissa ma
ius atque arctius amicitia pignus inter duo regna conua
lesceret. Quæ ubi accēpit Hector recordatione fraterni
facinoris tristior aliquantum suffulsiq; cum mœrore la
chrymis: Helenam tamen pñdēdam minime dicebat: quip
pe supplicem domus. & ob id fide interposita tuendam: si
quæ circum eam erepta dicerentur restituenda cuncta.
Namque p Helena Cassandram uel Polixenam: uel quæ
legatis uidere: nuptum cum pclarissimis donis Menelao
tradendam. Ad ea Menelaus iracunde atrox egregie Her
cule nobis actum est: siquidem proprio spoliatus amore:
commutare matrimonium arbitrio meorum hostium co
gor. Aduersum quem Aeneas: Ac ne hæc quidem conce
dent: cōtradicēte ac resistente me: reliq; qui affines aīciq;
Alexandro in rem eius consulimus. Sunt enī atq; erunt
semp qui domum regnumq; Priami tueantur: neq; amis
so polydoro orbitas priamū consequet: tot talibusq; filiis
supstitibus. An solis qui e græcia sunt raptus huiusmōi cō
cedūtur: quippæ Crææ Europam a Sydone: Ganimede
ex hisce finib; atq; impio rape licuerit. Quid medeā: igno
ratis ne a colchis i iulcorū fines transuectam. Io ex Sydo
niorum regione abducta argos meauit: hæten⁹ uobiscuz

c iiii

uerbis actū ac nisi mox cū omni classe ex hisdē ocis effuge-
 ritis iam iāq̃ troianam uirtutem experiemini: deorū quip-
 pe ope atq̃ auxilio iuuentus perita belli abunde nobis est:
 atq̃ indies auxiliorum crescit numerus. Postq̃ finē loquē-
 difecit: Vlyxes placida oratione iam Hercule ulterius ait
 differre inimicitias haud integrum nobis est: Date igitur
 belli signum atq̃ ut in inferendis iniuriis ita in inchoando
 praelio fite auctores nos sequemur laceffiti. TALIBVS
 inuicem consumptis uerbis legati concilio abeunt: ac mox
 per populum disseminatis quæ aduersus legatos Aeneas
 dixerat tumultus oritur: scilicet per eum uniuersam Pria-
 mi domn3 odio regni eius & pessimo intercedēdi exemplo
 euersum iri. Igitur ubi legati ad exercitum reuenere cūctis
 ducibus dicta gesta q̃ troianorum aduersum se exponunt:
 Itaq̃ decernitur uti Polydorum in cōspectu omnium atq̃
 ante ipsos muros necarent: neq̃ ulterius dilatum facinus
 quippe productus in medium uisentib⁹ ex muris plerisq̃
 hostium lapidibus ictus fraternæ impietatis poenas luit: ac
 mox unus ex præconibus nuntiatum iliēsis mittitur uti
 Polydorum sepeliendum peterent: missusq̃ ad eam rem
 Idæus enim seruis Regis fœdatum ac dilaniatnm lapidibus
 Polydorum matri eius Hecubæ refert. INTERIM Ajax
 Telamouius neq̃d quietum finitimis troiæ regiōibus atq̃
 amicis relinqueretur hostiliter eas aggressus botyram Cel-
 lamq̃ ciuitates diuitiis nobiles capit: Neque contentus his
 Gargarum Marisbam Geniten Scepsim Larissam miran-
 da celeritate depopulatur. Dein doctus ab incolis multa
 huiusmodi pecora in idæo monte stabulari: exposcenri-
 bus qui cum eo erant cūctis cito agmine montem ingres-
 sus interfectis gregum custodibus magnam uim pecorū

abducit. Deinde nullo omnium aduersante cunctis qua
pergebat in fugam uersis ubi tempus uisum est cum ma
gna praeda ad suos couertitur. PER IDEM tempus chry
ses (quē sacerdotem smynthii Apollinis supra docuimus)
cognito filiaz suā Astinomē cū Agamēnone degere fretus
religiōe tāti numinis ad naues uenit praeferens dei uultū &
quædā ornamentorū templi eius: quo facilius recordatione
præsens numinis ueneratio sui regibus incuteretur: Dein
oblatis auri atq; argenti donis plurimis redēptionem filiae
deprecatur: deprecans uti magnificarent præsentiā dei:
q; secum oratum eos ob sacerdotem p̄prium uenisset: Præ
terea cōmemorat quæ indies aduersū ab se alexādro eiusq;
consanguineis ob exhibitā a se paulo ante immolationē
inimica hostiliaq; pararētur. Quæ ubi accepere reddendā
filiā sacerdoti neq; ob id accipiendū præmium uniuersis pla
cet: Quippe cum p̄ se amicus fidelisq; nobis tum præcipue
ob religionē apollinis nihil non mereti credebatur: Nāq; iam
multis documētis ac fama incolarum obsequi numini eius
p̄ omnia destinauerāt. Quæ postq; Agamēnon accepit ob
uiam cunctorū lentētiis ire p̄git: Itaq; atroci uultu exitū sa
cerdoti cōminatur ni recederet p̄ditum senē atq; extrema
metuentes imp̄fecto negotio ab exercitu dimittit. Tali mō
cōuentu dissoluto singuli reges Agamēnonē adeunt eūq;
multis p̄bris insectant: q̄ppe q; ob amorē captiuae mulieris
seq; (& quod indignissimū uideret) tāti numinis deū cōtē
ptui habuisset ac mox uniuersi execrati deseruere: ob idq;
& memores palamedis quē gratū acceptūq; in exercitu ha
ud sine cōsilio eius Diomedes atq; ulyxes dolo circūuentuz
necauisset. Cæterū Achilles in ore oīum ipsūq; & Menelaū
cōtumeliis lacerabat. Igitor Cryses ubi iniuriā p̄pessus ab

Agamēnone domū discessit. neq; multi fluxere dies incertū alio ne casu an (uti oībus uidebat) ira apollinis morbus grauiſſimus exercitum inuaſit. Principio graſſandi facto a pecoribus deinde malo paulatim magis magisq; ingraueſcente p homines diſpgitur. Tum uero uis magna mortalium corporibus fatigatis peſtifera ægritudine infando ad poſtremū exitio interibāt: ſed regū omnino nullus neq; mortuus hoc morbo neq; attentatus ē. Caterū poſtq; nullus morbi modus & indies plures intereūt cuncti duces cōuerſo iam in ſe qſq; timore in unū coeunt ac dein flagitare Calchāta (quem futuroꝝ præſcium memorauimus) uti cauſaꝝ tāti mali ediceret. Ille enim perſpicere ſe originē huiusce morbi ſed haud liberum eſſe qcūq; eloqui ex quo accideret ut potentiffimi regis contraheret offeſſam: Poſt quæ Achilles reges ſingulos adiit uti interpoſita iuſiurandi religione confirmarent nequaq; ſe ob eā cauſam offendi: hoc modo Calchas ubi cūctoꝝ aīos in ſe conciliauit Apollinis irā pronūtiat eum nāq; ob ininiuriaꝝ ſacerdotis infeſtū græcis pœnas ab exercitu expetere: dein pquirente Achille mali remediū reſtitutionē uirginis pronūtiat. Tum Agamēnou cōteſtās quod mox accidit concilio tacitus egreſſus cunctos quos ſecum habuit in armis eſſe iubet. Id ubi Achilles animaduertit commotus rei indignatione ſimul pntie deſeſſi exercitus anxius deſūctoꝝ corpora miſerādum in modū cōſecta undiq; in cōuentu ante ora omnium proiici fecit: Quo ſpectaculo adeo cōmoti reges gēteſque omnes uti aduerſ⁹ Agamēnonē a cūctis pgeret duce atque auctore Achille & ſi perſtaret ſuadēte exitio uindicandum. Quæ ubi regī nūtiata ſunt pertinaci animo ab amore captiuæ nullo modo ſeiungi apparatus experiri nihil de ſententia remittendum

destinauerat. At postq̄ troiani cognouere cōflagrationem
corporum assiduam crebrasque sepulturas animaduerten-
tes doctique ēt reliquos sine modo cladis eius debiles aere
cohortati inter se arma capiunt ac propere cum manu au-
xiliari effusi portis pergunt aduersum ac. Dein per campos
exercitu bipartito troianis Hector Sarpedon auxiliaribus
duces facti: tum nostri (uisis contra hostibus) armati atq̄
instructi pro negotio simplici fronte aciem cōposuere cir-
ca cornua diuisis ducibus dextrum Achilles cū Antilocho:
alterum Ajax Telamonius cū diomede curabant: medios
accepe Ajax oileus & Idomeneus dux noster hoc modo ex-
ercitu utrinq̄ cōposito pergunt obuiam. At ubi iu manus
uentum est cohortari suos q̄sq̄ acie confligere. Tum uero
aliquantulum tracto certamine plurimi utriusque partis
cadunt: præcellentibus in ea pugna barbarorum Hectore
& Sarpedōe: græcorū Diomede cū Menelao: Dein nox cō-
munis amborū requies diremit plium: Igitur reducto exer-
citu corpora suorum cremara igni sepeliunt. Quis pfectis
græci statuunt inter se Achillem (cuius in aduersis græco-
rum casibus sollicitudo præcipua uidebatur) regem omni-
um confirmare. Sed Agamemnon anxius ne decus regiū
amitteret in concilio uerba facit: sibi maxime cordi esse ex-
ercitus incolumitatem neq̄ ulterius differre qn Astinome
remitteretur maxime si restitutione eius instantē pñitiem
subterfugerent: nec q̄c̄q̄ deprecari amplius modo in locum
eius Hippodamiam (quæ cum Achille degeret (uicarium
munus amissi honoris acciperet Quæ res q̄c̄q̄) atrox omni-
bus & indigna uideretur tñ cōnuente Achille) cui id præ-
miū p multis atq̄ egregiis facinoribus fuerat (effectū ha-
bnit: tantus amor erga exercitum cura q̄ aio egregi adole-

scentis icesserat Igitur aduersa cunctorum uoluntate: neque
 am quoque palam recusante Agamēnon tanquam ab omnibus con-
 cessa res uideretur littoribus uti Hippodamia ab Achille ab-
 straheretur impati hique breui iussa efficiunt. Interim As-
 tynomē græci per Diomedem atque Vlyxem cum magna co-
 pia uictimagum ad phanum Apollis transmisere: Dein perfecto sa-
 crificio uis mali leniri paulatim uisa: neque amplius attetari
 corpora: & eorum qui ante fatigabantur tanquam spirato diuinitus
 leuamine relaxari: ita breui per uniuersum exercitum salubri-
 tas uigorque solitus renouatus est. Mittit etiam Philoctete-
 lenon portio eius preda quam græci per Aiace[m]: atque Achille[m]
 adductam iter se uiritim distribuerat. CAETERUM Achil-
 les memor iniuriæ supradictæ abstinendum publico concilio
 decreuerat: odio maxime Agamēnonis: abolitoque amore
 quem circa græcos habuerat: scilicet quod eorum patientia pro
 tot bellorum uictorias ac facta fortia Hippodamia concessum
 pro laboribus premium per iniuriam abducta esset. Dein ue-
 nientes ad seduces aditu prohibere: neque cuiquam eorum
 ignoscere qui se aduersus Agamēnonis contumelias quum
 defendere liceret deseruissent. Inter igitur manes: Patroelum
 & phœnicem hunc morum magistrum alterum obsequiis amicitie
 charum & aurigam Autumedontem secum retinebat.
 PER IDEM tempus apud troiam exercitus sociorum: quique
 mercede conducti auxiliares copias adduxerant: tempore
 frustrato seditione: odio an recordatione suorum bellum
 non occipiebant: Quod ubi animaduenerit Hector coactus
 necessitate militibus apud arma esse iubet: ac mox ubi sig-
 num daretur: sequerentur sese. Igitur postquam tempus uisus
 est. & omnes in armis nuntiabant: iubet egredi: ipse dux atque
 imperator militum. REX POSTVLARE uidetur eorum

eges qui sotii atq; amici troiæ q; ob mercedez auxiliares
diuerlis ex regiõibus cõtracti priamidaꝝ imperiũ sequebã-
tur dicere. Primũ igit portis erumpit Pãdarus licaone geni-
tus ex lycia: Dein Ippothus plei ex larissa pelafgidarũ: Aga-
mas ex thracia: post quos Euphem⁹ trizenius cicõis impe-
ritas: Philemenes paphlagonius patre Melio gloriosus. Di-
us & Epistrophus filii numaganorũ regis. Sarpedon An-
thogenitus rector lytiõꝝ ex iole. Mõathes & Antimachus
Nomionis Decalanti filius: Menethles genitore thelame-
neo: Meoneantus Hispoliti lycius quem sibi Sarpedon (q;
præter cæteros regiõis eius cõsilio atq; armis pollebat) par-
ticipẽ belli earũq; rerũ ascuerat. Phorcis & Alcanius phry-
ges: Frõius midiõis ex myisia: Pyregamus pæonis: Ampius
& Adrastus Meropo geniti ex agrestina: Asirus hirtacus:
Dein alter Asirus Dimãtho gẽitus Hecubæ frater ex phry-
gia: hos om̃es quos memorauim⁹ secuti multi mortales in-
conditi moribus ac dispari uocis sono sine ullo ordine aut
modo plia inire soliti. Quod ubi nr̃i aĩaduertere in cãpuz
progressi more militiæ atiẽ ordinant magistro a p̃ceptore
cõponendi Menestheo atheniensĩ: ordinante aut eogentes
atq; regiões singulas seorsũ manẽte Achille cum mirmido-
nũ exercitu: is nãq; ob illatã ab Agamẽnõẽ iniuria & abdu-
ctam Hippodamiã nihil animi remiserat tñ maxime indi-
gnatus Achilles q; reliquis ducibus ad cœnã deductis solus
cõtemptui habitus intermitteret. Cæterũ ordinato exerci-
tu ac tuz primũ oĩbus copiis aduersũ se instructis hostibus
ubi neutra pars committere audet: paulisper in loco retentis
militibus tanq̃ de industria utrinq; receptui canitur: lanq;
græci regressi ad naues arma deponere: ac singuli per loca
solita corpus cibo curare occæperat. quum Achilles ultum

ire cupiens iniurias: ignaro cōsiliū sui nōstros & ob id otiose
a gētes clam inuadere tentat: At ubi Vilyxes (a custodibus
qui eruptioni eius præsentes erant rem comperit) propere
duces circūcursans cum magna uoce monet atq; hortatur
uti armis arreptis tuerentur: sese Dein cōsiliū inceptūq;
Achillis singulis aperit. Quo cognito clamor ingens ori
tur festinantibus ad arma cunctis ac seorsum singulis sibi
cōsulētibus. Ita Achilles præuerso de se nuntio ubi in armis
omnes sunt neq; conata procedere queunt intētato nego
tio ad tentoria regreditur. Ac mox duces nri rati repentino
suorū clamore moueri Ilienses & ob id noui quid negotii in
cepturos augēdæ custodiæ causa mittūt duos Aiaces Dio
medem atq; Vlyxez: hiq; inter se regionē qua hostibus adi
tus erat dispartiūt: quæ res nō frustra eos habuit: Namq;
apud troiā Hector causam tumultus eorum cupidus pscis
cere filiū Eumedis Dolonē multis pmiis promissisq; illectū
ad postremum exploratū res græcorū egredere ē emittit:
Isq; nō longe a nauibus auidus ignota cognoscēdi: dū cupit
suscepti negotii fidem cōplere in manus Diomedis qui euz
locum cū Vlyxe custodiebat deuenit: ac mox ab his cōpræ
hensus refert cuncta atq; occiditur. Dein diebus aliquot in
otio trītis pducto utriusq; exercitu pedibus dinisoq; cāpo
interse (qui medius inter troiā & naues iteriacet) ubi tēpus
bellādi uidebatur: magna cura uniuersus miles instructus
armis utrinq; pcedere: Deinde signo dato densatis scōtibus
confluxere aties cōpositæ a græcis ac singulis p distributio
nem impia ducū exequētibus: cōtra sine modo atq; ordine
barbaris ruētibus. Cæterū in ea pugna interficiunt multi
mortales utriusq; partis quum neq; instātib⁹ cederetur: &
exemplo strēnuissimi cuiusq; q iuxta steterat æquipare glo

riaz festinarēt. Interim uulnerati grauitex ducibus bello
decedere coacti sūt: barbarorū Aeneas sarpedon Glaucus
Helenus Euphorbius Polidamas: nostrorū Vlyxes Merio
nes Eumelus. Cæterū Menelaus forte conspicatus Alexan
drum magno impetu irruiť quē euitās nec diutius sustine
re ausus Alexander fugam capit: At ubi pcul animaduert
tit Hector concurrenti cū Deiphebo cōpræhendere fratrē:
eumq; uerbil maledictisq; acrioribus insecuti ad postremū
cogunt uti pgressus in medias aties eundem Menelaum cō
quiescentibus cæteris solitatio cetamine lacefferet. Igit p
dueto ad bellandum Alexandro pro gressoque extra atiem (
quod signum lacefferentis uidebatur) postquam procul ani
maduertit hunc Menelaus demū occasionem inuadendi
inimicissimi sibi maxime oblatam etiam iamq; ratus confi
dens omnium iniuriarū poenas lūi sanguine eius omnibus
animis aduersus pgit: Sed ubi eos contra tendere paratos
armis atq; animis uterq; exercitus animaduertit: signo da
to recedunt euicti: iamq; uterq; pleuo gradu aduersum in
cedens intra iactum tæli puenerant quum Alexāder pue
niť cupiens simulq; ratus pmo iaculi euentu loco uulneri
inuento pmittit hastam eaque illisa clypeo facile incussa ē.
Dein Menelaus magno impetu iaculat haud sane casu dissi
mili: Namq; parato iam ad cauendum ictumq; declinante
hoste tælum humi figit. At ubi nouis iaculis manus utrius
que redarmatæ sunt pgunt cōtra: Tum demum Alexāder
ictus focmure cadit: Ac ne mox hosti ultionē cum sūma glo
ria cōcederet pessimo exemplo intercessū est: Nā quum ad
interficiendum eum educto gladio irrueret Menelaus ex
occulto sagicta Pādari uulneratus in ipso impetu repressus
est. Igitur a nostris clamore orto simulq; cum ira indignā

ribus qđ duobus aduersum se seorsum (quorum maxime gratia conflatum eēt bellum) decernentibus repente a troianis pessimo more intercederetur: Rursus globus barbarorum ingruēs Alexandrum emedio rapit. Interiz in ea p̄mixtione animorum dum nostri extant Pandarus procul astans multos græcorum sagittis configit: Neq; prius finis factus q̄ Diomedes atrocitate rei motus progressusq; cominus tælo hostē p̄sterneret: hoc modo Pandarus certaminis fœdere uiolato atq; interēptis multis ad postremū pœnas sceleratissimæ militiæ luit. Cæterum corpus eius liberatuz exacto Priamidæ igne cremant reliquiasq; sotii sibi traditas lytii in solum patrium pertulere. Interim uterq; exercitus signo dato manus conserunt pugnantescq; ui summa atq; ancipiti fortuna bellum ad occasum solis producunt. Sed ubi nox aduentabat utrinque reges subducta haud longe acie custodibus idoneis exercitus communire: ita per aliquot dies tempus bellandi opperientes militez frequentem apud arma habuere. Namque ubi hyems aduentare & imbribus crebris compleri cœpere campi: barbari inter muros at nostri nullo palam hoste ad naues digressi: multa hyemis disponunt: mox bipartito campo qui reliquus non pugnae oportunus erat utraque pars aratui insistere: Dein serere frumēta aliaq; quæ tempus anni patiebatur. INTERIM Ajax Telamonius instructo milite quez secum adduxerat habens etiā nō nullos de exercitu Achillis ingressus phrygiæ regionem: multas hostiliter uastat & capit ciuitates ac post paucos dies præda auctus ad exercitum uictor tediit. Iisdem fere diebus barbari nostris per conditionem hyemis quietis ac nihil hostile suspicantibus parauere eruptionem: Quis Hec̄tor dux atq; audendi au-

etor factus: nanq; omnes copias instructas armis cum luce
 simul porta educit acptinus cursu plēo ad naues tēdere oēs
 hostes iubet. At graui infrequentel tum incuriosique ab ar
 mis turbari simul & a fugientibus: quos primū hostis inces
 serat: quo minus arma caperent impediti: tum cesi multi
 mortales: iamq; fusis qui in medio fuerant. Hēctor ad na
 ues pgressus ignem in proras iacere: ac sēuire incendiis cō
 pcrat nullo nostrorū auso resistere: qui territi atq; improui
 si tumultu exangues genibus Achillis prouoluti auxilium
 renuentis tñ obuoluebant: ita repente mutatio animorū
 nostros atque hostes intercefferat. Interea Ajax Telamōi
 adueniens cognito apd' naues Hēctore magna armorū spe
 cie ibidem apparēte: ac deinde molestia urgens hostē mul
 to sudore. ad postremum a nauibus extra uallum detrudit
 Tum iam cedentibus actior insistens Hēctorem q; aduer
 sum eū promptius. steterat reiectuz immani saxo: ac mox
 consternatū reiicit. Sed eum concurrentes undiq; plurimi
 multitudine sua tectum bello atq; Aiace manibus eripiunt
 seminecemq; intra muros serunt: male ppere eruptione ad
 uersus hostes usum. Cæterum Ajax seuior ob ereptam e
 manibus gloriam sumptis iam Diomede & cum Idome
 neo Aiace altero territof dispersosque hostes se qui ac fugi
 entes nunc tælo eminus prosternere modo apprehensos
 obterere armis: prorsus nullus qui in ea parte fuerat inta
 ctus euasit: Interq; iam trepida agmina Glaucus Hoppos
 lomus: Sapedon atque Steropus ad morandum hostem
 paulispauli insistere mox uulneribus grauati locum amise
 re. Quis uersis barbaris nullaz spem reliquaz salutis in au
 etoribus nec unquam certo ordine palantes effusique ruer
 ad portas: eoq; arcto ac properantium multitudine impe

d

Lib. 11
dito ingressu quū sup aliū ali⁹ ruinæ mō precipitarent: supuēit
eū supradictis ducib⁹ Ajax. Tū magna uis harbaroz trepi
da ipeditaq; iter se cæsa extictaq; in qb⁹ filioz Priami An
tiphus & Polites Ac mō Nestorq; atq; Euphem⁹ Troem⁹
dux egregius ciconū. ita troiā pauloan̄ uictores: ubi aduē
tu aiacis fortūa belli mutata ē: uersis ducibus pœnas luere
militiæ inconſultæ. At postq̄ aduentante uespere signum
nostris receptui datam ē: uictores lætique ad nates regres
si sunt. Mox ad Agamemnonein cœnatum deducuntur.
Ibi Ajax collaudatus a rege donis egregiis honoratur: Ne
q; reliqui duces facta gesta que uiri silētio remittūt. Qui
pe singuli extollentes uirtutem memorāt fortia facta: euer
sas ab eo tot Phrigiæ ciuitates abductasque prædas: & ad
postremum in ipsis nauibus aduersum Hectorem egregi
giam pugnam: liberatasque classes: neque cuiquam dubi
um: quin ea tempestate tot egregiis ac pulcherrimis eius
facinoribus spes omnes atque opes militiæ in tali uiro siste
rentur. Cæterum proras nauium duarum (quibus illatus
ignis eam partem tantum mō consumpserat) Epeus bre
ui restituit. Tumque græci rati post malam pugnam troia
nos ulterius nihil hostile aufuros quieti ac sine terrore de
gere. PER IDEM tempus Rhœsus de Eroneo genitus
haud alienus a Priami amicitia pacto mercedi eū magnis
thracum copiis aduentabat. Is incidente iam uespere pau
lisper moratus Oen insulam: quæ anteposita ciuitati con
tinenti eius adiungitur secunda circiter uigiliam ingressus
troianos campos explicitis tentoriis ibidem opperiebatur
Quod ubi Diomedes: atque Vlyxes uigilias in ea parte
curantes procul animaduertere rati troianos a Priamo ex
ploratum missos arreptis armis mox presso gradu circun

spicientes omnia p̄gunt ad eum. Tum fatigati ex itinē
re custodibus: & ob id somno pressis: eosque & interius
pgressi in ipsis tentoriis regem interficiūt. Dein nihil ultra
audendum rati currus eius & cū egregiis insignibus equos
ad naues ducunt. Ita reliquum noctis in suis quisq; taber-
naculis requiescētes tranſigūt: ac lucis p̄ncipio reliquos du-
ces cōueniūt: eos facinus ausum expletūq; docent: ac mox
rati barbaros incēlos cæde regis affore iubēt oēs frequētes
apud arma agere oppiriq; hostē. Neq; multo post thraces
expergefacti e somno regē interemptum fœda ac miseran-
da facie intra tētoria aiaduertere: & uestigia abducti currus
māifesta sunt: rapiūt atma: ac sine ullis ordibus (ut quenq;
sors oglobauerat) ad naues euolāt: q̄bꝫ procul uisis nostri
cōferūt iter se: atq; impia seruantes eūt obuiā. Sed Aiaces
duo in aliquantum aciē progressi primos thracū inuadunt
atq; cōprimūt. Dein reliqui duces (ut quisq; locum cœpat:
cædere singulos: & ubi conferti steterant bini aut amplius
cōgregati īpetu suo dissoluere: ac mox disp̄sos palātesq; iter
ficere p̄sul uti nullus reliquus cædis fieret. Ac statim graii
extinctis quos aduersum ierant signo dāto ad tentoria eo-
rum pergūt: ac illi qui custodes castris relictī soli superfue-
rant: uisis contra hostibus terrore ipso miserandum in mo-
dum effœminati: omnibus omissis ad mœnia confugiunt
Tum undiq; uersis nr̄i ingruētes arma: equos regias opes &
ad postremū uti q̄cq; sors dederat præripiunt: hoc modo
uictores graii deletis cum impatore Thracibus honusti p̄-
da ac uictoria ad naues digrediuntur. Quū interī troiāi ex
muris respectātes: neq; q̄c̄q; pro sociis ausi intra mœniā tñ
trepidarent: barbari tot iam aduersis rebus fracti legatos
inducias postulantes ad græcos mittunt: ac mox nostris cō-

d ii

ditionem approbantibus interpolito sacrificio fidem facti
firmauere. EODEM FERRE tempore Chryses (quem sa
cerdotē smynthii Apollinis supra memorauimus) ad exer
citū uenit actū gratias sup his quæ in se recepta filiā a nris
benigne gesta erant: ob hæcque tam magnifica simul & q
Astinomen honorifice habitam cognouerat reductā secū
Agamēnoni tradit. Nāq multo post Phylōcteta cū his qui
partem p̄dæ ad eum portauerāt lemno regreditur inualido
etiā tū neq̄ satis firmo gressu. INTER EA cōciliū græcis
agētibus Ajax Telamoni⁹ ī mediū p̄gressus docet oportere
mitti ad Achillē præcatōres q̄ cū imperatorum uerbis atq̄
exercitus peterent ut remitteret iras ac repeteret solitā cum
suis gratiam: minime quippe aspernandum talem uirum
nunc uel maxime quū secundis rebus græci uel paulo ante
uictōres non ob utilitatem sed honoris merito gratiā ei⁹
peterent: Inter quæ deprecari etiam Agamemnonem da
re operam simulq̄ uoluntatē agendo negotio adhiberet:
Namque tali tempore in commune ab omnibus consulē
dum præsertim procul a domo locis alienis atq̄ hostilibus:
neque enim inter tam grauiā bella undique uersis inimicis
regionibus q̄ concordia tutos fore. At ubi finem loquendi
fecit cuncti duces collaudauere consilium uiri: simulq̄ præ
dicantes ad cœlum tollere sci icet q̄ tum uirtute corporis
tum ingenio uniuersos anteiret. Post quæ Agamemnon
docere se & ante ad reconciliandum Achillem multos mi
sisse & nunc nihil aliud cordi esse: ac mox ipsum Vlyxem
atq̄ Aiace m orare susciperent negotium atque ad eum no
mine omnium irent: maxime q̄ Ajax cognatione fretus
impetraturus ueniam facilius credebatur. Igitur his ope
ram suam pollicentib⁹ iturum se una Diomedes spōte ait

His actis Agamemnon afferre hostiam liſtores iubet: ac
mox ſublata ſuper terram: quū eam duo quibus impatū
erat: ſuſpēſam tenerēt: gladium uagina educit: eoq; bifariā
excisam hostiam in conſpectu uti diuſerat collocare: Dein
ferre ſanguine oblitum manu retinens: inter utranq; ſacti
ptem medius uadit. Interim Patroclus cognito quod para
batur in conciliū ſuperuenit. At rex (ſicut ſupra dixim⁹)
transgreſſus ad poſtremum iurat inuiolatam a ſe in eum
diem manſiſſe Hippodamiam: neq; cupiditate ulla aut deſi
derio lapſum: ſed ira quæ plurima mala conficit: his addit
eouſque proceſſiſſe cupere ſe p̄terea: ſi etiam ipſi uideretur
filiæ quæ cordi ei eſſet in matrimonium dare: decimamq;
regni omnis ac talenta quinquaginta doti adiungit: Que
ubi accepere qui in concilio erant: admirari magnificentiā
regis: maximeq; Patroclus qui cum oblatiōe tantarū opū
tum præcipue lætus quod intacta Hippodamia affirmare
tur: ad Achillem uenit: eique uniuerſa geſta actaque refert:
Dein ubi rex ea quæ audierat uolutare animo ac delibera
re ſecum ipſe occēpit: ſuperuenit cum ſupradictis Ajax
tum ingreſſos eos ac benigne ſalutatos ſedere hortatur iu
xtaq; ſe Aiaceſ qui tempus loquendi familiariter: & ob id
liberius naſtus: inculſare atq; increpare: quod in magnis di
ſcriminibus ſuorū nihil iracundiæ remiſerit. potueritq; cla
dem exercitus perpeti: quum multi eum genub⁹ flexis de
precarentur. Poſt quem Vlyxes illa quidem deorum eſſe
ait. eorum autem quæ in concilio acta eſſent ordine cōpoſi
to: quæ etiam Agamēnon pollicitus quæq; iuraſſet ad po
ſtremum orat ne preces omnium: neue oblataſ nuptias af
pernaretur: moxq; eorum omnium: quæ una offerebātur
enumerationem facit. Tum Achilles longam orationē ex

d iii

orsus p̄mum oīum gesta q̄ acta q̄ sua cōponere; ac dein ad
monere quātas erūnas p̄ utilitate ptulerit quas ciuitates a-
grestes ceperit cūctis interim requiescentibus; ipse anxius
ad dies noctesq̄ bello intētus; & quum nec militib⁹ suis; ne
q̄ sibi ipse p̄ceret; apportatas nihilomin⁹ p̄das in cōmune
solitū redigere; p̄ quis solū oīum se electū q̄ tā insigni iūria
dehōestaretur; solū ita cōtemptum a quo Hippodamia tot
laborū p̄cium p̄ dedecus abstraheret. Neq̄ in ea culpa oīūz
esse Agamēnonem sed maxime ceteros gr̄cos qui imme-
mores beneficioz contumeliā suam silētio p̄terierint. Post
q̄ finem loquendi fecit; Diomedes ait pr̄terita omittenda
sunt; neq̄ oportet prudentem meminisse transactorū; quo-
niam ea & si maxie cupias nequeas reuocare. Interea Phœ-
nix & cū eo Patroclus circūstantes genas atq̄ oēm uultū
iuuenis manusq̄ ad osculari; cōtingere genua rediret ī grati-
am atq̄ aīos remitteret; cum pp̄ p̄sentes qui eum oratū ue-
nissent; tum p̄cipue ob meritum de se exercitū reliquum.
Igitur Achilles p̄sentia talium uirorum p̄ci bus etiam fami-
liarium ac recordatiōe innoxii exercitus tandem flexus ad
postremū facturū se quæ uellēt respōdit. Et hortatū aiacis-
tum p̄mum post malā iracundiā gr̄cis mixtus cōcilium ī-
gredit; atq̄ ab agamēnone regio more salutā. Interea reli-
qs ducib⁹ fanorē attollētibus gaudio l̄titiaq̄ cōpleta cūn-
cta sunt; Igit̄ agamēnō manū achillis retētās cum eo & reli-
quos duces cōnatū deducit; ac paulopost quū inter se iui-
tarentur; rex Patroclū quæsiuit ut Hippodamiā cum orna-
mentis quæ dederat ad tētoria Achillis deduceret; isq̄ libēf-
m ādata efficit. Ceterū p̄ id t̄ps hyemis sæpe gr̄ci atq̄ tro-
iani singuli pluresue (ut sors euenerat) iter se sine ullo me-
tu in luco tymbraei Apollinis miscebātur.

ARGVMENTVM TERTII LIBRI.

PER hyemem græci exercent: Ciuitates fere totius Asiæ a Priamo deficiunt. Achilles amore Polyxenæ incenditur Dein cōmittitur proelium: plurimi cadunt. Achilles iulne ratur: a patroclo interficit Sarpedō. inde patroclus pimit. Achillis luctus ex morte Patrocli. Idomeneus percutitur. Hectore prodeuntē obuiā Pantefileæ securæ: inter locorū angustias ex insidiis crudeliter Achilles necat: raptariq; per campū iussit. celebrantur certamina a græcis. Priamus euz Andromacha & polyxena ad Achillem pro redemptione Hectoris deuenit: ibiq; cibum capit: multa ultro citroq; dicta: Inde Achilles Polyxenā oblatam cū patre remisit: Deniq; Priamus recepto Hectoris cadauere: ascensoq; curru: cum suis ad Troiam regreditur.

INCIPIT LIBER TERTIVS DICTVS CRETENSIS.

INTER IM p totā hyemē dilato conditiōibus in tēpus bello græci cūcta quæ in tali ocio militia poscebat: intenti aīo summis studiis festinabant. Nāq; pro uallo multitudo uniuersa uariis bellā digenerib; per duces populosq; instructa & ob id more optio diuisis ad officia sua qbusq; hinc iaculis ad hastarū instar fabricatis: neq; pōdere aut mēsurā inferiorib; & qb; ea n̄ erāt pūstis sudib; illi hinc alii sagictis certātes iter se iuicē ad multū diē exerceī: alii saxis utebant S; inter sagictarios maxie anteibant Vlyxes teucer Meriones & Menelaus. Neq; dubiū qn inter hos tamen præcelleret Philoctetes: quippe Herculis sagictarum dominus: & destinata feriundi arte mirabilis. At troiā cum auxili;

d iiii

aribus & prioribus militiae neque circa exercitum solliciti
 secordius agitare: ac saepe sine ullo insidiarum metu hi aut
 illis multis immolationibus tymbræo Apollini supplica-
 bant. Hisdem fere diebus nuntius apportatur uniuersas
 prope Asiae ciuitates disciuisse a Priamo: atque eius amicitia-
 am execrari. Namque facinoris exemplo suspectis iam per
 uniuersos populos gētesq; circa hospitium omnibus quis
 rebus simulq; omnibus prœliis græcos uictores cognitu:
 & euersio multarum in ea regione ciuitatum in animis hæ-
 serat: ad postremum graue odium filiorum regniq; eius in-
 cesserat. AT APVD TROIAM forte quadam die Hecuba
 supplicante apollini Achilles uolens uisere cerimoniarum
 morē cum paucis comitibus supuenit. Erant p̄terea cū He-
 cuba matrōæ plurimæ cōiuges principaliū filiorū eius ptiz
 honorē atq; obsequiū reginæ tribuētes: reliquæ tali obtē-
 tu pro se quæq; rogaturæ supplicaturæq; ēt Hecubæ filia
 innuptæ Polyxæa & Cassādra Mineruæ atq; Apollinis aī-
 stes nouo ac barbaro redimita ornatu effusis hinc atque in-
 de crinibus p̄cabatur suggerēte ei Polyxena apparatū sacri
 eius. At tū forte Achilles uersis in Polyxenā oculis pulchri-
 tudine uirginis capis: Auctoq; in horas desiderio ubi anim⁹
 nō lenit ad naues discedit. Sed ubi dies pauci fluxerunt &
 amor magis ingrauescit: accito Autumedōte aperit ardore
 animi: ad postremū petit uti ad Hectorē uirginis causa iret:
 Hector uero datur se ī matrimoniū mādāt si sibi uniuersū
 exercitum pderet. Dein Achilles solutū se oune bellum
 Polyxena tradita pollicetur. Tum Hector aut pditionem
 ab eo confirmādā aut filios Plīsthenis atque aiaces inter-
 ficiēdos: alioquin nihil de tali negotio se auditurum. Ea ubi
 Achilles accepit ira cōcitus exclamat se eū quum primum

tēpus bellādi fore primo prœlio iteremptuꝝ. Dein animi
 iactatione sautius huc atqꝫ illuc oberrans; interdum tamen
 quatenus præsenti negotio utēdum esset cōsultare. At ubi
 Autumedon iactare aīo atque indies magis uagisque aestu
 are desiderio ac pernoctare extra tentoria animaduertit ue
 ritus ne quid aduersum se haud in supradictos reges molire
 tur: Patroclo atque Aiaci rem cunctam aperit. Hique dissi
 mulato quod audierant cum rege commorantur. Ac forte
 quodam tempore recordatus sui conuocatis Agamēnoni
 & Menelao negotium ut gestū erat desideriumque animi
 aperit: a quis omnibus ut bono animo ageret respōdetur:
 breui quidem dominū eum forse eius quam deprecando
 nō impetrauerit: Quæ res eo fidem habere uidebatur qm̄
 iam summa rerū troianarum prope occasum erat: omnes
 namque asiæ ciuitates execratæ amicitiam priamidaruū ul
 tro nobis auxilium sotietatemque belli offerebant: Quis
 a ducibus nostris benigne respondebatur: satis sibi esse p̄/
 sentium copiarū neque auxiliorū egere: amicitia sane quā of
 ferrent uoluntatēque eorū forse gratam oībus scilicet quia
 fluxa fides & animi paꝝ spectat neque tā subita mutatio
 sine dolo credebatur. lāque exactis hibernis mensibus uer
 coeperat: quum grai edicto prius uti oīs miles in armis es
 set: mox signo belli edito exercitum p̄ campos pductum or
 dinant neque a troianis segnius agebatur. Igitur ubi utrin
 que aties instructæ aduersum p̄cessere atque intra tæli iac
 tum uentum est: cohortati suos quisque manus conserūt
 ī medio locatis equitibus & ob id primis cōgressis: Tumqꝫ
 primum reges nostri atque hostium ascensis curribus bel
 lum incunt ascito sibi quisque auriga ad regendos equos.
 Sed primus omnium Diomedes inuectus Rhesequis Pi

18
cheemum regem pconum hasta frōte ictum interficit: De
in cæteros quos ob uirtutem rerum secum stipatores habu
erat conglobatos inter se atque ausos resistere parim tælo
eminus fundit alios curru per medios concitato humi ob
terit. Dein Idomeneus adhibito equis merione Agaman
ta thracum regem curru deiicit: ruenti que tælo occurrit at
que ita interficit. Sed ubi Hector situs in parte alia medios
suorum fundi accepit dispositis satis strennuis ubi pugna
bat accurrit auxilio laborantibus Glaucum & Deiphebum
& Polidamanta secum habens. Nec dubium quin dele
ta a prædictis regibus ea pars hostium foret: ni aduentu
suo Hector nostros ulterius progredi & fugere suos cohi
bisset. Ita græci prohibiti cæde reliquorum represso gra
du aduersum eos qui superfuerant constitere: Ac mox co
gnito per uniuersum exercitum prælio in ea parte reliqui
duces confirmati ubi quisque pugnauerat undique eo con
fluunt: densatur utrinque acies & prælium renouatum est.
Igitur Hector ubi plurimos suorum adesse & satis tutum
se intelligit tollit animos. Dein clamore magno singulos
suorum nomine appellans confidentius in hostem pugna
re hortatur: ac progressus intra atiem Diorem & Polixenū
Helios satis impigre pugnantes uulnerat. At ubi Achilles
ita in hostem promptum animaduertit simul subuenire his
quos aduersum bellabatur cupiens: & uemor paulo ante
repulsæ in Polyxenā cōtra tendit: pgressusq; i medios Phi
lemonem paphlagonū regem impedimēto sibi oppositum
comin⁹ fundit nō alienū sāguinis priamidæ ut phibebat:
Quippe hic etiā ex his q affines Agenoris originē ppriaz
memoria repetebāt a quo etiam Amalixonē genitaz postq
adoleuerat deductam in matrimonium Dardani. Cæteruz

111
Hector postq̄ ad se agmine infesto tendi recordatus est nō
ulterius impetum uiri experiri ausus: ex acie subterfugit:
cumq; Achilles insecutus quantum atres hostium patiebatur:
ad postremum iaculatus aurigam eius interficit. Postq̄
Hector per aliam partem relicto curru aufugerat. Dein cre
ptum sibi e manibus inimicissimum omnium dolens rur
sus uehementius sœuire extractoque ex corpore aurigæ tæ
lo fundere alios ac frustratos quum alios inuaderet de sup
proculcans subterere. Inter quæ tam trepida cunctis fugiē
tibus Helenus quæsitum ex occulto locum uulneri ubi na
ctus est manum Achillis præmissa sagitta trāssigit. Ita uir
egregius (cuius aduentu territus fugatusq; Hector multi
mortales cum ducibus extincti laniatiq; ex occulto uulne
ratus eo die finē bellandi fecit. Interim Agamēnon & cum
eo Aiaes duo inter cæterā stragem ignotorum nacti plu
rimos filorum Priami interficiunt: Atq; Agamēnon Arsa
cum cum Deiopete Archemachum Laudacum & Phile
norem: Ajax oilei & Telamōnius Mulium Astimēnen Do
riclum Hippodamanta. At in alia belli parte Patroclus &
Ilytius Sarpedon locati in cornibus nullis propinquorum
p̄sentibus signo inter se dato solitariis certaminis extra atie
processere: Moxq; tælis aduersum iactis ubi uterq; intact⁹
est curru defiliunt atq; arreptis gladiis p̄gunt obuiā: Iamq;
crebris aduersum se ictibus congressi neq; uulneratus qsq;
multū diei cōsūperant. Tuz Patroclus amplius audēdum
ratus colligit in arma sese & cauti⁹ cōtectus ingressusq; ho
stē cōplectit manu dextra poplitem succidēs: Quo uulne
re debilitato atq; exectis neruis inualidum p̄pulsat corpore
ruentēq; interficit. Quod ubi animaduertere troiani q iux
ta steterant gemitum magno clamore tollunt: relictis ordi

Lib.
nibus signo dato arma in Patroclū cōuertūt scilicet Sarpe-
donis interitū publicam cladē rati. At Patrocl⁹ prauiso ho-
stium agmine tælū positum huui propere rapit: compo-
tusq; in armis audentius resistit. Tum ingruentē Deiphe-
bum hasta cominus tibiam ferit atq; excedere ex acie cogit
interfecto prius Corgatione fratre eius. Neq; multo post
aduentu Aiace fusi reliq. quū interim Hector doctus quæ
acciderāt superuēit: ac mox cōuersam suorū acie pro tpe re-
stituit increpitis ducibus ac plerisq; ex fuga deductis: ita p-
sentia eius animi tollunt & prælium incenditur. Tum ue-
ro inclytis ex utraq; parte ducibus confirmato exercitu cō-
fligunt acies. nunc hinc nunc inde cedentibus instātes: &
ubi acies mutauerat p̄sidiis accurrētibus. Interea utriusq;
exercitus cadūt plurimi. neq; fortūa belli mutat. Sed post-
q̄ miles bello intētus p̄ multū diē magis magisq; fatigatur.
& diei uesper erat utrisq; cupiētibus pugna decessum est.
Tum apud Troiam circa Sarpedonis cadauer cunctis de-
flentibus ac p̄cipue fœminis luctu atq; gemitu omnia cō-
pleta sunt. Quis nō alii casus acerbissimi ne interitus qdē
p̄amidæ p̄ desiderio eius cordi insederat: tātū in eo uiro p̄-
sidiū: & interfecto spes ablata credebat. At græci in castra
regressi p̄mū oīum Achillem reuisunt: eūq; de uulnere p-
conctati: ubi sine dolore agere uident: læti ad postremum
narrare occipiunt Patrocli fortia facta. Dein reliquos qui
uulnerati erant per ordinem circumeunt: ita inspectis om-
nibus ad tentoria sua quisque digreditur: Interim Achilles
regressum Patroclum extollere laudibus. Dein mōere uti
reliquo quoq; bello memor rerum quas gesserat hostibus
uehemēt⁹ ingrueret: hoc mō nox cōsumitur: ac lucis p̄nci-
pio corpora suorū qsq; collecta igni cremant: dein sepeliunt.

111
Sed postq̄ dies aliquot triti & uulnerati conualuerāt arma
expedire & producere militem placet: Sed barbari more
pessimo neq; qcq̄ cōpositum aut aliud q̄ turbata atq; insidio
sa cupientes clam atq; ante tempus egressi proeliū præuer-
tere. Tumq; effusi ruinae modo clamorē incōditū simulq;
tæla in hostes conitiūt semiermes etiā tū atq; incōpositos:
cæsi ita n̄orum multi in quis Archesilaus boetius & Sche-
dius cryseorū uterq; duces optimi: Cæteruz uulnerata pars
maxima: Meges etiā & agapenor archadiæ. Inter quæ tam
fœda tātāq; indignatione rerum Patroclus fortunā in incli-
natione belli adiicere aggressus dum hortatur suos atq; in-
stat hostibus promptior q̄ bellādi mos est: tælo Euphorbiū
ictus ruit: statimq; Hector aduolans eum opprimit ac desu-
per uulneribus multis: cōfodit: moxq; nititur abstrahere p̄lio
scilicet insolentia gentis suæ illudere cupiēs p̄ uniuersa gene-
ra dehonestamēti. Quod ubi Aiaci cognitū est relicto ubi
pugnabat propere accurrit iāq; eripeē cadauer occipientez
proturbat hasta. Interim Euphorbius a Menelao & Aiace
altero sūmo studio circumuētus scilicet auctor interempti
ducis morte pœnas luit. Dein occipiente uespere proelium
dirimitur male & cū dedecore plurimis n̄orū interfectis.
Sed postq̄ utrinq; reductæ aties & iā in tnto miles noster
erat. Cuncti reges ad Achillē conueniunt deformatum iaz
lachrymis: atq; oī supplicio lamentandi q̄ modo p̄stratus
humi nunc cadaueri superiacens adeo reliquorum animos
pertemptauerat ut Ajax q̄ solandi eā assisteret nihil luctui
remitteret: Patrocli uero mors non tantum gemitum il-
lum cunctis incusserat sed præcipue recordatio uulnerum
per loca corporis pudibunda quod exēplum pessimuz per
mortales tum primum proditū est nūq̄ antea græcis soli

tū. Igitur reges multis precibus atque omni consolationis modo tandem Achillem flexum humi erigunt: deinde patrocli corpus elotus mox ueste circumtegitur maxime obtegenda uulnera quæ multis modis impressa haud sine magno gemitu cernebantur. His Achilles monet uti custodes uigilias agerent curarentque ne hostes detentis circa funus nostris more solito irruerent: ita per distributionem officia quisque procurantes igni plurimo in armis pnoctant. At lucis principio placet uti ex omni ducum numero quinque in montem idam uaderent siluam caesum quo Patroclus cremaretur. Decretum quippe ab omnibus erat uti funus eius publice curaretur. Iere igitur Ialmenus Ascalaphus Epios & cum Merione Ajax alter: Moxque Ulixes & Diomedes busto locum dimetiunt quinque hastarum longitudine totidemque in transuersum: Aduecta deinde ligni copia bustum extruit: impositumque desuper cadauer igne supposito crematur exornatum iam decore omni pretiosæ uestis: id namque Hippodamia & Diomedea curauerat: quarum Diomedea nimium iuueni & omni affectu dilecta erat. Cæterum paucis post diebus refectis ex labore uigiliarum ducibus cum luce simul exercitus in castrum productus per totum diem in armis agit opperiens barbarorum occursum qui muris despectantes postquam nostros paratos ad prelium uident eo die certamen distulere: ita occasu solis graeci ad naues regressi: At uix principio diei troiani rati etiam tunc in compositos graecos armati portis euolant temere & cum audacia (ut antea soliti) instantesque circa uallum certatim tela iaciunt crebra magis quam cum effectu nostris tantum ad euitandum ictus compositis: Igitur ubi ad multum diem barbari intenti iaculis fessi nec ita uehementer animaduertunt: ex preua nostri erumpunt: incursantesque sinistram latus fundunt

fugātq; Neq; multo post ex alio latere abnuētibus iam barbaris ac sine ulla difficultate uersis ita plurimi barbarorum ubi uertere terga foede cuncti in bello & ab insequentibus proculati ad postremum dispereunt: in quis Asius Hirtaco genitus & cum Hippoireo Phileus Hiralis asius festo regnātes: eodez die uiui a Diomede capiuntur duodecim: ab Aiace quadraginta capti etiam Pysus & Euander Priamidae: in ea pugna græcorū Ceneus interfectus rex scythis: uulneratus etiā Idomeneus dux noster. Cæterū ubi troiani muros ingressi clausere portas & finis standi factus est nostri spoliata armis hostilia cadauera apportataque in flumen precipitant memores paulo ante in Patroclū insolentiae barbarorū. Dein captiuos oēs uti quisq; coeperat in ordine Achilli offerūt: Isquino multo sopita iā fauilla reliqas in urnā collegerat. Decretū qppe aio gerebat secū i patriū soluz uti abiret si fortuna in se casū mntaret: una quoq; eadem sepultura cū charissimo sibi oīum cōtegi: itaq; eos qui oblati erant deduci ad bustū una etiā cuz priami filiis ibidēq; seorsū aliquantū a fauilla iugulari iubet scilicet inferias Patrocli manibus: ac mox regulos dilaniādos canibus obicit: cōfirmatq; se nō prius desinere pnoctādo humi: q̄ in auctore tā uolūctus sui sāguine uindicasset. **NEC MVLT** transacti sūt dies quū repēte nuntiaf Hectorē obuiā Pāthefileæ cuz paucis pfectū q̄ regina amazonū incertū p̄cio an bellandi cupidine auxiliatū Priamo aduētāuerat. Gens bellatrix & ob id a finitimis indomita specie armorū iclyta p mortales Igitur Achilles paucis fidis adiunētis secum insidiatum p pere pergit atque hostem securum iam sui prauortit: tum ingredi iam flumen occipientē circunuenit: ita eum & omnes qui comites regulo dolos huiuscemodi ignorauerant

ex improviso interficit: & quendam filiorum Priami comprehensum mox excisis manibus ad ciuitatem remittit nunciatum: quæ gesta erant. Ipse cum cede inimicissimi tum memoria doloris ferox spoliatum armis hostem mox constrictis in unum pedibus uinculo curru postremo annectit. Dein ubi ascendit ipse Autumedonti imperat daret lora equis: ita concitato curru per campum qua maxime uideri poterat peruiolat hostem mirandum in modum circumtrahens genum poenæ nouum miserandumque. At apud Troiam ubi spolia Hectoris desuper e muris animaduertere: quæ græci precepto regis ante ora hostium protulerant: & ille qui excisis manibus acerbissimæ rei indicium in se ipse protulerat: res ut gesta erat differuit. tantus per totam ciuitatem uersus luctus atque clamor educit: ut aues etiam consternatæ uocibus alto decidisse crederentur: nostris cum insultatione reclamantibus: mox ex omni parte cuncti clamantibus urbs clauditur regni habitus atque in modum lugubrem funestumque obducta facies ciuitatis: quum (sicut in tali negotio assolet) repente concursus trepidatum fieret in eundem locum ac statim sine ulla certatione per diuersum fuga. nunc planctus crebris modo tota urbe silentium ex incerto. Inter quæ & spes extremas: multi credere cum nocte simul grecos moenia iuasuros excisurosque urbem: securos interitu tanti ducis. Nonnulli etiam per confirmato habere Achillem exercitum (qui duce Pandileia Priami rebus auxilio uenerat) patibus suorum adiunxisse. Postremo omnia aduersa hostilia fracta: ablataque opes nullam salutis spem habere interempto Hectore. Quippe is solus omnium in ea ciuitate aduersum tot milites imperatoresque hostium uaria semper uictoria certauerat fortior quam felicior cunctis ducibus nostris: cui fama bellan

di inclyta per gentes: nunq̄ tamen uires cōsilio supfuerāt.
Interim apud grācos ubi achilles ad naues rediit: & cada-
uer hectoris in ore omnium ē: dolor quem ob patrocli in-
teritum paulo ante pceperant: nece metuendi hostis seda-
tur: & ob id præcipua læritia circūspicitur: Ac tum uniuersis
placet uti in honorem eius: quoniam abeēt hostilis me-
tus: certamen ludis solitū celebraretur. Neq; minus tamē
reliqui populi qui non certaturi spectandi gratia conuene-
rant structi armis paratiq; adessent: ne qua scilicet hostis:
q̄uis fractis rebus solito tamen insidiandi more irrueret.
IGITUR Achilles uictoribus præmia quæ ei uidebātur
maxia statui impati: & postq̄ nihil reliquū erat: reges oēs
ad confidendū hortatur ipse medius atq; inter ceteros ex-
cellior: Tum primum quadriiugis equis Eumelus añ oēs
uictor declaratur: bigarum p̄mia Diomedes meruit secun-
do post eū Menelaus. Cæteræ ad certandū q̄ sagittarū arte
maxie p̄ualebāt: Meriões atq; ulyxes duos erexere malos
quis religatum linum tenuissimum atq; ex trāsuerso extē-
tum ntriūsq; capiti annectebatur media colūba pte depen-
debat: eius cōtingendæ certamē maximū: Tū reliqs icastrū
tendētibus Vlyxes cū Merione destinatū cōfixere: quib⁹
q̄ a reliqs fauor attolleret Philocteta nō colūbā se: ueq; id
quo religata cēt sagitta excisusq; promittit: admirātib⁹ deī
de difficultatē regibus fidem promissi fælicius q̄ solertius
confirmauit: ac disrupto uinculo colūba cū maxima popu-
li acclamatione decidit. Præmia certaminis eius Meriões
atq; ulyxes tulere: Achilles duplici extra ordinē munere
Philoctetam donat. Cursu longo certātibus oilei Ajax ui-
ctor excipitur: post quē secūsus Polipœtes dupli campo
Machaon: singulari eurypilus: saltu Tlepolem⁹ disco An

c

tilochus uictores abeunt. Præmia luctandī intacta per-
mansere: quippe ajax arripens medium ulysse deiecit: q̄ ru-
ens pedibus eius circūuoluitur: atq̄ ita p̄pedito obligatoq̄
nixu Ajax pene iā uictor ad terrā cadit. Cæstibus reliquo
quoq̄ manuū certāmie idē ajax telamonius palmā refert.
Cursu in armis postreō diomedes præualuit: Dein ubi p̄-
mia certandi persoluta sunt. Achilles primo omniū Aga-
mēnoni donū quod ei honoratissimū uidebatur: offert: se-
cundo nestori: idomeneo dein tertio: post quos Podalirio
& Machaoni: dein reliquis pro merito ducibus ad postre-
mum eorum sociis: qui in bello occiderant: hisque manda-
tum uti: quum tempus fuisset donū ad necessarios eorū
pferrent. Postq̄ certādi præmiorūq̄ finis factus: & iā diei
uesper erat: ad sua quisq̄ tentoria discessere. At lucis prin-
cipio Priamus lugubri ueste miserabiliter tectus: cui dolor
non decus egregium: nō ullā tātī nominis ac famæ spēm
reliquā fecerat: manibūs uultuq̄ supplicibus ad achillē ue-
nit. Cum quo Andromacha nō mīor q̄ in priamo misera-
tio: Ea quippe deformata multiplici modo astianaecta quē
nonnulli Scamandrū appellabant: & Laodamāta paru-
los admodū filios præ se habens. regi adiumentum depre-
candi aderat: q̄ mœroribus senioq̄ decrepitus filiæ Police-
næ humeris annitebatur. deinde sequebātur uehicula ple-
na anri atq̄ argēti p̄ciosæq̄ uestis: qū sup̄ murū spectātes
troiāi comitatū regis oculis p̄sequerētur. Quo uiso repē-
te silētiū ex admiratōe oritur. Ac mox reges auidi noscere
cās aduētus eius p̄cedūt obuiā: Priamus ubi ad se tendi ui-
det p̄tinus ī hostes ruit: puluerē reliq̄q̄ humi purgamēta
capiti aspergēs: dei norat ut miserati fortūas suas precato-
ri ad Achillem ueniant: eius ætatem ; fortunamq̄ recorda-

111
tus Nestor dolet: Cōtra Vlyxes maledictis insequi & cō
memorare quæ apud troiam in cōcilio ante sumptū bellū
ipse aduersum legatos dixerat. Ea postq̃ Achilli nunciata
sunt p̃ Autumedontē aduersum iri iubet: ipse retinens ur
nam cum Patrocli ossib⁹. Igit̃ ingressis ducibus nostris cū
Priamo rex genna achillis manib⁹ cōplex⁹ Nō tu michi
inquit causa huiusce fortune sed deorū quispiā qui postre
mā ætatē meam qum miserari deberet in hasce erumnas
deduxit confectam iam : ac defatigatam tantis luctibus
filiorum: Quippe hi fisci regno per iuuentutem qum sem
per cupiditates animi quoquo modo explere gestiunt:
ultrō sibi mihiq̃ p̃niciē machinati sunt: Neq̃ dubiū cuiq̃
quin cōtemptui sit adolescentiæ senectæ ætas. Quod si in
teritu meo reliqui huiuscemodi facinoribus tempera bñt
ue quoq̃ si uidetur exhibeo p̃cne mortis: cui misero con
fectoq̃ mœroribus oēs erūnas quibus nunc dep̃ssus in
foeliciissimū spectaculum mortalibus præbeo cum exiguo
spiritu simul asserens adsum en ultro nihil deprecor: uel si
ita cordie st habe in custodia captiuitatis: Neq̃ enī michi
quicq̃ iam superioris fortune relictum est Quippe inter
fecto Hectore cūcta regni cōcidere. Sed iam græciæ uni
uersæ ob mcorū mal̃ et oñsultra satis pœnarum filiorū san
guine ac miseris erūnis persolui miserere ætatis ac deos re
cordatus retorque animos ad pietatem concede paruulis
saltem. Noui animā parentis tui omnes curas uigiliasq̃ in
te tuamq̃ salutem impēdentis: Sed illi quidem cūcta se
cundum sua uota perueniant longe q̃ aliter neq̃ mei sim i
lis senectā degat. Interea dum hæc cōmēmorat: paulat
animo deficere ac dissolui mēbris de in om̃mutescere cœ
pit. Quod spectaculū lonhe miserrimum omnibus qui

L 16
tum aderant dolori fuit. Deinde Andromacha paruulos fi-
lios Hectoris ostentans ante Achillem prosternit: ipsa fletu
lamentabili orans uti sibi cadauer coniugis intueri saltē con-
cederet. Inter hæc tã miserãda Phoenix cum Nestore Pria-
mũ sustulere atq; uti animũ reciperet hortat. Tũ rex ubi
aliquatũ refouit spiritum nexis genibus atq; utraq; ma-
nu dilaniãs caput ubi nunc illa ẽ ait quæ apud græcos p̃ci-
pua erat misericordia: an iuxta solũ Priamũ circumscribit?
Iãq; omnibus dolore p̃motis: Achilles decuisse ait filios eũ
suos initio ab eo quod admiserint facinore cohibere: neq;
ip̃m concedendo tanti delicti participẽ fieri: cæterũ ante id
deceniũ non ita defessũ senectũ fuisse ut suis despectui eẽt;
Sed obsedis animos eorũ desiderium rerũ alienarũ neq;
ob mulierẽ solũ unaq; sed Atrei atq; Pelopis diuitiis inhiã-
tes raptũ res more incõdito prexissẽ: p̃ quis æquissimũ eẽ
eiusmodi poenas uel etiã grauiore p̃deret. Nãq; ad id tẽ-
pus græcos secutos morẽ in bellis optimum quoscũq; ho-
stiũ pugna cõficerẽt restituere sepulturæ solitos: cõtra He-
ctorez sup̃gressum humanitatis modũ Patroclum eripe-
re p̃lio ausum scilicet ad ludendum ac foedatũ cadauer eius
quod exemplũ poenis ac suppliciis eorũ eluendum ut græ-
ci ac reliquæ posthac gentes memores ultionis eius morez
quæq; humanæ cõditionis timerẽt. Nõ enim Helenæ neq;
Menelai gratia exercitum relictis sedibus parunlisq; pro-
cul a domo cruentum suo hostiliq; sãguine inter ipsa belli
discrimina huiusmodi militiam tollerare: Sed cupere di-
gnoscebari barbari græci ne summa rex potirẽtur: q̃q; iustaz
causã fuisse inferẽdi belli etiã p̃ muliere. Namq; uti ipsi ra-
ptu rerũ alienarũ lætarent: ita maxime dolori esse his qui
amiserint. Ad hæc multa infasta detestãdaq; Helenæ im-

111
precari: confirmareq; se capto atq; euerſo Illo ante oēs tāti
admiſſi poenas ſanguine eius expetere: ob quā patria parē
tibuſq; carēs Patroclū etiā ſollicitudinis ſuæ leuamen ma-
ximum amiſerit. Dein conſultum cū ſupradictis ducibus
ſurgit: Quis oībus una atq; eadē ſentētia eſt ſcilicet uti ac-
ceptis q̄ allata eſſent corpus exanime cōcederet. Q d̄ ubi
ſatis plaeuit ſinguli ad ſua tētoria diſcedūt. Moxq; Polixe-
na ingreſſo Achilli obuoluta genibuſ eiꝰ ſpōte ſeruitiū ſui
pro abſolutiōe cadaueris pollicet: Quo ſpectaculo adeo
cōmotꝰ iuueis ut q̄ inimiciſſimꝰ ob mortē patrocli p̄amo
eiuſq; regno cēt. tū recordatiōe filiae ac p̄ntis ne lachrymis
quidē tempauerit. Itaq; māu oblata polixenā erigit p̄dicta
prius mādātāq; cura Phoenici ſup priamo: ut delectaretur
ſed rex nihil ſe luētus neq; praeſentiū miſeriaꝝ remiſſuruz
ſe ait. Tū Achilles confirmare nō prius cupitis eiꝰ ſatiſſa-
cturū q̄ mutato in melius hītu cibū etiā ſecuz ſumeret: ita
rex ueritus ne q̄ cōceſſā uidebantur. ipſe recuſando īpedi-
ret: Dein oīa q̄ imparent faciēda decreuit. Igit ubi excuſ-
ſus comis puluis totuſq; lautus ē: mox a iuueſne ip̄e: & qui
cū eo uenerāt cibo iuitant. Dein ubi ſatias oēs tenuit hoc
mō Achilles diſſeruit. Refer iā nūc mihi Priame quid tm̄
cauſae fuerit. cur deficiētibus quideꝰ uobis copiis idies mi-
litaribꝰ ingraueſcētibꝰ aut calamitatibus atq; erūnis Hele-
nā tm̄ in hodiernū tetinēdā putetis: neq; uelut cōtagioneꝰ
ī fauſti ominis repuleritis: quā prodidiſſe patriā. p̄ntes (&
q̄ indigniſſimū oīum ē) fratres ſauētiſſimos cognouerit-
tis: Nāq; hi execrati facinus eiꝰ ne militiā quidē nobiſcū
cōiurauerunt ſcilicet ne quam audire incolumeꝰ nollēt: ea
per ſe reditum in patriam q̄reret. Eā igit quum cerneretis
malo omnium ciuitatem intraſſe ueſtram non deieciſtis:

Lib. 11
nō cū detestatiōibus extra muros p̄secuti estis? Quid illi
senes (quorū filios pugna idies cōficit) nōne adhuc p̄sen-
serunt eādē extinxisse cāz rātorū funes? ita ne ergo diuinit⁹
euerfa mēs ē ut null⁹ in tāta ciuitate repiri posset: qui for-
tunā labētis priā dolēs de p̄nicie p̄blica cū exitio ei⁹ trāsi-
gat. Ego qdē ætatis tuæ cōtēplatiōe atq; harū p̄cu3 cada-
uer restituā: neq; unq̄ cōmittā ut qd in hoībus rephēdit⁹
crimen malitiæ ipse lubeā. Ad ea Priamus renouato fletu
q̄ miserabili non sine decreto diuū aduersa hoībus irruere
sic ait: Deū quippe auctore singulis mortalibus bōi maliq̄
eē (quoad beatā eē licitū sit) cuiusq̄ in eū inimiciā p̄cede-
re. Cæterū se diuersi partus quinq̄ginta filiorū patrē btis-
simū regū oīum hītū: ad postremū Alexādri natalē diē q̄q̄
conatū euitare: ne diis quidē p̄cipiētib⁹ potuissē. neq; He-
cubā foeru eo grauidā facē (quietē edidisse uisaz: cui⁹ igni-
bus cōflagrasse idā: ac cōtinuāte flāma deorū delubra con-
cremari: oēm q; demū ad cineres collapsaz ciuitatē intactis
iuiolatisq; Antenoris atq; anchisæ domibus: q̄ denūciata
cū ad p̄niciē publicā despectare aruspices p̄cinerēt. interne-
cādū edituz p̄tū placuisse. S3 hecubā more foemineæ mi-
seratiōis clā alēdū pastoribus in idā tradidisse cū iā adultū
cū res palā eēt ne hostē quidē quis sæuissimū ut iterficeret
pati potuissē tātæ. s. euz fuisse pulchritudinis atq; formæ.
Quem coniugio deinde Oenonæ iunctum cupidinem
desiderium maximum coepisse uidendi regiones atque re-
gna procul posita contingere. tandem adductam Helenā
uenusto aspectu decoram: urgente ac instigante quodam
numine cunctorum ciuium amicis sibi etiam læritiæ fu-
isse: neque cuiquam quum orbari se filio: aliove consan-
guineo cerneret non acceptam tamen: solo omniū aduers⁹

sante Anthenore: qui initio post Alexandri reditum filium suum Glaucum qui tunc eius comitatum sequutus erat: abdicandum a penetribus suis decreuerit uir domi bellicq; prudentissimus. Caterum sibi (quoniam ita res ruerent) optatissimum appropinquare naturæ finem omisis iam regni gubernaculis atq; cura: Tum sese in Hecubæ filiorumq; recordatiõe cruciari: quas post excidium patriæ captiuas incertum cuius domini fastus manerent. Dein oia quæ ad redimendum filium aduecta erant ante cõspectu inuenies exponi imperat: ex quis quicquid auri atq; argenti fuit tolli Achilles iubet: uestis etiam quod ei uisum ẽ: reliquis in unum collectis Polyxenã & cadauer tradit. Quo percepto exinde gratia ne impetrati funeris: an siquid troiæ accideret securus iam filiæ cõplexus Achillis genua orat uti Polyxenam suscipiat sibiq; habeat. Super qua iuuenis aliud tempus: atq; alium locum tractatumq; fore respondit. Interim cum eo reuerti iubet. ita Priamus recepto Hectoris cadauere ascen sosq; uehiculo cum his qui se tu comitati fuerant ad troiam rediit.

ARGVMENTVM Q VARTILIBRI.

INCENTI troianorum fletu peraguntur Hectoris funera. Penthesilea ab Achille interficitur. Memnon enim innumeris copiis adueniens græcos in fugam uertit: isq; demum ab Achille perimitur. Polydamas ab Aiace: Glauc⁹ ab Agamemnone: duo Priami filii ab ulyxe interficiuntur. Memnonis cineres in solum patrium remittuntur. Iugulantur duo Priamidæ. Idæus mittit a Priamo ad Achilles pro polyxenæ nuptiis. Achilles in tẽplo apollinis ex isidiis a paride occidit: sepeliturq; in Sygeo ingenti græcorum luctu Eurypilus thelephi cū exercitu aduenit in troianorum auxi

lium illectus Cassandrae nuptiis. Pyrrhus Achillis filius cum exercitu superuenit. Alexander a Philocteta cum sagittis ueneno hydrae ibutis necatur: quo uiso Aenone extincta est. Helena Deiphebo nupsit. Antenor uenit in colloquium cum Graecis a quo Troiae proditio componitur:

INCIPIT LIBER Q VARTVS:
DICTYS CRETENSIS.

ED postquam palam est regem perfecto negotio inuis-
s latum atque integro comitatu regredi admirati lau-
dantes gratiae pietatem ad coelum ferunt. Quippe
pe quis ita animo haerens nulla spe impetrandi
cadaveris: ipsumque & qui cum eo fuissent retineri a Grae-
cis: maxime ob Helenae quae non remitteretur recordatio-
nem. Caeterum uiso Hectoris funere cuncti ciues sotiisque accu-
rentes fletum mox tollunt diuellentes comam foedantesque ora
laniantes. In tanta populi multitudine nec quisquam in uirtute sua
spei bonae fiduciam ponere illo interfecto cui inclita per gen-
tes fama rerum militarium: in pace praecleara pudicitia: ex
qua non minorem quam reliquis artibus gloriam adeptus erat. In-
terea sepeliere eum haud longe a tumulo Ilii regis quondam:
Dein exorto quam maximo ululatu postrema funeris peragunt
hinc foeminis cum Hecuba defletibus hic reclamantibus uiris
troianis & ad postremum sotiis gentibus: quae per dies
decem concessa bellandi requie ab ortu solis usque ad uesperam
per troianos gesta nullo usque remisso lugendi officio. INTE-
RIM per eosdem dies Penthesilea (de qua ante memorauimus)
cum magna amazonum manu reliquisque ex finitimis popu-
lis superuenit. Quae postquam Hectoris interemptum cognouit
perculsa morte eius regredi domum cupiens ad postremum

multo auro atq; argento ab Alexandro illecta ibidē opperi
 ri decreuerat. Deī exactis aliquot diebus copias suas armis
 instruit: ac seorsum a troianis ipsa suis modo bellatoribus
 satis fidens in pugnam pergit: cornu dextro sagittariis al
 tero peditibus instructo medios equites collocat: in quis
 ipsis contra a nostris ita occursum ut sagittariis Menelaus
 atq; Ulixes & cū Teucro Meriones peditibus Aiaces duo
 Diomedes Agamemnon & Tlepolemus & cum Ialme
 no Ascalaphus opponeretur: in equites ab Achille & reli
 q; ducibus pugnaretur. hoc modo instructo utrinq; exer
 citu confligere acies: caduntq; sagittis reginæ plurimi: neq;
 a Teucro secus bellatū: interim Aiaces & qui cum his erāt
 pedites cōtra quos steterant cedere ac restantes de truderē
 umbonibus moxq; detrusos obtruncare: neq; quoad dele
 tā peditūz copiæ finis fit. Achilles inter æquitū turmas Pē
 thesileā nactus hasta petit neq; difficilior q; fœminaz equo
 deturbat ianu cōprehendēs a coma atq; ita grauitē uul
 neratā detrahēs: Quod ubi uisum est tū uero nullam spē
 in armis rati fugam faciunt clausisq; ciuitatis portis nostri
 reliquos quos fuga bello exemerat insecuti obtrūcant fœ
 minis tñ abstinētes manu parcētesq; sexui: Dein uti quisq;
 uictor interfectis quos aduersum ierant regrediebatur Pē
 thesileam uisere seminecem admirariq; audaciam. Ita bre
 uia ab omnibus in eundem locum est concursus: placitūz
 que uti (quoniam naturæ sexusque conditionez superare
 esset ausa) in fluuiū reliquo adhuc persentiente spiritu aur
 canibus dilanianda iaceretur. Achilles interfectam eam se
 pelire cupiens mox a Diomede phibitus est: Is namq; per
 conctatus circūstantes quidnā de ea faciendum eēt cōsen
 su omniū pedibus attractam in scamandrum præcipitari

scilicet pœnam postremæ desperationis atq; amentia. hoc
modo amaxonû regina deletis copiis quibus cû auxiliatû
Priamo uenerat ad postremum ipsa spectaculum dignuz
moribus suis p̄buit. AC SEQ VENTI die Menimō Ti
thoni atq; Auroræ filius ingētibus indog; atq; æpthiopuz
copiis supuenit magna fama: Q uippe in unuz multis mi
libus armatorum uario genere spes etiam uotaq; de se Pri
ami superauerat. Namque omnia circum troiam & ultra
quæ uisi poterant uiris atque equis repleta splendore insi
gniû refulgebant. Eos omnes iugo caucasi mōtis ad troiā
duxit: reliquos neq; numero inferiores imposito Phala du
ce atq; rectore mari misit. Q ui appulsi Rhodum ubi aīad
uertere insulam græcis sociam ueriti ne rē cognita incende
rentur naues ibidem opperiebantur. Ac mox diuisi in Ca
miram & Galisam urbes opulētas. Neque multo post rho
dii Phalam incusare quod pauloante euerſa ab Alexandro
sydone patria sua auxilium ei a quo læsus sit ferre cuperet:
quoniam exercitus permouerent confirmare haud dissi
miles barbarog; uideri qui tam indignuz facinus defende
rent: multa p̄terea accensura uulgus & quæ pro se factura
eēt differere. Q uæ res haud frustra fuit: Phoenices nāq;
qui in eo exercitu aderāt plurimi permoti querelis rhodio
rum dein cupidine diripiendarum rerum quas se cum ad
uexerant Phalam lapidibus insecuti necāt distributiq; per
supradictas urbes aurum atq; reliqua p̄dæ dispartiunt. IN
TER IM exercitus q cū Memnone uenerat positus patu
los p̄ locos castris (nā intra mœnia haud facile tanta uis ho
stium retineri poterat) diuersi suo qsq; genere exercebant
neq; i eadem arte simplex atq; idē mopus: sed ut quēq; regi
onis suæ mos assue fecerat ita talis in aliuz modū formatis

scutorum etiā & galearum multiformis species horrēdam
 belli faciē præbuerāt. At ubi triti aliquot dies & miles bel-
 lum cupit: simul cum luce exercitus oīs signo dato in pliu3
 ducitur: cūq; his troiani & qui intra moenia sotii fuerāt. At
 græci instructi pro tēpore opperiri debilitati aliquātuz aīo
 metu ingētis atq; incogniti hostis. Igit̃ ubi intra tæli iactū
 uentū est tū uero barbari clamore ingēti ac diffūso ruīnæ
 modo irrūpunt: nostri cōfirmati inter se satis īpigre uim ho-
 stium sustētauerē. S; postq̃ acies renouatæ atq; in ordinē
 reformatæ sunt: & iā hinc atq; inde tæla coepere cadūt utri-
 usq; exercitus plurimi: Neq; finis fit quoad Memnon cur-
 ru uectus adhibito secū fortissimo quoq; medios græcorū
 inuadit primū quēq; obuium fundens aut debilitās. Ita iā
 plurimis nostrorū interfectis ducib⁹ ubi fortuna belli uer-
 sa neq; spes reliqua nisi in fuga est uictoriā cōcesser̃. Eo die
 incēse deletæq; naues omnes forent: ni nox pfugiū laborā-
 tium ingruēs hostes ab īcepto cohibuisset: tāta in Mēno-
 ne belladi uis peritiāq; & nostris aduersæ res. Igitur græci
 postq̃ requies est pculsi inter se ac sūma rerum diffidētē p-
 uniuersam noctē: quos in bello amiserant sepeliere. Dein
 consiliū futuri certaminis aduersum Mēnonem incunt: ac
 placet sorte eligi nomen ducis cum eo bellaturi. Tūc Aga-
 memnon Menelaum excipit Vlyxem & idomeneū: Sorf-
 agicæpta Aiace Telamonium uotis omniū de igit. Ita
 refectis cibo corporibus reliquū noctis cū quiete trāsigūt:
 At lucis principio armati instructiq; pro negotio pugnam
 aggrediunt neq; segnius a Mēnone actū cum quo troiani
 omnes. Ita hinc atq; inde ordinato exercitu plium inituz.
 Tum plurimi utriusq; partis ut in tali certamine cadūt aut
 iēti graui ter prelio decedunt. In quo bello Antilochus Ne-

116
storis obuius forte memnoni interficit. Moxq; Ajax ubi
t̃ps uisum ē inter utrāq; acie progressus laceffit regem: p̃-
dicto prius Vlyxi & idomeneo ut a cæteris se defenderent
Igitur Memnon ubi ad se tendi uidet curru desilit: confli-
gitq; pedes cum Aiace magno utriusque partis metu atq;
expectatione: quum dux noster summa ui umbonem scuti
eius t̃elo in aliquantum perforatū a nimis ac summis uiri-
bus ingruens impulit uertitq; in latus: Quo uiso regis co-
mites accurrere Aiace exturbare nitentes. Tuz achilles
ubi a barbaris intercedi uidet pergit cōtra & nudatum scu-
to hostis iugulū hasta transigit. Ita præter speꝝ interfecto
Mēnone animi hostiū cōmutātur & græcis aucta fiducia
Iā æthiopū uersa acie nostri instātes cādūt plurimos. Tū
Polydamas renouare plium cupiens circumuētus ad po-
stremum atq; ictus inguina ab Aiace interficitur. Glauc⁹
Antenor⁹ aduersum Diomedem astans Agamemnonis
t̃elo cadit. Tum uero cerceres hinc æthiopes cum troiāis
per omnem campū sine ordine atq; impio fugientes mul-
titudine ac festinatione inter se implicari cadere ac mox pa-
lantibus equis proculari: hinc græcis resumptis animis se
qui cedere: impeditos dissoluere atq; ita cōfodere laxatos
redundant circum niuros campi sanguine: & omnia: qua
hostis ingruerat armis atque cadaueribus repleta sunt.
In ea pugna Priami filiorum Atreus & Echion ab Vlyxe
interfecti sunt: Drapsis Bias & Coritha ab Idomeneo: ab
Aiace Oilei Ilioneus cum Philenore: Iteꝝ Thiestes: & the-
lesites a Diomede. ab aiace uero altero Antiplus Agapn⁹
Agathon atque Claucus: & ab Achille A steropeus. finis
factus est. POSTQ VAM GRAECOS SATIAS
& ad postremum fatigatio incessit: ad tentoria digrediu

177
tur: At ubi a nostris in castra recessum ē missi fuere a troia
nis qui peterent eorum qui in bello ceciderant corpora hu
mandi ueniam: ita collectos suos quisque igni cremant &
more patrio sepeliunt: scorsum a ceteris cremato Mem
none cuius reliquias urna conditas per necessarios regis
remisere in patriū solū. At græci lautū bene cadauer Anti
lochi iustis factis Nestori tradunt eūque orāt ferret æquo
animo fortunæ belliq; aduersa. Ita ad postremum corpo
ra sua quisq; curantes uino atq; epulis per multam noctē
Aiace m sumulq; Achillem laudibus celebrant atq; ad cœ
lum tollunt. At apud troiā ubi requies funerū est nō iam
dolor ex casu Mēnoni sed metus summæ rei & ad postre
mum desperatio inceserat: quum Sarpedōis interitus in
de insecuta paulopost Hectoris clades spes reliquas ani
mis abstulissent: neq; quod postremum per Mēnonē for
tuna auxilium obtulerat reliquū iam existeret: Ita conflu
entibus in unū rot aduersis curam oēm exurgendi omise
rant: Atq; post paucos dies græci instructi armis proceffe
re in campum laceffentes si auderent ad bellandum troiā
nos: Quis Alexander dux cum reliquis fratribus militez
ordinat atq; aduersum pergit: Sed priusq; ferire inter se aci
es aut iaci tæla cœpere barbari solutis agminib⁹ fugam fa
ciunt: cæsiq; eorum sunt plurimi aut in flumen precipites
dati. quū hinc atq; inde ingrueret hostis atq; undiq; adem
pta fuga esset: capti etiam Lycaon & Troilus Priamidæ:
quos in medium productos Achilles iugulari iuber indi
gnatus nondū sibi a Priamo super his quæ secum tractaue
rat mādatur. Quæ ubi animaduertere troiani tollūt ge
mitus & clamore lugubri Troili casuz miserandum in mo
dum deflent recordati ætatem eius admodum immaturā

quā in primis pueritiæ annis cum uerecundia & probitate
 tum præcipue forma corporis amabilis atque acceptus popu-
 laribus adoleſcebat. DEIN tranſactis paucis diebus ſo-
 lenne Thymbraei Apollinis inceſſit requies bellandi per
 inducias interpoſita. Tum utroque exercitu ſacrificio con-
 ſiſtente Priamus tempus naſtus Idæum ad achillem ſup
 Polyxena cū mandatis mittit. Sed ubi Achilles in luo ea
 quæ perlata erant tum ab Ideo ſeparatim ab aliis recogno-
 ſcit cognitare apud naues ſuſpicio alienati ducis & adpo-
 ſtremū indignatio exorta ē. Nāq̃ atea rumorē proditionis
 demeter ortū per exercitū ū uergetraserāt Tūc q̃ ſimul uricōci-
 tat⁹ militis aim⁹ leniretur Ajax cum diomede & ulyxe ad
 locū p̃gūt: Hiq̃ añ rēplū reſiſtūt opperietes ſi egrederetur
 Achilles: ſimulq̃ uti rē geſtam iuueni referrent: de cætero
 etiam deterrent ne colloquiū clam cum hoſtib⁹ haberet.
 Interim Alexander compoſitis iam cum Dephebo inſidis
 pugione cinctus Achillem iagreditur confirmator uelut
 eorum quæ rex Priamus pollicebatur. Moxque ad aram
 Apollinis quo ne hoſtis dolum perſentiſceret aduerſus du-
 cem aſſiſtit. Dein ubi tempus uiſum eſt deiphebus am-
 plexus inermem iuuenē quippe in ſacro Appollinis nichil
 hoſtile metuentem exoſculari gratulariq̃ ſuper his quæ
 conſenſiſſet: neq̃ ab eo diuelli aut omittere: quem Alexā-
 der librato gladio procurrēſq̃ aduerſus hoſtem putrūq̃
 latus geminato iētu tranſfigit. At ubi diſſolutum uulneri-
 bus animaduertere parte alia q̃ uenerant prouunt ſeſe:
 ita maxima re & ſuper uota omnium perfectæ in ciuitarē
 recurrunt. Quo uiſo ulyxes non temere eſt inquit q̃ tur-
 batia crepidi repente proſiliere: Dein ingreſſi lucum cir-
 cunſpicientesque uniuerſa animaduertunt Achillem ſtra-

eum humi exanguem atq; etiam seminecem: Tum Ajax
 fuit quod confirmatum ac uerum etiam per mortales nul-
 lus hominum existere potuisset qui reuera uirtute supe-
 raret sed uti palam est tua te inconsulta temeritas perdi-
 dit. Deinde Achilles extremum adhuc retentans spiritū
 dolo me atq; insidiis inquit Deiphebus atque Alexander
 Polyxenæ gratia circumuenere: Tum expirantem eū du-
 ces amplexi cū magno gemitu atque exosculati postremū
 saluant. Deniq; Ajax examinem iam humeris sublatū lu-
 co effert. Quod ubi animaduerrere troiani omnes simul
 portis prorunt eripere achillem nitētes atque inferre in-
 tra mœnia scilicet more solito illudere cadaueri eius gestiē-
 tes: contra græci cognita re arreptis armis tendunt aduer-
 sum paulatimque omnes copiæ productæ: ita utrinque
 certamen breui adoleuit: Ajax tradito hisqui secum erant
 cadauere. Dein infensus Asium Dimanthis Hecubæ fra-
 trem quem primum obuium habuit interfecit: Dein pluri-
 mos uti quem intra tælum fecerant, inquis lastes & Am-
 phimachus reperta re: peritiaque ducis Ajax oilei & mene-
 laus adiūcti fundū: plurimos atq; in fugam cogūt. Qua-
 re troiani cæsis suorum plurimis nusq; ullo certo ordine re-
 sistendi disperfi palantesq; ruere ad portas neque usq; nili
 in muris salutem credere: Quare magna uis hostinm ab-
 insequentibus nostris obtrūcatur: Sed ubi clausis portis
 finis cædendi factus est græci Achillem ad naues referūt
 Tuncq; reflentibus cunētis ducibus casum tanti uiri plu-
 rimo militum dolore neq; uri res exposcebar tristitia cō-
 moueri: Quippe quis in animo hæserat Achillem sæpe
 cōsilia prodendi exercitus inisse cum hostibus: Ceterū in-
 terfecto summam militiæ orbatam & ademptum spei

q̄ plurimū: cui egregio bellandi ne hōestam quidem mor-
 tem haud aliter q̄ in obscuro oppetere licuerit. Igitur pro-
 pere ex ida apportata ligni uis multa atque in eodem loco
 quo antea Patroclo bustum extruunt: Dein posito cada-
 uere subiectoque igni iusta funeri pagunt: Aiace p̄cipue
 insisteute qui per rriduum continuatis uigiliis haud prius
 abire desistit q̄ reliquæ coadunarentur: solus nanq̄ omni-
 um pœne ultra uirilem modum interitu Achillis conster-
 natus est: Quippe quum amicissimum & sāguine coniu-
 ctum sibi: tum p̄cipue plurimum uirtute cæteros ante-
 cedentem sciret. Contra apud troianos læticia atque gra-
 tulatio cunctis incesserat interfecto: q̄ metuendo hoste
 Alexandri q̄ commentum laudantes ad cælum ferunt sci-
 licet quum insidiis tantum perfecerit: quātum in certami-
 ne ne audiret quidem. INTER quæ tam læta nūcius Pri-
 amo superuenit Eurypilum Thelephi ex mysia aduenta-
 re. quem rex multis antea illectum p̄miis: ad postremū
 oblatione Cassandræ cōfirmauerat: Sed inter cætera quæ
 ei pulcherrima miserat: etiam uitam quandam auro effe-
 ctam & ob id per populos memorabilem. Cæterum Eu-
 rypilus uirtutibus multis clarus Mysiæ his modo citisq̄
 instructus legionibus summa fama læriciaq̄ troianis ex-
 ceptus spes omnes barbaris in melius conuerterat. Inte-
 rim græci Achillis ossa urna condita adiunctaq̄ simul Pa-
 trocli in Sygæo sepeliere: cui sepulchrum etiam extruen-
 dum iis qui in eo loco habitabant mercede Ajax locat: in-
 dignatissimus ide græcis q̄ nichil in his dignum doloris
 iuxta amissionem tanti herois animaduerneret. PER
 IDEM TEMpus Pyrrhus (quem Neoptolemū memo-
 rabant Achille genitum ex Deidamia Lycomedis (super

ueniens offendit tumultum extructum iam ex parte ma-
xima: Dein percontatus exitiū patris doctusq; myrindo-
nas gentem fortissimam & inclytam bellandi armis atq;
animis confirmat: impositoq; faciendo operi Phoenice ad
naues atque tentoria parentis uadit: ibi cūstodem rerum
Achillis Hippodamiam animaduertit: moxque cognito
aduentu eius in eundem locum a cunctis ducibus cōcur-
ritur uti animam æquum haberet deprecatur: Quis be-
nigne respōdens: nec sibi ait ignoratum esse omnia quæ-
cunq; diuinitus fierent forti animo pectoreq; patiēda: ne-
q; cuiq; super fatum uiuendi concessam legem: turpē nāq;
ac detestandā uiris fortibus cōditionē senectæ cōtra ibelli-
bus optabilem. Catez sibi eo leuiorem dolorē cē q; nō in
certamine neq; in luce belli Achilles interfectus esset: quo
fortiorē ne optasse qdem quenq; existere nūc uel p̄teritū
excepto uno illo hercule. Addit p̄terea solū uix dignū ea
tēpestare: sub cuius manibus excindi troiam deceret: neq;
tñ abnuere q; infectum a patre relictum eēt a se: atq; a cir-
cūstātibus per fici. POSTQ VAM finem loquēdi fe-
cit: iū proximum diem certamen pronūciatum duces oēs
(ubi tēpus uisum est) solito ad Agamēnonē cōnatū ue-
niunt. In quis Ajax cum Neoptolemo Diomedes ulyxes
& menelaus. hiq; inter se eundem locū cōnandi capiūt: in-
terim iter epulas p̄mas iuuei patris fortia facinora enume-
rauere: uirtutemq; eius commemorando efferre laudib;
Quis pyrrhus non mediocriter lætatur accēsusq; enixu-
rū se oī ope respondit: quo ne indignus patris meritis exi-
steret: deinde sua quisq; tentoria quietum abeunt. Ac po-
stero die simul cū luce iuueis castris egressus offendit Dio-
medem cū Vlyxe: Quos salutatōs quid causæ ad se ue-

f

niendi foret rogat: hiq; aiunt interponendam dierum mo-
ram ad reficiendos milites cum eius animo: equis longo ma-
ris itinere torpentibus etiam nunc membris: & ob id nec
quicq; satis firmo nisu aut solitis uiribus agerent: itaq; ex
eorum sententia biduum interpositum est. Quo transa-
cto omnes duces regesque suis quisq; militibus instructis
exercitum ordinant atq; in pugnam uadunt: in quis Neo-
ptolemus regens medios circa se mirmidonas atq; Aiacez
quem affinitatis merito parentis loco percolebat. Interim
troiani uehementer mouentur: maxime q; suis indies defi-
cientibus auxiliis nouus aduersum se miles pararetur cu-
memorando duce: tamen Eurypili hortatu arma capiunt
his nanq; adiunctis secum regulis copias suas troianis mi-
xtas porta educit: atq; ita ordinata acie medium se locat.
Tum primum Aeneas aspernato certamine intra muros
manet execratus quippe Alexandri facinus commissum
in Apollinem cuius sacris præcipue tuebantur. Sed ubi
signum bellandi datum est manus conserunt: magnaue
ui utrinq; decurrere. Tum nostris festinantibus secreta di-
gnoscere Cryses manu uti silentiū ageretur significat atq;
Helenum secum abducit a quo doctus cuncta græcis ut au-
dierat refert. Addit præterea tempus troiani excidii: idq;
a ministris Aenea atque Anthenore. Tum recordatione
eorum quæ Calchas edixerat: eadem cuncta congruentia
que inter se animaduertunt. Dein postero egresso die u-
trinque milite ad bellandum plurimi troianorum cadunt
sed ex sociis tamen pars maxima. At uero ubi uehemētior
a nostris instatur: & omni ope bellum finire in animo est:
signo dato dux duci occurrit: atq; in se plium conuertunt
TVM Philocteta progressum Alexandrum laceffit si au-

deret sagittarum certamine. Ita consensu utriusque partis
Vlyxes atq; Deiphœbus spatium cerraminis definiunt.
Igitur primus Alexander incassum sagittam contendit:
Dein Philocteta insecutus sinistram manum hosti trans-
figit: reclamantq; dolorem dextrum oculum perforat: &
iam fugientem insecutus tertio uulnere per utrunq; pe-
dem traiecit, fatigatumque ad postremum interficit. Quip-
pe Herculis armatus sagittis quæ infectæ hydræ sanguine
haud sine exitio corpori figebantur. Quod ubi animad-
uertere barbari magna ui irruunt eripere Alexandrum cu-
pientes multisq; suorum interfectis a Philocteta negoci-
um tamen peragunt atq; in ciuitatem reportant. Tumq;
Ajax telamonius insecutus fugientes ad usq; portas pere-
git: ibi cæsa uis hominum multa quum festinantibus iter-
le troianis & singulis euadere inter primos cupientibus
magis in ipso aditu multitudine sua detineretur. Interim
multi eorum qui primi euaserant super muros siti collecta
undique cuiuscemodi saxa super clypeum Aiæis deiice-
re congestam quaz plurimam terram desuper uoluere sci-
licet ad depellendum hostem quum supra modum grauaretur:
quæ egregius dux facile scuto decutiens haud segni-
us immineret. Deniq; Philocteta eos qui in muris locati
erant eminus sagittis perturbat: multosque interficit: neq;
secus a reliqs in parte alia res gestæ. Atq; eo die excisa euer-
sæque mœnia hostium forent ni nox ingruens nostros ab
incepto cohibuisset. Qui ubi ad naues regressi sunt læti
Philoctetæ facinoribus & ob id maximam animo fiduci-
am gestantes summo fauore ducem celebrât: Qui simul
cum luce adiunctis sibi reliquis ducibus in proelium egres-
sus hostis metu suo adeo terruit ut uix se mœnib; defen-

derent. Interim Neoptolemus apud tumulum Achillis postq̃ in auctorem paternæ cædis uindicatum est initium lugendi sumit & una cum Phœnice atq; omni mirmydonum exercitu comas sepulchro deponit pernoctatque in loco. PER idem tempus filii Antimachi (de quo supra memorauimus) ad inuicti Priami rebus ad Helenum ueniunt eumq; ut in amicitiam cum suis redeat deprecantur: ubi nihil proficiunt ad suos remeantes Diomedes atq; Aiaci alteri itinere occurrunt a quibus comprehensi productiq; ad naues quinam essent & rem omnem ob quam uenerat exponunt. Tum nostri recordati patris eorum & quæ aduersum legatos nostros dixerat molitusque sit tradi eos popularibus: atque ante conspectum barbarorum produci iubent dein lapidibus iniectis necari. INTERIM Alexandri funus per partem aliam portæ ad œnonem (quæ ei ante raptum Helenæ denupserat) necessarii sui uti sepeliretur perferunt: Sed fertur œnone uiso Alexandri cadauere adeo commutata uti amissa mente obstupesceret ac paulatim per mœrorem deficiente animo concideret ita uino eodemque funere cum Alexandro contegitur. CAETERVM apud troiam ubi hostis muris infectus magis magisque sæuit: nec iam resistendi ex mœnibus spes ulterius est aut uires ualent cuncti procures seditionem aduersus Priamum extollunt atq; eius regulos: Denique accito Aenea filiisq; Antenoris decernunt inter se uti Helena cum his quæ ablata erant ad Menelaum duceretur. Quod postq̃ Deiphebus cognouit traductam ad se Helenam matrimonio sibi adiungit. Cæteruz ingressus concilium Priamus ubi multa ab Aenea cõtumeliosa ingesta sunt: ad postremum ex consilii sententia iubet Antenorem ad græcos

cum mandatis belli deponēdi transire q̄ pro muris signu3
ostendens legationis ubi a nostris recessum est: ad naues
uenit. ubi benigne salutatus atque exceptus summū fidei
beniuolentiāq; erga grāciam testimoniū capit: maximeq;
a Nestore q̄ Menelaum insidiis troianorū appetitum cōli
lio suo atq; auxilio filiorum seruauerit: pro q̄s euerla troia
uitam p̄claram iam pollicerit: uti dignū memoria pro ami
cis aduersum perfidos moliretur. Tū longā exorsus Ante
nor orationē (semper ait principes troiā poenam ob male
consulta diuinitus consecuti: dein subiungit Laomedōtis
aduersum hercule3 famosa periuria insecutamq; eius atq;
regni euerfionem: Quā tempestate Priamus admodū p̄
uulus atq; exps oīum quæ gesta erant: petito Hesione re
gno impositus est: eum iam inde male despicientē cunctos
sanguinis sui iniuriisq; ne insectari solitum parcum in suo
atq; appetentem alieni: Quo exemplo ueluti contagio
ne pessima imbutos filios eius neque sacro neq; profano
abstinuisse. Cæterum se eadem stirpe qua Priamus grā
cis coniunctum animo semper ab eo dissensisse: Hesione3
quippe Danaī filiam Electram genuisse ex qua ortus est
Dardanus qui Teuceri filiæ iunctus Erichthonium dedit
eiusdē est Tros ex eo Ilus: Ganimedes Cleomestra & Asa
ricus: atque ex eo Capis Anchisæ pater Ilum deinde ritho
num & Laomedontem genuisse. ex Laomedonte Icteo
nem Clytium. Lampun. Timocrem. Bucolionem atque
Priamum genitos. rursusque ex Cleomestra Lysēum ge
nitum. Cæterum Priamum cuncta iura affinitatis pro
culcantem magis in suos superbiam atque odium exercu
isse. Postquam finem loquendi fecit: postulat nti (quoniā
a senibus legatus pacis missus esset) darent ex suo nūero

f iii

cum quis super tali negotio disceptaret: electique Agamemnon
non Idomeneus. Vlyxes atque Diomedes qui secreti ab ali-
is prodicionem componunt. Præterea placet uti Aeneæ:
si permanere uellet in fide pars prædæ & domus uniuersa
eius incolumis esset. Ipsi autem Anthenori dimidium bo-
norum Priami regnumque uni filiorum quem elegisset:
concederetur ubi satis tractatum uisum est. Anthenor ad
ciuitatem dimittitur referens ad suos composita in rerum se-
ge alia in quis donum Mineruæ parari a græcis: eosque cum
gratia eupere recepta Helena acceptoque auro bellum omitte-
re atque ad suos regredi. Ita composito negotio Anthenor:
traditoque sibi Taltibio: quo res si dem acciperet ad Tro-
iam uenit.

ARGVMENTVM Q VINTILIBRI.

ANTENOR assumpto Taltibio ad troiam reuersus ex-
plicat legationem. Exin decernitur ut ipse atque Aeneas re-
deant ad græcos exploraturi certam uoluntatem. Helena
clam uenit noctu ad Antenorem: Vlyxes atque Diomedes
ad troiam ueniunt. Duo Helenæ filii extincti. Antenor co-
sulit græcis ut a templo Mineruæ palladium surripiant.
Tractatur de redemptione patriæ. Ignis non comprehen-
dit exta. Aquila partem extorum portat ad græcos. Impo-
sitis item extis ab Hecuba ignis extinguitur: sed consulente
Cassandra ad rogam Hectoris consumuntur. Palladi-
um clam per Antenorem ad græcos deducitur. Helenus
Priami qui apud græcos captiuus erat: dixit imminere exi-
tium troianis. Fit donum Mineruæ equus ex ligno fabri-
catus per Epeum. Decem duces electi. Priamus orat pro
Heleno. Equus cum rotis sub pedibus discissis muris in-
greditur. Sinon dat signum. Troia destruit. Domus Ae-

neæ & Antenor's seruantur. Menelaus Deiphebum crudeliter truncatis naribus & cæteris mēbris interficit. Neoptolemus occidit Priamum. Ajax Oilei abstrahit Cassandra. Helena conceditur Menelao. Polyxenam mittunt in ferias Achilli. Cassandra datur Agamemnoni. Andromacha Neoptolemo. Hecuba Vlyxi. Palladium Ajaci: sed per contentionem concessum fuit Vlyxi. Ajax reperitur interfectus. Vlyxes aufugit. Palladium apud Diomedē manet. Hecuba obruitur lapidibus. Cassandra multa prædicit. Aiakis funus. Filii Aiakis ex Tegmessa commendant Teucro. Aeneas manet apud troiam. Antenor ad mare adriaticum uenit. Testificatio auctoris de se.

INCIPIT Liber Quintus hystoriæ belli troiani.

ANTENORE Taltibioq; ciuitatem ingressis: cuncti populares: sociiq; cognita reppere concurrunt: cupientes dignoscere quæ apud Græcos actitata essent. In quibus Antenor in proximū diem relatum differt: atq; ita dimisso conuentu disceditur. Tum inter epulas (cum taltibius interesset) filios suos monere Antenor nihil his in uita custodiēduz q̄ uti antiquissimam ducerent cum græcis amicitiam. De in singulorum probitatem: fidem atq; innocentiam commemorando admirari. Ita finito conuiuio quietum disceditur. At lucis principio: cunctis iam in concilio spectantibus audire: si quis modus tantis malis fieret: Cum Taltibio ipse uenit: neque multo post Aeneas. Dein Priam⁹ cū residuis regulis Denique ubi ea quæ a græcis audierat: uisus est dicere: hoc modo discernit. Graue troiani principes uosq; socii graue bellum nobis extitisse aduersus græciam

f. iiii

L 16

gravius uero multoque durius mulieris causa hostes effectos
quam amicissimos: qui inde iam a Pelope orti affinitatis etiam
iure nobis coniuncti sunt. Namque si praeterita mala sum-
matim attingere oporteat quando ciuitas nostra depres-
sa erumnis ad requiem emerisit: unquam ne nobis defuere fle-
tus: aut sotiis imminutae calamitates? Quando non ami-
ci propinqui parentes filii denique in bello amissi sunt? Et
ut ex me reliquorum luctuum memoriam recenseam quod
nam Glaucos filio tolleraui: cuius interitus quam acerbus mi-
hi non tamen ita dolori fuit quam tempus illud: quo adiunctum
Alexandro ad raptum Helenae comitatum suum praebu-
it. Sed praeteritorum satiatus: futuris saltem parcendum ac
consulendum est: Graeci homines custodes fidei ac bonita-
tis principes beniuolentiae atque officiorum: Testis his re-
bus Priamus qui in ipso strepitu discordiarum: fructum
tamen misericordiae eorum tulit neque in inferendo bello
quicquam prius tentatum ab his quam perfidiam in ipsa legatione
insidiasque a nostris experti sunt. In qua re (dico enim quod
sentio) Priamus eiusque filii auctores in his etiam Antima-
chus qui recens amissis liberis iniquitatis suae poenas luit
Haec omnia in gratiam gesta Helenae eius scilicet mulieris
quam nec graeci quidem recipere gestiunt: retineatur igitur
in ciuitate ea foemina ob quam populi amici etiam aut
non infesti huic regno: nonne sponte supplices ut iam re-
cipiant rogabimus: non omni modo faciemus laesis iam
totiens per nos? Non in futurum saltem reconciliabimus
tales uiros? Ego quidem abibo iam hinc & discedam lon-
gius. Neque committam ulterius ut intersim malis no-
stris. Fuit tempus quo manere in hac ciuitate iocun-
dum erat: socii amici propinquorum salus patria denique:

incolumis attinuere. Nunc dico mihi contra nunc quid
horum non imminutum aut i totum sublatum nobis est
non feram me cum his immorari quorum opera cuncta
mihi cum patria cōcidere. Et eos quidem quos in bello for
tuna eripuit utcumque iā sepeliuimus concedenti bus ul
tro ueniam. Deorum aræ atq; delubra sanguine humano
per scelus infecta sunt. hoc etiam admisi mus. Quippe
quis maiora supplicia post morrem charissimorum quā in
ipsa amissione luenda sunt. Quæ ne accidant nunc saltez
prouidete: auro atque huiusmodi aliis pmiis redimēda pa
tria. Multæ in hac ciuitate dites domus singuli pro facul
tatibus in medium cōsulant. Postremo offeratur hostibus
quod mox interitu nostro ipsorum futurum est: templo
rum etiam si necesse erit ornamentis pro incolumitate pa
triæ utendum est: solus suas opes intus custodiat Priamus
solus diuitias potiores suis ciuibz teneat: his etia; quæ cū
Helena erepta sunt iacubet. ipse uiderit quem ad finem
utendum putet patriæ calamitatibus: nos uicti iam sumus
malis nostris. Hæc atq; alia cum lachrymis eo differente
cnncti simul gemitum edunt tendentesque ad cœlum ma
nus annuere tot a duerlis rebus primum singuli uel inter
se omnes finem miseriarum deprecantur. Ad postremuz
uno ore patriam redimendam clamant. In quis Priamus
dilauians caput fletu q̄ miserabili non solum iam hostibus
odiosum uerum suis hostem effectum: Quippe cuius nō
amicum antea non propinquus non deniq; quiuis ciuis in
ueniri posset qui erumnis suis ingemiscere iamque opta
set. Hæc non nunc demum uerum uiuis Alexandro atqui
Hectore agi cœpta. Sed quoniam præterita reuocare nul
li concessum est præsentium habendam rationem spemq;

166
futuris adhibendam: se namque omnium quæ haberet
ad redemptionem patriæ potestatem dare: quam rem An
tenori agendam permittere. Cæterum se quoniam iam odi
um suis esset abire e conspectu consentientem his: quæ
inter se decernerent. Tum separato rege placet uti Ante
nor ad græcos redeat exploratum uoluntatem certam: ad
iunctusque ei Aeneas: ipsa composita re disceditur. S3 me
dia ferme nocte Helena clam ad Antenorem uenit suspi
cans tradisse Menelao & ob id iram derelictæ domus me
tuens. itaq; eum orat uti inter cætera sui quoq; apud græ
cos commemorationem faceret ac pro se deprecaretur.
Cæterum (ut cognitum est) post Alexandri interitum in
uisa ei apud troiam fuere omnia desideratusque ad suos re
ditus. Ac lucis initio quibus imperatum erat ad naues ue
niunt decretum ciuium cunctis uarrant. Itaque cum quis
ante ad confirmanda quæ tempus monebat secedunt: ubi
quum multa de republica: ac summa rerum differerent uo
luntatemq; Helenæ docent ueniāq; porant. Et ad postremū
confirmant inter se proditiōis pactiōem. Dein ubi tem
pus uisum est cum Vlyxe & Diomede ad troiam ueniunt:
cohibito Aiace ab Aenea scilicet ne qua insidiis opprimere
tur talis uir quem solum barbari non secus q̃ Achillem me
tuebant. Igitur postq̃ duces græciæ in ciuitate conspecti
sunt cuncti ciues tollunt spe animos existimantes finē bel
li atq; discordiarum. Itaq; propere senatus habitus: ubi no
stris præsentibus discernitur primus omniū Antimachū
ex omni phrygia exulandum scilicet auctorem tanti mali.
Dein super conditionem pacis tractari coeptus: inter quæ
strepitus repente ex pergamo (ubi rex Priamus erat) cla
morq; ingēs tollit. Quare turbati q̃ in cōcilio erant foras

repete p̄siliunt credentes insidias a regulis solito more fieri. Itaq; in templum Mineruæ p̄pere concedunt: ac paulo post ex his qui ex arce descēderant Alexandri filios quos ex Helena susceperat casu desuper cameræ extinctos: hiq; erant Corinthus atq; Ideus. Quare concilio dilato duces nostri ad Antenorem abeunt: ibiq; acceptis epulis pernoctant. Præterea cognoscunt ab Antenore cōditum quondam oraculum a troianis maximo exitio ciuitati fore: si palladium quod in templo Mineruæ esset extra moenia auferretur: Namque id antiquissimum signum cælo lapsum qua tempestate Illustemplum Mineruæ extruens prope summum fastigii peruenerat: ibiq; inter opera quum necdum tegmen superpositum esset sedem sui occupauisset: idq; signum ligno fabrefactum esse: hortantibus dein nostris uti secum ad ea omnia eniteretur: facturum se quæ cuperent respondit. Atque his prædicit publice se in concilio super æqualitatem eorum quæ postulaturi essent exercitum deserturum scilicet ne qua suspicio sui apud barbaros oriretur. Ita composito negotio cum luce simul Antenor ac reliqui proceres ad Priamum uadunt. nostri ad naues redeunt. Dein ubi iusta pueris Alexandri facta sūt: post Ideus supradictos duces accitum uenit. Quis præsentibus Lampus cæteri q; quorum consilium p̄ualebat multa differere atque docere ea quæ ante gesta essent temere & inconsulte non per se quippe qui contempti despectiq; a regulis arbitrio alieno agerent. Cæterum q; arina aduersum græcos tulissent non spon e factum: Namq; sub imperio alieno agerent: expectandum his atque exequendū esse nutum eius qui teneat: ob quæ dignum esse græcos data uenia consulere his qui semper auctores pacis fue

rint. Cæternm a troianis ob male consultâ satis poenaruz exactuz. Dein multo hinc: atque inde habito sermone ad postremum de modo præmiorum agi cœptum. tum diomedes quinque milia talenta auri atque argenti totidem optat. præterea tririci centena milia talentoruz: eaque per annos decem. Tum silentio habito cunctis Anthenor ait non græcorum more agere eos aduersuz se: sed barbaros Nam quum impossibilia postularent palam facere prætextu pacis bellum eos instrueret. Cæterum auri atq; argenti tantum ne tum quidem priusq; in auxilia conductâ dilaceraretur ciuitati fuisse: quod si permanere in auaricia uellent superesse troianis uti clausis portis incensisque intus deorum ædificiis ad postremum idem cum patria exitium peterent: Contra Diomedes non ciuitatem uestram consideratum tantum maris uenimus: uerum aduersum uos dimicaturi: Quo circa siue etiam nunc bellare in animo est parati græci: siue (ut ais) igni dabitur Ilium non prohibebimus: Quippe græcis affectis iniuria quoquomodo ulcisci hostes suos finis est. Tum Panthus in proximuz diem deliberandi ueniam orat. Ita nostri ad Antenorez abeunt atque inde in templum Mineruæ. Interim cognoscitur in apparatu rerum diuinarum portentum ingens namque aris composita sacrorum consueta mox subiectus ignis non comprehendere neque consumere uti antea sed aspernari. Quare turbati populares simul uti fidem nuncii noscerent ad aram Apollinis confluunt atque ibi superpositis extorum partibus ubi flamma admoda est repente cum cæta quæ inerant disturbata ad terram decidunt. Quo quidem spectaculo percussis atque attonitis omnibus subito auis aquila stridore magno immit-

tit sese atque extorum partem eripi moxque superuolans
ad naues græcorū pgit: ibiq; raptū omittit, id uero barbari
non tñ leue aut in obscuro sed palā pñciosū crederet. Inte
rim Diomedes cum Vlyxe dissimilantes quæ gerebantur
obambulare in foro circūspicientes laudantesq; præclara
operum ciuitatis eius. At apud naues auspicio tali motis
omnium animis Calchas uti bonum animū gererent hor
tatur: breui quippe dominos fore eorum quæ apud troiā
essent. Cæterum Hecuba re cognita placatum deos egre
ditur præcipue Mineruam atq; Apollinem quis tum do
na multa uictimasq; opimas admouet: sed in adolēdo quæ
sacraris reddebant eodē modo restingui ignes ac repen
te interire uisi. Inter quæ tam sollicita Cassandra deo ple
na uictima ad Hectoris tumulum transferri inferrique iu
bet: Deos quippe aspernari iam sacrificia indignatos ob cō
missum paulo ante scelus in Apollinem: Ita tauris qui im
molati erant ad rogam (sicuti imperatum est) apportatis
moxq; igne subiecto consumunt cuncta. Inde ubi iā uesp
erat domū discessum est. Atq; eadē nocte Anthenor clam
in templum Mineruæ uenit ubi multis precibus imixtis
theano (quæ templo sacerdos erat) impulit uti palladium
sibi traderet habituram namque magna eius rei præmia.
Ita perfecto negotio ad nostros uenit hisq; promissum of
fert. Id græci uelo obuolutum bene quone itelligi a quoq;
postit uehiculo ad tētoria Vlyxis per necessarios fidosque
suos remittunt. At lucis principio postq; senatus coactus
& nostri ingressi sunt: Antenor ueluti iracundias græcorū
metuens ueniam orare eorum: quæ aduersum eos pro
patria exercitus disseruisset. Dein Vlyxes non se his mo
ueri neq; indignari: sed q; finis in tractādo nō adhiberetur

L. 16.
maxime quum opportunum tempus breui præteruolet. Tum
multo inuicem habito sermone ad postremum binis mi-
libus talentorum auri atque argenti rem decidunt. Quod
ut ad suos referrent graeci ad naues abeunt: ubi conductis
ducibus cuncta dicta gesta que exponunt. palladium abla-
tum per Antenorem docent: Dein ex omnium sententia
reliquus miles res cognoscit: ob quæ placet uniuersis mitti
Minervæ donum quod honoratissimum. Tum accit⁹ ad eam
rem Helenus cuncta quæ clam gesserant non secus quam si af-
fuisset ordine exponit: additque finem iam aduenisse troia-
narum rerum. Quod uippe quo maxime sustentaretur sum-
ma ciuitatis palladium fuisse quo ablato exitium ingruere.
Cæterum donum Minervæ fatale troiani esse equum
ligno fabrefactum forma ingenti cuius magnitudine mu-
ri soluendi essent: annitente atque ministro Antenore: de-
in recordatus parentem Priamum residuosque fratres fle-
tum edit miserabilem consternatusque per dolorem atque
stupefactus ruit. Tum Pyrrhus collectum eum resectumque
animi ad se ducit custodesque addit ueritus ne qua per eum
hostibus quæ gesta erant patefierent. Quod ubi Helen⁹
persēlit Pyrrhum uti bonum animum gereret hortatur
securum sui secretorumque. Namque se cum eo etiam post pa-
triæ excidium multis tempestatibus in græcia moraturum.
Itaque uti Heleno placuerat multa materies quæ apta hu-
iusmodi fabricæ uidebatur per Epeum atque Aiace mœle
aduecta. Interim firmatores pactæ pacis ad troiam eunt
decem lecti duces Diomedes Ulyxes Idomeneus Ajax
telamonius Nestor Meriones Thoas Philocteta Neop-
tolemus atque Eumeli⁹: Quos ubi in foro animadu-
tere populares læti animos tollunt finem iam erumnarum

credentes. Itaq; singuli pluresue uti quisq; occurrerat be-
nigne adeunt salutantes gratulantesq; exosculantur. Tuz
Priamus pro Geleno orare græcos multisq; adhibitis pre-
cibus commendare charissimum sibi & inter cæteros di-
lectum magis propter prudentiam. Dein ubi tempus ui-
sum est conuiuium publice cœptum est in honorem du-
cum scitæq; pacis Anthenore deseruiēte græcis atq; omni
modo benigne exhibente cuncta. At lucis initio senes oēs
in ædem Mineruæ conueniunt in quibus Antenor refert
missos a græcis super conditionibus prædictæ pacis decez
lectos uiros: quos ubi duci in senatum placuit & dextræ in
uicem datæ atque acceptæ sunt: decernunt inter se uti pro-
ximo die campi in medio atq; in ore omnium aras statu-
ant in quis fidem pacis iusiurandi religionibus firmarent.
Quis perfectis Diomedes atque Vlyxes iurare occipiūt
permanfuros se in eo quod sibi cum Antenore conuenis-
set testesq; in eam rem iouem summum terramq; marte;
solem lunam atque oceanum fore. Dein excilis in partes
duas hostiis quæ ad eam rem admotæ erant ita ut pars ad
solem: residuum ad naues spectaret: per medium transe-
unt nostri Antenor in eadem uerba placitum confirmat
Ita perfecto negotio ad suos quisq; abeunt. Cæterum bar-
bari Antenoreui summis laudib; efferre: aduenientemq;
singuli quasi deum uenerari: Solum quippe omnium cre-
dere auctorem pacis eius ascitæq; cum græcis amicitia: Ica-
sopito iam inde bello passim uti quisq; partium uoluerat:
nunc græci cum troianis rursusq; hi apud naues amice age-
re. Interim ubi foedus interuenerat cūcti barbari sotiique
qui in bello residui erant gratulantes interuentu pacis ad
suos discedunt nec opperientes quidem præmia tantorum;

discriminiū atq; erūnarum scilicet ueriti ne qua pācti fi-
 des apud barbaros dissolueretur. Interiz apud naues (uti
 Heleno placuerat) equus tabulatus extriuitur per epeum
 fabricatorem eius operis: cuius editio in immensum ima:
 quæ sub pedibus erant: rotis interpositis suspenderat: scili-
 cet q; a tractu motus faciliior foret: unde offerre donū Mi-
 neruæ maximū oniniū sermōe agitabatur. Cæterz apud
 troiā auri atq; argenti prædictū pondus per Antenorem
 atq; Aeneam summo studio in ædem Mineruæ portaba-
 tur. Et græci postq; auxilia sociorum dimissa cognitu est
 impēsius barbarorum interfectos aut uulneratos uenera-
 ti: quo magis sine ulla discordiarum suspitiōe apud hostes
 forent. Dein equum compactum a fabro confixumq; ad
 muros mouent. Erat enim nunciatum troianis ut cum
 summa religione susciperent Mineruæ scilicet sacrum di-
 catumque. Quare magna uis hominum portis egressa
 summa læticia sacrificioque donum excipit: attrahitq; pro-
 pius mœnia: sed postq; magnitudine operis impediri per
 portam iugressum animaduertere: cōsiliū destruēdoz de-
 sup muroz capiunt: neq; quisq; secus præ tali studio decer-
 nebat. Ita inuiolatū multis tēpestatibus murorū opus ne-
 ptuniz ut phibebat atq; Apollinis maxima monumenta
 nullo delicto ciuium manibus dissoluūtur. Sed postq; ma-
 ior pars operis eius deiecta est: consulto a græcis interces-
 sum confirmantibus non se passuros intra mœnia duci
 equum priusq; prædicti pondus auri atq; argenti suscipient
 Ita itermissa ope semiruptisq; muris Vlyxes cunctos ciui-
 tatis eius artificis ad reficiendas naues conducit. Compo-
 sita dein uniuersa classe ubi cuncta nauigiis instructa & p-
 mium persolutum est: iubent nostris peragerent cœpta:

Itaq; destructa muroꝝ parte: tamen incolæ ciuesque indu
xere equum foeminis inter se atq; uiris certatim attrahere
festinantibus. Igitur græci ubi cuncta nauibus imposita sūt
incensis oībus secedūt ibiq; noctem operiuntur: fessis de
in uino multoq; somno barbaris quæ utraq; per lætitiā
securitatemque pacis iuteruenerant multo silentio ad ciui
tatem nauigant seruantes signum quod igni elato Sinon
ad eam rem clam positus tulerat. Moxque oēs postquā in
trauerunt incenia: diuisis inter se ciuitatis locis: ubi signuꝝ
datum agnouere cedere eos quos fors obiecerat: atq; ob
truncare passim per domos atque uias loca sacra atq; pro
fana. Et si qui persenserant priusq; armari: aut aliquid p̄ sa
lutem caperent opprimere: prorsus nulla requies stragis:
atque funerum: quā palam & in ore suorum liberi paren
tesque magno inspectantium gemitu necarētur: moxque
ip̄i qui spectaculo charissimorum fuerant miserandum in
modum interirent. Neque segnius per totam urbem incē
diis gestiunt: positis prius defensoribus domui Aeneæ at
q; antenoris. Interim Priamus re cognita ad aram iouis
ante ædificialis confugit: multiq; ex eo loco ad reliqua deo
rum templa: in quis Cassandra in ædē Mineruæ. S; post
uniuersos qui in māus uenerant foede atq; inultos obtrū
cauer̄ occipiēte luce domū in q̄ helēa erat egrediunt: ibi me
nelaus Deiphebum (quem post alexandri interitum He
lene matrimonium interceptisse supra docuimus) exectis
primo aurib⁹ brachiisque ablati de in naribus ad postre
mum truncatuꝝ omni ex parte foedatumque summo cru
ciatu necat. Post quæ Priamū Neoptolemus sine ullo æta
tis honorisq; delectu retinentem utraq; māu ad arā iugu
lat. Cæterum Cassandram Ajax olei ex sacro Minerue ca

Lib.
ptiua3 abstrahit. Hoc modo consumptis cum ciuitate bar
baris deliberatione inita super his qñi deorum matris au
xilium uitæ implorauerant: decretumque uti per uim auul
si necarentur tantus dolor iniuriæ & ob id studium extin
guendi nominis troiani incesferat. Ita compræhenſi qui
cruciatum edicti noſtri ſubterfugerant trepidan er ac ui
ce pecorum interficiuntur. Dein more belli per templa
ac ſemiuſtaſ domos populatio rerum omnium: ac per dies
plurimos ne quis hoſtium euaderet ſtudium inquirendi.
Interim ad conſeruandam auri atq; argenti materia3 oport
una loca deſtinantur: & alia ob præcioſam ueſtem. Igitur
ubi ſatias troiani ſanguinis tenuit: & urbs incendiis com
planata eſt: initiũ ſoluendæ per predã militiæ capiunt. pri
mo a captiuis ſœminis pueriſq; adhuc imbellibus. Itaq; ex
his prima oïum Helena ſine ſorte Menelao conceditur.
Dein Polyxena ſuadente Vlyxe per Neoptolemu3 Achil
li inferias miſſa. Agamemnoni Caſſandra datur poſtq; for
ma eius captus quin palam deſiderium fateretur diſſimu
lare nequiuerat. Aetram & Clymenam Demophoon &
Achamas habuere. Reliquorum ſors agi cœpta: atq; Neo
ptolemo Andromacha enenerat adiunctis etiam eius fili
s in honorem tanti ducis. Vlyxi Hecuba obuēnit. Hacte
nus nobilium ſœminarum ceſſere ſeruitia. Alii quam ſors
obtulerat predam aut ex captiuis quantum pro merito di
ſtribuebatur habuere. Interim ſuper palladium ingens
certamen inter ſe ducibus exortum. Aiace telamonio po
ſtulante id mun⁹ ſibi pro his quæ in ſingulos uniuerſoſq;
uirtute atq; induſtria contulerat. Quare coacti pœne oēs.
(uti ne læderetur animus tanti uiri: cuius præclara facino
ra uigilias pro exercitu in animo retinebant) concedunt

Aiaci: contradicentibus solis omnium Diomede atq; Vlyxe: sua quippe opera id ablatum contra insinuatibus: Ajax non labore aut uirtute eorum rem gestam Anthenorem namque contemplatione communis amicitiae abstulisse. Tum Diomedes honori eius per uerecundiam concedens certamine destitit: Igitur Vlyxes cum Aiace summa ui contendere inter se atque inuicem industriae meritis expostulare annuētibus Vlyxi Agamemnone & Menelao obseruatam pauloante opera sua Helenam: Namque post captum Ilium Ajax recordatus eorum quae tantis tempestatibus propter mulierem perpeffi expertique essent prim⁹ omnium interfici eam iusserat. Iamque omnibus approbatibus consilium Aiacis multis bonis: Meneaus amorem coniugii etiam tunc retinens singulos ambiendo orandoque ad postremum perfecerat ut intercessu Vlyxis Helena incolumis sibi traderetur: ob quae ueluti iudicio amborum merita spectantes (quum etiam nunc bellum in manibus atque hostiles multae nationes circumstreperent nullo delectu uirorum fortium spretisq; Aiacis tot egregiis facinoribus ac frumenti quod ex thracia aduexerat per totum exercitum distributione) Vlyxi palladium tradunt. Quare cuncti duces qui memores uirtutis Aiacis nihil ei praefendum censuerant quiq; secuti gratiam Vlyxis impugnaverant talem uirum studio in partes discedunt. Interim Ajax indignatus & ob id ictus dolore animi palam atq; in ore omnium ultionem se sanguine eorum quis impugnatus esset exacturum denunciat. Itaq; ex eo Vlyxe a Agamemnon & Menelaus custodiam sui augere: & quotiores essent summa ope inuigilant. At ubi nox aderat descendentes uno ore lacerare utrumq; regem neque absti-

nere maledictis: quippe quis magis libido desideriumque in
 foeminis quam summa militum potiora forent. At lucis princi-
 pio Aiace in medio exanimem offendunt: perquirentesque
 mortis genus animaduvertere ferro intersectum: inde or-
 tus per duces atque exercitus tumultus ingens ac dein sedi-
 tio breui adulta: quum ante iam Palamedem uirum domi-
 belli prouidentissimum: nunc Aiace in clivum tot egre-
 giis pugnis: ac utrosque insidiis circumuentos ingemisce-
 rent: Ob quam supradicti reges ueritine quauis ab exerci-
 tu pararetur intus clausi firmitaque per necessarios ma-
 nent. Interim Neoptolemus aduehens mari ligna Aia-
 cem cremat reliquias urnae aureae conditis in Rheto sepe-
 liendis procurat: breuique tumultum exstructum conse-
 cuit in honorem tanti ducis. Quae si ante captum Illi-
 um accidere potuissent profecto magna ex parte promo-
 ta res hostium ac dubitatum de summa rerum fuisset. Igi-
 tur Vlyxes ueritus uim offensi exercitus clam mari offu-
 git: atque ita palladium apud Diomedem manet. Ceterum
 mox abscessu Vlyxis Hecuba quo seruitium morte absol-
 ueret multa iugere maledicta imprecaturque infauista omnia
 in exercitu. Quare motus miles lapidibus obruta necat
 sepulchrumque apud abydu statuit appellaturque cynosse-
 ni ob linguae proteruiam impudentemque petulantiam. Per
 dem tempus Cassandra deo repleta multa in Agamemno-
 na aduersa pronunciat: Insidias quippe ex occulto caedemque
 domi per suos compositam. Praeterea uniuerso exercitui
 profectionem ad suos incommodam exitialemque. Inter quam
 Antenor cum suis graecos orare omitterent iras: atque ur-
 gente nauigii tempore in comune consularent. Praeterea
 omnes duces ad se epulatum deducti sunt. ibique singulos

q̄ maximis donis replet. Tum gr̄aci Aeneae suadent ut se
cum in greciam nauiget. Ibi nāq; ei simile cum cæteris du
cibus ius regniq; eandē potestatem fore. Neoptolemus fi
lios Hectoris Heleno concedit. Preterea reliqui duces au
ri atq; argenti quantū singulis uisum est. Dein consilio ha
bito decernitur uti per triduū funus Aiakis publice susci
peretur. Itaq; exactis diebus cuncti reges comas tumulo
suo deponūt: Atq; exin cōtumeliis Agamēnonez fratrēq;
agere: eosq; non Atrei: sed Plisthenidas & ob id ignobiles
appellare. Quare coacti simul (ut odiū sui apud exercitū
per absentia leniretur: orant uti sibi ire e conspectu eorū
sine noxa concederent. Itaq; cōsensu omnium primi nau
gant deturbati expulsiq; ducibus: Cæterum Aiakis filii
Achantides Glaucā genitus atq; Eurisathes ex Tegmessa
Teucro traditi: Dein greci ueriti ne p̄ morā interuētu hye
mis (quæ iam ingiuebat) a nauigādo excluderētur: dedu
ctas in marē naues remigibus reliquisq; nauticis instrumē
tis cōplēt. Atq; ita cū his q̄ singuli p̄da multoz annorū q̄
siuerāt excedūt. Aeneas apud troiā manet: qui post greco
rum p̄fectionē cūctos ex dardāia atq; ex p̄xima peninsu
la adit: orat uti secū Antenorē regno exigerēt. Quæ post
q̄ præuerso de se nūcio Antenori cognita sunt regrediens
ad troiā imp̄fecto negotio aditu prohibet. Ita coactus cū
oī patrimōio a troia nauigat: deuenitq; ad mare adriaticū
multas. n. gētes barbaras secū trahens pene uictus: ibiq;
cōstituit cū his qui secū nauigauerant ciuitatē appellatam
Corcyrē melenā Cæterz apd troiā p̄stq; fama plata ē An
tenorē regno potiri: tū cuncti qui bello residui nocturnaz
ciuitatis cladē euaserāt ad eū cōfluunt: breuiq; ingens coa
cta multitudo tantus amor erga Antenorē atq; opinio fa

piētiā incesſerat. ſitque princeps aicitia eius rex crebe-
norum cēnideus. HAEC ego gnoſius Diētes comes Ido-
menei conſcripſi oratiōe ea q̄ maxime inter diuerſa loquē-
di genera cōſequi ac cōphendere potui lris punicis a cad-
mo danaoque traditis. neque ſit mixt cuiquā ſi quis grāci
omnes tamen diuerſo inter ſe ſermone agunt quando ne
nos quidem unius eiſdemque inſulæ ſimili lingua: ſ; uā-
ria permixtaque utāur. Igitur ea quæ in bello euener grā-
cis ac barbaris: cuncta ſciens: perpeſſusque magna ex par-
te memoriæ tradidi. De Anthenore eiſque regno quæ
audiui rettuli: nunc reditum noſtrorum narrare libet.

ARGVMENTVM Sexti & ultimi libri Di-
ctis Cretenſis.

EVERSA Troia græcorum principes phrygiis opi-
bus ditati qum in patriam nauigarent: alii ualtis procellis
ſunt obrnti. alii turpiter alio caſu occubuerunt. Ajax oilē
ſcopulis euboicis cum ſuis nanfragat. Nauplius uxores
armat in uiros. Agamemnon interficitur. Diomedes reg-
no expellitur. Demophoon ab athenienſibus non recipit
Concilium apud Corinthum. Idomeneus receptus a ſu-
is mittit auxilia Oreſti contra ægiſtum. Clytemneſtra cū
ægiſtho interficitur. Menelaus petiit cretam. Teucer ex-
pellitur a patre ^{Maternæ} Oreſtes purgatur crimine cædis. Hermio-
ne denubit Oreſti. Vlyxes peruenit ad leſtrigonas ſiciliā-
que: inde ad Circen Syrenas atque alcynoum. Deinde in-
terficit procos. Caſtitas Penelopes. Idomeneus moritur
cui Meriones ſuccedit. Multa deſcribuntur digna ſci-
tu: ut de nuptiis Thetidis & Peleis. Deque Neoptolemis
atque Vlyxis morte.

LIBER SEXTVS & ultimus Dictis Cretenſis de
reditu Græcorum.

OSTQ VAM impositis: quæ ſinguli bel/
lo quæſierant aſcendere ipſi: ſolutis anchora
lib⁹ nauigāt. dein a puppi ſecundate uēto pau
cis diebus peruenere ad ægeuz mare ubi mul
ta imbris uentisque & obſæuiente mari in
digna expti paſſi: ut ſors tulerat diſpalatur in quibz locorū
clafſis turbatis per tempeſtatē officiis nautarū & inter lei
plicatis ad poſtremū fulmine cōminuta & incenſa eſt. At
rex locorū ai ax poſtq̃ natando euadere naufragium eni
ſus eſt: reliqui per noctem tabulis aut alio ex naufragio le
uamine fluitantes ubi ad cubocam deuenere cheradibus
ſcopulis appuſi pereunt: Eos nanq; re cognita nauplius
ultum ire cupiens Palamedis necē per noctem igni elato
ad ea loca deſlectere tanq̃ ad portum coegerat. Per idem
temp⁹ Oeax Nauplii filius palamedis frater cognito græ
cos ad ſuos remeare argos uenit. ibi ægialez atq; ue Clytē
neſtrā falſis nunciis aduerſuz maritos armat p̃dicat ducere
eos ſecum uxores ex troia p̃latas his: præterea addere ea
quibus mobile ſu pre natura ingenium muliebri magis
aduerſum ſuos incenderentur. ita ægiale aduenientē Dio
medem per ciues aditu prohibet. Clytemneſtra per ægi
ſtum adulterum ſibi cognitum agamēnonē inſidiis capit
eumque interficit: breuique denupta adultero Erigonem
ex eo edit. interiz talthibi⁹ horeſtez agamēnōis filiu3 māi
bus ægiſti er pruz idomeneo tradit qui tum apud Corin
thum agebat. Eo Diomedes expulſus regno: & Teucer
p̃hibitus Salamine a Telamone: ſcilicet quod fratrem
inſidiis circūuentum nō defendiſſet: cōueniunt. inter i Ne
g iiii

heus cum Aetia & Clymene filia eius ab atheniensibus
ecipiuntur: Demophoon atq; Achamas foris manet. Cæ
retum ubi plures eorum qui mare insidiasq; suorum euase
rant apud Corinthum fuere consilium habent uti iuncti
inter se singula aggredere regna bello aditus ad suos pa
tescerent: eam rem Nestor prohibet suades tentandos pri⁹ ciuiū
aios neq; cōmittēdū uti p seditiōē grācia ois intestinis dis
cordiis corrūperet. Neq; multo post cognoscit Diomedes
ætholiā ab his q p absētiā eius regnum infestabāt eo noīe
multis modis afflictari: ob q profectus ad ea loca oēs quos
adiutores iniuriæ repperit interficit metuq; oibus circū lo
cis iniecto facile suis receptus est. Inde p oēm grāciāz fama
orta suos qsq; reges accipiunt: sūmā in his q apud troiā bel
lauerāt uirtutez: neq; i resistēdociulq; uires satis idoneas
existimantes. Ita nos quo cū Idomeneo rege cretā patriū
solū sūma gratulatiōe ciuium remeauim⁹. Dein ubi Hore
stes transactis pueritiæ annis officia uiri exeq; coepit: Orat
Idomeneū & secuz ex ea insula q plurimos mitteret: Cupe
re nāq; se athenas nauigare. Itaq; collecto numero eorum
quos idoneos credebat athenas uenit: auxilium ab his con
tra Aegisthū orat: Dein oraculū adiit: respōsum refert uti
matrē & cū ea Aegisthū īterficiat: æquū fore uti regnū pa
triū reciperet: huiusmodi numine armatus cū pdicta māu
ad Strophū uēit: Is nāq; phocēsis cui⁹ filia i matrimoniū
Aegisthi denupserat indignatus q spreto coniugio priore
Clytēnāstrā supduxerat & regē omniū Agamēnonē in
terfecerit ultro ei auxiliū aduersuz inimicissimū obtulerat:
Ita cōspirati inter se cū magna uianus mycenās ueniūt: sta
tiq; Aegisthus aberat primo Clytēnāstrā interficiūt: mul
tosq; alios q resistere ausi erāt. Dein cognito Aegisthu ad

uētate insidias ponūt eūq; circūueniūt. Inde p̄ oēs argiuo
rū populūz dissēssio aiorū exorta q̄ diuersa iter se cupiētes
ad postremū in partes discederēt. Per idē tēpus Menelaus
appulsus cretā cūctis sup̄ Agamēnone regnoq; ei⁹ cogno
scit. Interea p̄ oēm isulā postq̄ cognitū erat Helenam adue
nisse multi undiq; uiril' ac muliebris sexus cōfluūt ambien
tes dignoscere cuius grā orbis poēne oīs ad bellū conspiras
se Vbi iter cetera Menela⁹ refert Theuerū expulsū patria
ciuitate apud Cyprū salaminā noīe cōdidisse: multa etiam
apud ægyptum mirāda refert: & Canopi gubernatoris sui
(q̄ ibi morsu serpētis pierierat) extructum magnificū mo
numētū. Deī ubi tēpus uisū est mycenās nauigat: ubi mul
ta aduersū Orestē molit⁹ ad postremū multitudie popu
lariū cohibitus ab eo qđ coeperat negotio destitit: inde
placet cūctis Horestē sup̄ eo facinore causam dicere apud
atheniēses ubi ariopagitarū iudiciū seuerissimū p̄ oēm grā
ciā memorabat: apud quos dicta causa iuuenis absoluitur.
Erigona (quæ ex Aegistho edita erat) ubi frēm absolutūz
intelligit uicta dolore ī modico uita iteriit. Menesteus libe
ratum Orestē parricidii crimine purgatuūz more p̄rio cun
ctis remediis quæ ad obliuionē huiusmodi facinoris adhi
beri solita erant mycenās remittit: ibiq; regnūz ei cōcessū.
Deī transactō tpe accitu Idomenei Cretā uenit: neq; mul
to post Menelaus ubi multa ī patruūz seuerē p̄ eūz īgesta
sibi p̄ dissensionē populariūz multis modis periclitanti īpe
etiā insidiatus ēēt ad postremūz iterecessu Idomenei uterq;
recōciliatus inde lacædemoniā discedit. ibi Menelaus sicut
cōuenerat Hermionē Orestī ī m̄rimōiūz despōdit. **PER**
IDEM tēp⁹ Vlyxes Cretā appuls⁹ ē duabus phœnicū na
uib⁹ mercedis pacto acceptis. Nāq; suos cum sotiis atq; oī

bus quæ ex troia habuerat p uim Telamonis amiserat sci
licet itesti ob illatā p eū filio necē: uix ipse liber at⁹ industria
sua p cūctatib⁹ Idomeneo qbus ex causis ī tātas misérias de
uenisset erroris initiū narrare cœpit: Quo pacto appuls⁹
zimarū multa inde p bellum q̄sita p̄da nauigauerit: appul
susq; ad lotophagos atq; aduersus fortunā deuenerit in si
ciliā ubi p cyclopa atq; lestrigona fr̄es multa indigne exp
tus adpostremū ab eorum filiis Antiphate & Polyphemo
plurimos sociorū amiserit. Dein p oīa Polyphemi ī amici
tiā receptus filiā regis Arenen postq̄ Helpenoris sotii eius
amore depibat rapere conatus ubi res cognita ē interuen
tu parētis puella ablata p uī exactus p Aeoli insulas deue
nit ad Circen: atq; inde ad Calipso utrāq; reginā insulaz:
In qs morabant & q̄bu sdā illecebris aīos hospitū ad amo
rē sui alliciētes subuertebāt. Inde liberatus puenerit ad eū
locū ī quo exhibitis qbusdā sacris futura defunctorū aīis di
gnoscerent. Post quæ appulsus syrenaz scopulū ubi per in
dustriā liberatus sit. Adpostremū inter syllā & Charibdi
mar̄ sauiſſimū & illatas sorbere solitū plurimas nauīū cū
sociis amiserit. Ita se cū residuis ī wan⁹ phœnicūz p maria
prædātiūz incurrisse atq; ab his p misericordiā reseruatus.
Igit̄ uti uoluerat acceptis a rege nr̄o duab⁹ nauibus dona
tusq; multa p̄da ad Alcinoū regē phœacūz remittit. Ibi ob
celebritatē noīs p mltos dies benigne acceptus cognoscit
Penelopen a triginta illustribus uiris diuersis ex locis ī wa
trimōrum postulari: hiq; erāt a zacyntho e chinadibus leu
cadia ithaca: ob quæ multis p̄cibus psuadet regi uti secū ad
uindicādā mīramonīi iniuriā nauigaret. Sed postq̄ deuen
te ad eū locū paulisp occultato Vlyxe ubi thelemachum rē
quæ parabat edocuerē: domū ad Vlixē clā ueniunt. Ibiq;

uino multo atq; epulis repletos iā pcos ingressi iterticiūt .
 Dein p ciuitatē Vlyxē aduētasse popularibus cognitum e:
 a qs benigne & cum fauore exceptus cuncta q̄ domi gesta
 erāt cognoscit: aut suppliciis merito: aut donis afficit de Pe-
 nelope eiusq; pudicitia praeclara fama: neq; multo post prae-
 cibus atq; hortatu Vlyxis alcinoi filia Nautica Telemacho
 denubit. **PER IDEM** tēpus Idomeneus dux noster apd
 cretani interiit tradito per successionem Merioni regno: &
 Laerta triennio post filius domum rediit uitae finem fecit.
 Telemacho ex Nautica natū filiū Vlyxes Ptoliporum ap-
 pellabat. Dum hec apud Ithacā gerunt Neoptolemus apd
 molossos naues quas tēpestatibus reficit: atq; ide postq̄
 cognitum ē ab acasto expulsū regno Peleaultuz ire cupiēt
 iniurias aui primum exploratū duos q̄ fidissimos & icogni-
 tos illis locis Chrysppū & aratum thessaliā mittit: hiq; cun-
 cta quae gerebant insidiasq; ei paratas p acastum ab ascan-
 dro nō aliēo Pelei cognoscunt: ls nāq; ascādrus iniquitatē ty-
 rāni euitas ad agrum pelei cōcesserat: notusq; adeo eius do-
 mus uti iter cetera originē ēt uuptiāq; Pelei cum thetide
 Chirōis filia Chrysippo atq; arato narrauerit: Qua tēpe-
 state multi undiq; reges acciti domuz Chyronis inter ipas
 epulas nouā nuptā nouis ac magnis laudib; ueluti deā ce-
 lebrauerāt: parentē eius Chyrona appellantes nereia ipsaq;
 nereidā: ut qsq; eorū regum q̄ cōuiuio itersuerāt choro mo-
 dulisq; carminum pualuerat ita apollinem liberumue & ex
 foeminis plurimis musas cognominauerāt: un̄ ad id tps cō-
 uiuium illd deorū appellatum ē. Itaq; ubi cuncta q̄ euolue-
 rāt cognouere ad regē redeunt ei q̄ singula p ordinem nar-
 rāt: ob q̄ coactus neoptolemus aduerso mari & multis re-
 giōis eius phibētibus classem exornat ascēditq; ipse. Dein

16
seuitia hyemis multū mari fatigat⁹: appuls. ſq; ad ſepianū
littus: quod pp ſaxoz diffultatē nomen huiusmōi q̄ſiue-
rat oēs fere naues aittit: uix ip̄e cū his qui in eodē nauigio
fuerāt liberati: ibi peleaa uū reperit occultatū ſpelūca abdi-
ta & latebroſa ubi ſenex uim atq; inſidias Acaſti cuitās af-
ſidue nepotis deſiderio nauigātes. & ſiq; forte eo appulſi ef-
ſent ſpeculari cōſueuerat. Dein ubi cūcta dom⁹ fortunarū
q̄ edoctus ē cōſiliū aggrediēdi hoſtis inire occipit: qum for-
te cognoscit filios Acaſti Menclippuz & Plithenen uena-
tū proſectos: dein ueniſſe ad ea loca: itaq; mutata ueſte io-
rum ſimulās iuuēibus offert ſe hiſque cupitū ſuū interitū
refert: ob q̄ iunctus his uenādo ubi ſeorſuz a cæteris Me-
nalippū uidet: eūq; ac paulo poſt fr̄ez eius iſecut⁹ interficit
ad quoz inq̄ſitionē ſeruus qdā Cirmas noīe p̄q̄fidus p̄fe-
ctus in māus iuuēis deuenit: cōphenuſq; Acaſtuz affo-
re nūciat atq; ita occidit. Itaq; neoptolemus mutata ue-
ſte phrygia tanq̄ filius Priami Miſtor q̄ captiuus cu3 Pyr-
rho ad ea loca nauigauerat: Acaſto obuiā uēit. ei q̄ quiſnā
eſſet & neoptolemu3 iu ſpelunca fatigatu3 nauigio ſōnoq;
iactat. ob q̄ anxius Acaſtus opp̄mere q̄ inimiciſſimum cu-
piens ad ſpelunca3 p̄git atq; ipſo aditu a Thetide q̄ ad ipſa
loca q̄ſitu3 Pelea uenerat re cognita rep̄imitur. Dein cun-
ctis quæ aduerſum domum Achillis inique geſſerat enun-
ciatis increpitum ad poſtremum interceſſu ſuo manibus
iuuenis liberat perſuadens ipſi nepoti ut ignoſceret poti-
us neque ſanguine ulterius ulciſci cuperet ea quæ ante cel-
ſerant. Itaque Acaſtus ubi ſe præter ſpem liberatu3 anim
aduertit ſponte in loco cūcta regni Neoptolemo tra-
dit. Inde iuuenis cum auo & Thetide reliquiſque qui
ſecum nauigauerant ſummam regni adeptus in ciuitate3

uenit. Ibi a cunctis popularibus quibus iuxta inhabitantes sub im-
 perio eius agebant benigne ac cum gratulatione exceptus amo-
 re sui confirmat. HAEC EGO a Neoptolemo cognita me-
 moriae madaui accitus ab eo qui tempestate Hermionem Me-
 nelai in matrimonium suscepit: ab eo etiam de reliquiis Menonis
 cognitum est mihi uti tradita ossa apud paphum his qui cum Pha-
 late duce Menonis mari ad troiam perfecti ductore interfecto
 ablataque praeda ibidem morabantur: utque Hymera (quam non
 nulli materno nomine Hemere appellabant) soror Memnonis
 ad investigandum cadauer fratris eo perfecta postquam reliquias reppe-
 rit & inde interceptam praedam Menonis palam ei factum est utrumque
 recipe cupiens intercessum phoenicum qui in eo exercitu plurimi
 fuerant optionesque regum omnium ac seorsum fratris acceperit plataque
 sanguini affectione recepta urna phoeniceque nauigauerit: De-
 lata dein ad regionem eius Phalonem nomine sepultisque fratris reli-
 quiis nusquam comperuerit. Cuius opinio exorta tripartita est seu
 post occasum solis cum matre Hemera e conspectu hominum excessse-
 rit: siue supra modum dolore affecta fraternae mortis ultro
 preceps ierit: uel ab his qui incolebant ob eripiendam quam secum habu-
 erat circumuenta iterierit. Haec de Menone eiusque sorore com-
 pta mihi per Neoptolemum. Postquam perfectus cretae anno post
 nomine publico cum duobus aliis ad oraculum apollinis remedium
 petitum uenio: Namque nulla certa causa ex improviso tanta uis
 locustarum insulam meam inuaserat uti cuncta fructuum qui in agris
 erant corruperentur. Itaque multis precibus supplicibusque rursus
 edictum diuina ope aialia iteritura insulamque puentu frugum bre-
 ui redundaturam. Dein nauigare cupientes ab his qui apud del-
 phos erant prohibemur importunum namque & pernitiosum tempus esse:
 Lycophion & Ixeus qui una ad oraculum uenerant comtemptui ha-
 bentes ascendunt nauem medioque fere spatio fulmine icti inte-

reunt. Interi ut diuinitus p̄dcm̄ erat eodē ictu fulminū se
data uis mali himerasq; & regio oīs repleta frugib⁹. PER
idē t̄ps Neoptolemus cōfirmato iā cū Hermione m̄rimo
nio delphos ad Apollinē gratulatū: q; in auctorē paternæ
cædis alexandrū uindicatū esse pficiscitur: relicta in domo
Andromaca eiusq; filio Laodamāta qui reliquus iā filiorū
hectoris supfuerat. Sed hermiōe post abscessu⁹ uiri uicta
dolore aī: neq; pellicatū captiuæ patiēs pntē suū Menelaū
accitū mittit cui multa cōqueſta sup iniuria p̄latæ sibi a ui
ro captiuæ p̄suadet uti filiū Hectoris necet. Andromacha
re cognita instātis periculi uim subterfugit auxilio popula
rium liberata: Q uī miserati fortunā eius ultro menelaū
contūeliis p̄secuti uix a p̄niciē uiri retēti sunt. Interim Ore
stes adueniens rē cunctā cognoscit horratur menelaū uti
incepta perāgeret: ipse dolens p̄reptā sibi a Neoptolemo
hermionē in m̄rimoniū inde insidias adueniēti parare coe
pit. Itaq; primo ex his quos secū hēbat q̄ fidissime specula
tū de aduētū neoptolemi delphos mittit. Q uis cognitis:
menelaus euitare huiusmodi facinus cupiēs spartē conce
dit: sed illi qui p̄missi erāt regressi: neoptolemū delphis eē
negāt. Q uare coact⁹ Orestes ipse ad inquisitionē uiri p̄fe
ctus alio q̄ ierat die remeat: ut sermo hoīū ferebatur imp
fecto negotio. Dein post paucos dies fama pfertur interē
ptum eē neoptolemū: eumq; sermōe oīum circūuentū i
sidiis horeſtis p̄ populum disseminatur. Ita iuuenis ubi de
pyrrho palā est recepta Hermiōe: quæ sibi ātea despōsata
est mycenās discedit. Interi Peleus cum Thetide cognito
nepotis interitu ad inuestigatiōem eius p̄fecti cognoscūt
q; in his locis interī ubi uisus Orestes negabat: ea res po
pulos haud credita adeo p̄sumpta antea iā opio de orestis

insidiis cunctorum animis inhæserat. Cæterum The-
tis ubi Hermionem Orestis iunctam uidet: Androma-
cham partu grauidam ex Neoptolemo molossos mittit:
dolum Orestis: eiuſque coniugis de interimendo partu
uerita. **PER IDEM VERO** tempus Vlyxes terri-
tus crebris somniis: quæ aduersus se uiderat oīs undiq; re-
gionis eius interpretandi somnia peritissimos: atq; solertis-
simos conducit: hisque refert inter cætera uisum sibi sæ-
pius simulachrum quoddam inter humanum diuinum:
que uultum formæ perlaudabilis ex eodē loco repente edi-
quod complecti sūmo desiderio cupiēti sibi porrigētq; ma-
nus responsum ab eo humana uoce sceleratam huiusmodi
coniunctionē. Quippe eiusedē sanguinis atq; originis nā-
q; ex eo alterum alterius opa interituz. Dein percōtanti si-
bi uehemētius cupientiq; causas eius rei perdiscere signuz
quoddā mari editum interuisum uēire: idq; secundū impi-
um eius in se iactum utrūq; disiunxisse. Quam rē cuncti
qui aderāt exitiale uno ore pronūciāt, adduntq; cauere
ab insidiis filii. Ita suspectus patris aīo Telemachus agris:
qui in cephalonia erāt relegatur: additis ei q̄ fidissimis cu-
stodibus. Præterea Vlyxes secedens in alia loca abdita: se-
motaq; somniorū uim cūitare nitebat. Per idē tps Thele-
gonus quem Circe editum ex Vlyxe apud Aëam insu-
lam educauerat: uti adoleuit ad inquisitionem optatissimi
mī patris Ithacam uenit gerens manibus quoddam ha-
stile: cui quidem summitas marinæ cuiusdam turturis of-
se armabatur: insigne scilicet insulæ eius in qua ipse geni-
tus erat. Dein edoctus ubi pater Vlyxes ageret: tandem
ad eum uenit: ibique per custodes agri suspectior primo
aditu prohibitus ubi uehementius perstat e diuerso repelli

litur clamore occipit indignū facinus prohiberi se a paren-
tis cōplexu. Ita credito telemachū ad inferēdam uim regi
aduentare acrius resistitur nulli quippe comprū esse aliūz
iam ulyxi filiū. at iuuenis ubi se uehementius & per uim re-
pelli uidet dolore elatus multos custodu interficit: aut gra-
uiter uulneratos debilitat. Aut q̄ postq̄ ulyxi eognita sunt
existimans iuuenē a telemacho imissum egressus foras lā-
ceam quā ob tutelam sui gerere consueuerat aduersū the-
legonum iaculatur: sed postq̄ huiusmodi ictū iuuenis casu
quodā subterfugit ipse in pntem insigne iaculum emittit
felicissimum easum uulnerantis cōtemplatus ubi eo ictu
Vlyxes concidit gratulari cū fortuna confiteriq̄ optime se
cum actū q̄ per uim externi hoīs interēptus parricidii the-
lemachuz clarissimū sibi liberauisset. Dein reliquū adhuc
retentans spūm iuuenem pcontari quisnā & ex quo ortus
loco qui cōsilio belloq̄ inclitū Vlyxē Laertis filiū interfice-
re ausus esset: Telegonus tū cognito parentē esse utraque
manu dilanians caput stertū edit q̄ miserabilez maxime dis-
cruciatu ob illatā per se patri necē. Itaq̄ ulyxi uti uoluerat
non in suū atq̄ matris insulam quoq̄ in qua ortus eēt: &
ad postremum insigne iaculi ostendit. Ita ulyxes ubi uī in
grnientium somniorum prædictum ab interpretibus uite
exitum recordatus est: uulneratus ab eo: quē minime cre-
diderat: triduo post mortem obiit senior iaz prouectæ æta-
tis: neque tamen inualidus uirum.

F. Iesus. F.

Finit opus Dictys Cretensis de bello troiano ac de re-
ditu græcorum Anno. M. cccc. xcix. kal. Februariis.

HISTORIA De origine troianorum
foeliciter incipit.

RIGO Troianorum Dardanus fuit
qui ex Ioue & Electra filia Atlantis na-
tus, ab Italia ex responso locum cōmu-
tans per traciā samon delatus ē: quā
samotraciā nominauit, & hīc ad phry-
giā deuenit: quam dardaniā a suo
nōmine nominuit: Ex quo natus est
Eriētōnius qui in istis locis regnauit. Ex Eriētōnio Tros:
qui iustitia & pietate laudabilis fuit, lscq; ut memoriā sui
noīs aeternā faceret Troiāz appellari iussit: qui duos filios
habuit illum Asaricumq; Hic illius qui maior natus erat: re-
gnauit atq; troiā de suo noīe illum noīauit. Asaricus a Pri-
matu discessit: illi Laomedon fuit filius ex laomēdōte Pri-
mus natus est. Asaricus Capim filium genuit: ex quo An-
chises editus est, qui Aeneam filium procreauit.

Epistola Cornelii nepotis ad Sa-
lustium Crispum.

Ornelius nepos Salustio Crispo salutem. Cum
multa Athenis curiose agerem: inueni historiam
Daretis Phrygii ipsius manu scriptam: ut titulus
indicat: qui de græcis & troianis memoriā commendauit
Quod ego summo amore cōplexus cōtinuo trāstuli: cui
nihil adiiciēdum uel diminuēdum rei formidandæ cā pu-
taui. Alioquin in ea posset dubitari. Optimum ergo duxi
ita ut fuit uere & simpliciter perscripta: sic eam ad uerbum
in latinitatē transuerterem ut legentes cognoscere pos-
sint quomodo res gestæ essent utq; magis uerū esse existi-
ment: quod Dares phrygi⁹ mēoriā cōmendauit qui p id

h

tempus uixit & militauit quo græci & troiâi pugnauerunt
an Homero credendū qui post multos annos natus est: q̄
hoc bellum gestum fuisset: De qua re Athenis iudiciū fu-
it: cum pro insano homerus haberetur: qui deos cum ho-
minibus belligerasse descriperit. Sed hactenus ista. Nunc
ad pollicitum reuertamur.

Incipit historia Daretis Phri-
gii de excidio Troiæ.

P Elias rex in Peloponneso Aesonem fratrem ha-
buit: Aesonis filius erat Iason uirtute præstans: &
qui sub ipsius regno erant omnes eos hospites ha-
bebat: & ab eis ualidissime amabatur. Pelias au-
tem rex: ut uidit Iasonem acceptum esse omni populo: ueri-
tus est ne sibi iniurias faceret: & se regno eiiceret: Dicit ia-
soni colchis pellem inauratam arietis esse: dignam eius uir-
tute ut eam inde auferret: oia se ei daturum pollicetur. Iason
ubi audiuit ut erat aio fortissimus. & q̄a loca oia nosse uo-
lebat: atq; clariorē se existimabat futurum: si pellē inau-
ratā colchis abstulisset: Dicit Pelia regi se uelle eo ire si ui-
res sociiq; non deessent: Pelias rex argum architectū uoca-
ri iussit: & ei imperat ut nauē ædificaret q̄ pulcherrimā ad
uoluntatem Iasonis: per totā græciam rumor cucurrit na-
uem ædificari in qua colchos eat. Iason pellē aureā petitu-
rus: Amici & hospites ad Iasonem uenerunt: & pollicentur
se una ituros. Iason illis gratias egit & rogauit ut parati es-
sent cū tps superuenisset. Iason litteras ad eos mittit: q̄ erant
polliciti se se una ituros & illico cōuenerunt ad nauē cui no-
men erat Argo: Pelias rex quibus opus fuerat in naui ipo-
ni iussit: & hortatus ē Iasonē & qui cū eo ibant aio forti ad
perficiendū irent q̄ conati eēt. Ea res claritas græcis futu-

ra uidebatur demonstrare eos qui cum iasone profecti sunt non uidetur nostrum esse. Sed qui uolunt eos cognoscere argonautas legant. iason ut ad phrygiā uenit nauez admouit ad portum simeonta. Deinde omnis exercitus de naui ad terram descendit. Laomedonti regi nunciatum est mirandam nauem in portum simeonta intrasse & in ea multos iuuenes de grecia aduectos esse: Vbi audiuit laomedon rex commotus est: & considerauit commune periculum esse si consueuescerent greci ad sua littora nauibus aduentare. Mittit itaque ad portum qui dicant ut greci de finibus eius discedant: sin edictum obaudissent: tum sese armis eos eiectionem de suis finibus. Iason & qui cum eo erant grauiter tulerunt crudelitatem Laomedontis sic se ab eo tractari: cum nulla ab eis iniuria facta esset: simul timebant multitudinem barbarorum si contra imperium conarentur permanere: ne opprimerentur cum ipsi non essent parati ad proeliandum nauim conscenderunt. & a terra discessere colchos profecti sunt pelle abstulere domum reuersi sunt. Hercules grauiter tulit a rege laomedonte contumeliose se tractatum & eos qui una profecti erant colchos cum iasone statim spartam ad castorem & pollucem uenit: agit cum his ut suas iniurias defendat ne laomedon impune ferat: quod illos a terra & portu prohibuisset: multos adiutores fuisse futuros si se accommodassent: castor & pollux omnia promiserunt se facturo quod hercules uellet. Ab his salaminam profectus ad Thelamonem uenit: rogatque eum ut secum ad Troiam eat & ut suas suorumque iniurias defendat. Thelamon promisit se in omnibus rebus paratum esse quae Hercules uellet facere: Inde pithiam profectus est ad peleum: rogatque eum ut secum eat ad Troiam pollicitusque est ei peleus se iturum. Inde pilum ad nestorem profectus est: ro-

gatq; cum nestor quid ueniret. Hercules dicit q; dolore cō
motus sit uelle exercitum se ducere in phrygiam. Nestor
Herculem conlaudauit operamq; suam pollicitus est. Her
cules ubi omnium uoluntates intellexit naues. xy. parauit
milites elegit. Vbi tempus datum est proficiscendi litteras
ad eos quos rogauerat misit: ut cum suis omnibus uenirēt
Quum ergo omnes unanimiter conuenissent in phrygi
am profecti sunt: & ad sigeum noctu accesserūt. Inde Her
cules Thelamon: & Peleus exercitum eduxerunt e nauib;
bus: qui præsidio essent Castorem Pollucem & nestorem
reliquerunt. Laomedonti regi nunciatum est classez græ
corum ad Sigeum accessisse: & ipse statim cum equestri co
pia ad mare uenit: coepitq; proeliari. Hercules ad Ilium ie
rat: & imprudētes q; erant in oppido urgere coepit. Quod
ubi laomedonti nunciatū est urgeri ab ostibus Ilium: ilico
reuertit: & in itinere obuius græcis factus: ab Hercule oc
cidit. Thelamon prius oppidū Ilium introiit. Cui Hercu
les uirtutis causa hesionam laomedontis regis filiam dono
dedit: cæteri uero filii q; cum laomedonte erant occidunt.
Priamus in phrygia erat: Vbi eum laomedon pater eius
exercitui præfecerat. Hercules & q; cū eo uenerāt prædam
magnā fecerunt: & ad naues deportāt. Inde domū pficisci
decreuerunt. Thelamon hesionam secum conuexit. Hoc
ubi Priamo nunciatū est patrē occisum: ciues creptos: præ
dam euectaz: Hesionā sororem dono datam grauitè tulit:
phrygiam tam contumeliose tractatam esse a græcis: Ilium
petit cum uxore Hecuba & liberis Hectore Alexandro Dei
phebo Heleno Troilo Andromacha Cassandra Polyxe
na: Nam erant ei etiam alii filii ex concubinis nati quos ne
mo ex regio genere dixit esse: nisi eos: qui essent ex legit.

phrygius

mis uxoribus. Priamus ut Ilium uenit: ampliora moenia
extruxit: & ciuitatem munitissimam reddit: & multitudi-
nem militum ibi esse fecit ne per ignorantiam opprimeretur
ita ut Laomedon pater oppressus est. Regiam quoque adi-
ficauit & ibi Iouis aram statuamque consecrauit. Tunc quan-
do Ilio portas fecit in Boeciam legatos misit quarum nomina
sunt haec Antenorida Dardanie Illia Scaea Catumbria tro-
iana & postquam Ilium stabilitum uidit: Tempus expecta-
uit: ut uisum est ei iniurias patris ulcisci. Antenorem uocari
iubet: dicens ei se uelle legatum in greciam mittere: ut con-
queratur graues sibi iniurias ab his qui cum exercitu ue-
nerant factas: idem in Laomedontis patris nece & in abdu-
ctione sororis Hesionae: regnique praedatione pertulisse quae
omnia aequo se animo passurum: si tamen Hesionae red-
datur. Antenor ut Priamus imperauit nauim conscendi:
& profectus uenit magnesium ad Peleum quem Peleus hos-
pitio recepit triduo: die quarto interrogat eum ad quid ue-
nerit: Antenor dicit: quae a Priamo mandata erant. ut gra-
tias postularet: ut Hesionae tantum redderetur: haec ubi Pele-
us audiuit grauer tulit: eo quod ad eum pertinere uidebatur
iubet eum de finibus suis discedere. Antenor nihil moratus na-
uim ascendit: sed in Boeciam iter fecit: salaminam aduectus est ad
Thelamonem: rogare cepit eum: ut Priamo sororem redderet:
dicens non esse dignum in huiusmodi hunc regis filiam: Cui Thelamon
respondit nichil a se Priamo factum: quod uirtutis causa donatum
sit se nemini datum: ob hoc Antenorem de insula discedere iu-
bet. Tunc nauim conscendit: & in achaiam puenit. Inde ad Casto-
rem & Pollucem delatus. coepit ab eis postulare. ut Pria-
mo satisfacerent. & Hesionam sororem redderent. Castor &
Pollux negauerunt iniuriam ab eis Priamo factam esse. &

h iii

laomedontem eos priorem laxisse anthenorez discedere iu-
bent. inde pilū ad Nestorē uenit. dixitq; ei qua de cā ueni-
ret. Qui ut audiuit coepit antenorez obiurgare cur aude-
ret in grāciam uenire cū a phrygibus prius grāci lāsi eēnt
ubi anthenor audiuit nil se impetrasse. & cōtūmeliose pria-
mum tractari nauī conscendit. domū reuertitur. priamo
regi demonstrat quomodo ab unoquoque illorum tracta-
tus sit. simulq; hortatus est regem ut eos bello prosequa-
tur. Continuo priamus filios uocari iubet. & omnes ami-
cos suos. antenorem. anchisen. æneam. Vgalegon. talan-
tum. laupotem. pāthum & omnes filios q; ex concubinis
nati erāt. Qui ut conuenerunt dixit se anthenorem lega-
tum in grāciam misisse. ut hi qui patrem suum ne eauerē
in hoc sibi satisfacerent hesionā remittēdo. illos at contu-
meliose tractasse antenorem & nihil ab eis impetrasse. Ve-
rum quoniā suam uoluntatem facere noluiſſet uideri sibi
exercitū in grāciā mitti qui poenas reciperet ab eis. ne bar-
baros greci haberēt in risu. hortatusq; est priamus liberos
suos ut huius rei principes forent. maxime hecTORē. erat. n.
maior natu qui cepit se dicere uoluntatem pr̄is executurū
& laomedōtis aui sui necē & quascūq; iniurias grāci troia-
nis fecissent uindicaturū ne id lpunitū grauis foret sed ue-
reri q; non perficere potuissent quod conati eēnt multos
adiutores grāciā futuros europam bellicosos hoīes h̄re.
asiā semp in desidia uitā exercuisse. & ob id classē nō ha-
bere. Alexander cepit cohortari ut classis pr̄paretur. &
in grāciā mitteretur se rei principem futurū. si pr̄ uellet in-
deorū benignitate se confidere uictis hostib; laude adepta.
de grecia domū reditūrum eē: Nā sibi in ida silua cu; nena-
tū abisset. in sōnis mercuriū adduxisse iunonē uenerem &

orig. m.

mineruā ut iter eas de specie iudicaret: & tūc sibi uenerē
pollicitā esse (si suā faciē speciosam iudicaret) daturā se ei
uxorē q̄ in grācia speciosissima uideret: unde sperare debe
ret Priamus Venerem adiutricem Alexādro futurā. Dei
phebus placere sibi dixit Alexātri cōsiliū & sperare grā
cos hesionā reddituros & satisfacturos: si ut dispositum es
set classis in grāciā mitteretur. Helenus uaticinare cōpit
graios uenturos Iliū euersuros parētes & fratres hosti
li māu iterituros: si Alexāder sibi uxorē de grācia adduxis
set. Troil⁹ mīmus natu nō minus fortis q̄ hec̄tor bellū ge
ri suadebat: & non debere terreri uerbis Helēi q̄ oīb⁹ pla
cuit classez p̄pari & ī grēciā p̄ficisci. Priam⁹ alexādrū & dei
phebū ī peoniā misit ut milites eligerēt & populū ad cōcio
nē uēire iuberēt cōmōefacit filios ut maiores natu mīori
bus imparēt: mōstrauit q̄s iurias greci troiāis fecissent: ob
hoc ātenorē legatū ī grāciā misisse ut sibi hesionā sororez
redderēt & satis troianis facerēt. Antenorem contumelio
se ab eis tractatum: nec quicq̄ ab his impetrare potuisset:
ob hoc placere sibi Alexandrum mitti cum classe in grāci
am qui aui sui mortem & troianorum iniurias ulciscatur.
Anthenorem dicere iussit quomodo in grācia tractatus
esset. Anthenor hortatus est troianos ne horrescerent ad
debellandam grāciam fortes & alacriores suos fecit. Pau
cis demonstrauit quā in ipsa grācia gesserat. Priamus di
xit. si cui displiceret bellum geri suam uoluntatem edice
ret. Tunc Panthus Priamo & propinquis prodit ea quā
a patre suo Euforbio audierat dicens: si Alexander uxorē
de grācia adduxisset troianis extremum exitium futuruz
sed pulchrius esse in ocio uitaz degere q̄ in tumultu liber
tatem amittere & periculum inire. Populus pāthi aucto,

ritatem contempsit: regem dicere iussere quid fieri uellet.
Priamus dixit naues esse præparandas: ut eatur in græciā:
utensilia quoque populo non deesse ad eam rem faciendā:
iussitq; ut ire parati essent: populus conclamauit per se mo-
ram non esse: quo minus regis præceptis pareatur. Pri-
amus illis magnas gratias agit: contionemq; dimisit at mox
in idam siluam misit q; materiez succiderent naues ædifica-
rent. Hectorem in superiorem phrygiam misit: ut exerci-
tum pararet: & ita profectus est. Cassandra postq; audiuit
p̄ris cōsiliū: dicere coepit quæ troianis futura essent: si Pri-
amus pleuerasset classem in græciam mittere. Interea tem-
pus superuenit: naues ædificatæ sunt: Milites superuenerūt
quos Alexander & Deiphebus in peonia elegerant. At ubi
uisum est posse nauigare: Priamus exercitū suū alloquitur
Alexandrum exercitū imperatorem præfecit: mittit cum
eo Deiphebum Aeneam Polidamantē imperatq; Alexan-
dro: ut primū spartā accedat Castorem & Pollucem con-
uenit: & ab his petat: ut Hecuba soror reddatur & satis tro-
ianis fiat: quod si negassent: continuo ad se nuncium mitte-
ret: ut exercitum possit in græciam mittere. Post hæc Ale-
xander in græciam nauigauit: adducto secum duce eo qui
cum Antenore iam prius nauigauerat non multo ante di-
es: quibus Alexander in græciam nauigauit: & antequā in
insulam citheream accederet: Menelaus ad Nestorem in-
pilum pficiscens: Alexandro in itinere occurrit: & miraba-
tur regiā classem quo tēderet: utriq; occurrētes aspexere se
inuiçē inscii quo quisq; iret. Castor & Pollux ad Clitēnæ
strā ierant: secum Hermonā neptē suā Helenæ filiam addu-
centes. Argis Iunonis dies festus erat his diebus: q̄b⁹ Ale-
xander i insulā Cithereā uenit: ubi ad fanū ueneris & Dia-

næ sacrificauit. At hi q̄ in insula erāt mirabant̄ classē regiaz
& interrogabant ab illis: q̄ cū Alexandro uenerāt qui eēnt
uel ad quid uenissent: respondere a Priamo rege Alexan/
drum legatū missum ad castorem & Poliuicē: ut eos conue/
nirent. Helēa uero Menelai uxor cuz alexander ī insula eēt
Citherea uoluit euz uidere. Q̄ uade causa processit ad op/
pidū quod est helenapuenitq; ad mare ubi Dianæ & apol/
linis fanum est ubi rē diuinam Helena facere disposuerat.
Q̄ uod ubi alexandro nunciatū ē Helenā ad mare uenisse
cōscius formæ suæ: in cōspectu ei⁹ ambulare cœpit: cupiēs
eā uidere. Helenæ nunciatū est alexandruz Priami regis fi/
lium ad helenā oppidū: ubi ipsa erat uenisse: quē etiā illa ui/
dere cupiebat. Et cuz se utiq; respexissent ambo forma sui/
incensū tempus dedere: ut gratias inuicem referrent alexā/
der imperat: ut omnes sint in nauibus parati. Noctē clas/
sem solunt: de fano Helenam eripiunt: secum ducunt &
cum ea aliquas mulieres rapiunt. Dum oppidani uidissent
helenam raptam: diu pugnauere cum Alexandro: nec he/
lenam eripere ualuerē. Q̄ uos alexander fretus multitudi/
ne sociorum superauit: fanum expoliāuit: homines secum
īde q̄ plurimos captiuos duxit: nauī imposuit: & statim clas/
sem soluit domum reuerti disposuit: in portū tenedon per/
uenit: ubi Helenam mœstā alloquūo mitigauit. Patrique
rei gestæ nunciuz misit. Menelao postq̄ in pilo nunciatū ē:
cum Nestore spartam pfectus est ad Agamemnonem fra/
trem misit argos rogans ut ad se ueniant. Interea alexan/
der ad patrem suum: cum magna præda peruenit: & rei ge/
stæ ordines refert. Priamus gauisus est sperans græcos ob/
hanc causam recuperationis Helenæ sororē hesionam red/
dituros: & ea quæ a troianis inde abstulere. Helenam mœ-

Itam consulatus est: eamq; Alexandro uxorem dedit. Ut
aspexit Cassandra Helenam uaticinari cœpit memorans
ea quæ ante prædixerat: quâ Priamus abstrahi & includi
iussit. Agamemnon postq; spartam uenit fratrem consola
tus est & placuit ut per totam græciam conquesturi mit
terentur ad conuocandos græcos: & troianis bellum indi
cerent. Conuenere aut hii achilles cum patroclo: Tlepole
mus & Diomedes postq; partam accessere decreuere iniu
rias troianorum persequi cum exercitu. Agamemnonem
imperatorem & ducē præficiunt tunc legatos mittunt per
totam græciam ut armati ad atheniensem portum cu; na
uibus uenirent ut inde pariter ad troiam pfiscâtur ad de
fendendas suas iniurias. Castor & pollux iere postq; audi
erunt Helenam sororem suam raptam nauim ascendere &
secuti sunt. Cum in littore lesbio nauim soluerent maxi
ma tempestate correpti nunq; eos comparuisse creditum
est postea dictum est eos immortales factos. Itaque lesbi
os nauibus eos usq; ad troiam quæsitū esse neq; horuz ue
stigia inuenta renunciaffe. Dares phrygius qui hanc histo
riam scripsit ait se militasse usq; dum troia capta esset hos
se uidisse cū induciæ essent pariter proelio interfuisse a dar
danis aut dixit se audiisse quum iterrogaret, qua facie & na
tura fuissent. Castor & pollux fuere autē alter alteri similis
capillo flauo oculis magnis facie pura bene figurati corpo
re deducto. Helenam similem illis formosam animo sim
plici blandam cruribus optimis notā inter duo supercilia ha
bentem ore pusillo priamū troianorū regē uultu pulchro
magnum uoce suauis aqilino corpore. Hec̃tores blesus candi
dū crispum strabū pernicipis mēbris uultu uenerabili bar
batū decentē bellicosū aīo magnū ciuib; clamentem di

gnum & amore captū. Deiphæbū & Helenū similes p̄ri dis-
similes natura captū deiphebū fortē helenū demētē doctū
uatē. Trolīū magnū fortissimū: pulcherrimū: q̄ ætate ua-
lentem fortem cupidum uirtutis. Alexandrum candidū
longum fortē: oculis pulcherrimis capillo flauo & molli:
ore uenusto: uoce suauī uelocem cupidum imperii. Aene-
am rufum: quadratū facundū affabilem fortem in cōsilio
pium: uenustū oculis hilaribus & nigris. Antenorem lō-
gum gracilem uelocibus membris uersutum. cautum.
Hecubam magnam aquilino corpore pulchram: mentem
uirili iustam piam. Andromacham oculis clavis candidam
longam formosam modestam sapientem pudicam blan-
dam. Cassandram candidam. mediocri statura: ore ro-
tundo: rufam oculis micantibus futurorum præsciam. Po-
lyxenam candidam altam formosam collo longo oculis ue-
nustis capillis flauis & longis compositam membris di-
gnis: digitis prolaxis: cruribus rectis pedibus optimis: quæ
forma sua omnes superaret: animo simplici largam: dapli-
lem. AGAMEMNONEM albo corpore magnum:
membris ualentibus: facundum prudentem: nobilem di-
uitem. Menelaum mediocri statura rufum formosum: ac-
ceptum: gratum. Achillem pectorosum: ore uenusto:
membris ualentibus: magna uī brachiorum: bene crispa-
tum: clēmētē: in armis acerrimum: uultu hylari, largū:
dapilem, capillo mirteo. Patroclū pulchro corpore: oculis
lis celsis, uiribus magnis, uerecundum: rectum, prudentem,
dapilem. Aiacem oileum quadratum ualentibus mem-
bris aquilino corpore iocundum fortem sagacem. Aia-
cem thelamonium ualentem uoce clara capillis nigris co-
ma crispa simplici animo in hostem atrocem. Vlyxem fir-

mū: dolosum: ore hylari: statura media: eloquentē: sapientē. Diomedē fortem: quadratū: corpore honesto uultu austero in bello acerrimū clamoroso cerebro calidū iipatientem audacem. Nestorē magnū nasolongo longum latum candidum consiliarium prudentem. Proteusilaum corpore candido uultu honesto uelocem confidentē temerarium Neoptolemum magnum uirosū stomachosū blesus uultu bonum ad unum oculis rotundis superciliosum. Palamedem gracilem longum sapientem animo magno blandum podalirium crassum ualentem superbum tristē. Machaonem magnum fortem certum prudentem patientem misericordem. Merionem rufum mediocri statura corpore iocundo uitiosum pertinacem crudelem impatientem. Briseidam formosam. nec alta statura candidam capillo flauo & molli superciliis iunctis oculis uenustis corpore æquali blandam uerecundiam animo simplici & piā. Sic igitur classe ornata græci athenas peruenerunt Agamemnon ex mycenis cum nauibus numero centum. Menelaus ex sparta nauibus numero. lx. Archelaus & protenor ex boecia nauibus numero. l. Ascalafus & Ialmenus ex Orcomeno nauibus numero. xxx. Epistrotus & schedius ex phocida nauibus numero. xl. Ajax thelamonius ex salamina adduxit secum Teucrum fratrem bublatiōnem Amphimachum Dorium thesium Polisenū nauibus numero. xl. Nestor ex pilo nauibus numero. lxxx. toas ex etholia nauibus numero. lx. Ajax oileus ex loeris nauibus numero. xxxvii. Anthippus phidippus thoas ex alcedone nauibus numero. xxx. Idomeneus & meriones ex creta nauibus numero. lxxx. Vlyxes ex itacha nauibus numero. xl. Emelius ex pirgis nauibus numero. x. Pro

tesilaus & Protarchus ex philaca. nauibus numero. xl. Po-
dalirius & Machaon æsculapii filii Eëtrici nauibus nume-
ro. xxxxi. Achilles cum patroclo & myrmidonibus ex pi-
thia nauibus numero. l. lepolemus ex rhodo nauibus nu-
mero. ix. Euripilus ex orcomeno nauibus numero. lx. Xā-
tippus & Amphimachus ex elide nauibus numero. xii. Po-
libætes & Leontius ex larissa nauibus numero. xl. Diome-
des euripilus stenele⁹ ex argis nauibus numero. lxxx. Phi-
locetes ex melibæa nauibus numero. vii. cuneus ex cypro
nauibus numero. xxi. Protheus ex magnesia nauibus nu-
mero. xl. Agapenor ex archadia nauibus numero. xl. Me-
nesteus ex athenis nauibus numero. l. Creneus ex pilo na-
uibus numero uiginti duab⁹. Hii fuere duces græcorū nu-
mero sexaginta nouem: qui adduxere naues numero mil-
le. c. xl. **POSTQ VAM** athenas uenere Agamēnon du-
ces in concilium uocat: collaudat hortatur: ut q̄ primum ī
iurias suas defendant: rogat si cui quid placeat suadetque:
ut ante q̄ proficiscerentur: delphos ad apollinem consulē-
dum de tota re mitti: cui omnes assentiuntur. Huic rei A-
chilles præficitur: & cum Patroclo proficiscitur. Priamus
ut audiuit quia hostes p̄parati sunt misit per totam phry-
giam qui finitimos adducant exercitus: domique milites
comparat: q̄ magno animo se defendant. Quum Achil-
les delphos uenisset ad oraculum pergit: & ex adyto res-
pondetur græcos uicturos decimoq̄ anno troiam captu-
ros: Achilles res diuinas sicut imperatum est fecit: & eo tē-
pore uenerat calchas a testore natus: & diuina dona pro
phrygibus a suo populo missus apollini portabat: simulq̄
consult de regno rebusq̄ suis: huic ex adyto respondetur:
ut cum argiuorum classe militum contra troianos profi-

discatur eosq; sua intelligentia iuuet: ne uel inde prius disce-
dant: q̄ troia capta sit. Postq̄ in fanum uentum est: inter se
Achilles & calchas responsa contulere: gaudentesq; hospi-
tio: amicitiam confirmant Athenas una proficiscentes p-
ueniunt: & achilles eadem in concilio refert: argui gau-
dent chalcantem secum recipiunt: classem soluunt cum
eas tempestates ibi retinerent Calchas ex augurio respon-
dit: ut hinc reuertantur & in aulidem proficiscantur: pro-
fecti perueniunt. Agamemnon dianam placat dicitque so-
ciis suis: ut classem soluant ad troiam iter faciant utuntur
duce philocteta: qui cum argonautis ad troiam fuerat: De-
inde applicant classez ad oppidum quod sub imperio Pria-
mi regis erat: & id expugnant prædaq; facta proficiscun-
tur. Post ueniunt tenedon ibi omnes occidunt. Agamē
non prædam diuidit: concilium uocauit: Inde legatos ad
Priamum mittit: si uelit Helenam reddere: & prædam quā
Alexander fecit restituere: legati eliguntur Diomedes &
Vlyxes ad Priamum ueniunt. Dum legati mandato pa-
rent: mittuntur Achilles: & Telephus ad prædandam my-
siam ad Teutrantem regem ueniunt: prædamq; faciunt:
Teutras cum exercitu suo superuenit: quem Achilles fu-
gato exercitu uulnerat: quem iacentem Telephus clipeo
protexit: ne ab Achille interficeretur. Eo tempore Tele-
phus adhuc puer erat a patre hercule progenitus: a Theu-
trante Rege hospitio susceptus est. Diomedem regē ferūt
eo tempore uexatum cum equis potentibus & feris ab
Hercule interfectum. Teutrantiq; regnum tradidisse to-
tum ob hoc eius filium Telephum ei suppecias uenisse:
Quod cum Theutras intelligeret: tunc se eodem
uulnere mortem effugere non posse regnum suum & my

siam uiu⁹ Telepho tradidit. & eum regem ordinauit. mortuum Telephus magnifice sepeliuit: Achilles ut nouū regnum conferuet. nadet & plus iusto exercitum adiuturū si comineato frumento quot annis ex eo regno aduchat q̄ si ad troiam dimicaturus accedat. Itaq̄ telephus remanet. Achilles cum magno præde commertio ad exercitum tenedon reuertitur. Agamemnoni & sociis rem gestā narrat illi collaudant industriam eius. Interea legati missi ad Priamum ueniunt mandataq̄ Agamemnonis referūt postulantes ut Helena & præda reddatur satisq̄ regi fiat: ut pacifice discedant. Priamus iniurias argonautarum commemorat: patris interitum: Troiæ expugnationem: & Hesionæ sororis seruitutem: Deniq̄ Antenorem legatum q̄ contumeliose ab eis tractatus sit: pacem repudiat: bellum indicit: græcorum legatos de finibus repelli iubet. legati in castra tenedon reuertuntur: renunciantes responsum: res consultim geritur. Aderant uero ad auxilium Priami aduersus ductores duces græcorum hi cum exercitibus suis: quorum nomina & prouincias insinuandas esse duximus: Ecelia pandarus Amphidaraustus. De colophonia a suis cariis Amphimachus menesteus. Delicia sarpedon. Claucus. De Larissa Hipotogus & eupesus de Cironia remus. de Thracia Pirus & Alcamus. de Peonia Paractemesus. Teropeus. de phrygia Ascanius Xandippus Portius. De Fliconea Eufemeus. de Boecia Sanias Asimaus & Foricus. de Buctino Epistropolis & Boccius. de Palaconia Philleminus. de Aethiopia Pirses & Memnon. de Tracia Hefens & Archillogus. de Agrestia Adrastus & Amphius. de auzōio Epistrophus. His ductoribus & exercitibus qui cuncta paranda pararent. Præfecit Priamus prim

cipem & ductorem Hectorem: deinde Deiphebum Ale/
xandrum, Troilum. Aeneam Memnonez. Dum agamē/
non consulit de tota re & ex Corno aduenit nauplii fili⁹
palamedes cum nauibus. xxx. ille se excusauit morbo affe/
ctum Athenas uenire nō potuisse qui uēiret quum primū
potuerit illi gratias agunt: rogātq; cum in cōsilio esse: De/
inde quum argiuis non cōstaret exeundi ad troiā clam no/
ctu an interdiu facerent. Palamedes sic iam detractionem
reddit in luce in troiam excessionem fieri oportere: & ma/
num hostium deduci. itaque omnes ei assentiunt cōsulte
agamemnonem exercitui p̄ficiunt: legatos ad Mesiaz cæ/
terisque locis mittunt: ut exercitui com meatus supportā/
dos curent Hesiodum demorantem & Aniu⁹. Deinde ex/
ercitum ad concionem uocat collaudat: imperat hortatur
monet diligenter: ut dicto obedientes essent. Signo dato
naues soluunt: tota classis ad latitudinem accedit ad Tro/
iam: littora troiani fortiter defendunt. proteus laus in ter/
ram excursionem facit: fugat cædit: Cui Hector obuiam
uenit & eum interfecit: cæteros perturbat: unde Hector
recedebat: ibi troiani fugabantur. Postquam magna cæ/
des utrinq; facta est. aduenit achilles totum exercitum in
fugā conuertit. redegitque omnes in troiam: nox præliū
dirimit. Agamemnon exercitum totum in terram ducit:
castra facit. Postero die Hector exercitum ex urbe educit
& instruit. Agamemnon contra acri clamore occurrit p̄/
lium acre atque iracundum geritur: nam fortissim⁹ quis/
que in primis cadit. Hector patroclum occidit: & spoliatū
ex acie accepit: Merionemq; persequitur & occidit. quem
quum similiter spoliare uellet: Menestheus superuenit: &
Hectorem in foemore uulnerauit: qui saucius multa milia

occidit: & festinauisset argiuos in fugam uertere: nisi obui
us illi ai ax Thelamonius superuenisset. Aduersus quē cuq;
congrederetur: cognouit eum eē de sanguine suo. erat enī
de Hesionā sorore priami natus. Quo pacto Hector a na
uibz ignem reuocari iussit: & utrique se inuicem remu
nerauere & amici discessere. **POSTERA DIE** Græci
inducias petunt. Agamemnon Protefilaum magnifico
funere effert: cœterolque sepeliendos curat. Achilles Pa
troclum plangit: argiui suos. Achilles Patroclo ludos fu
nebres facit. Dum induciæ sunt Palamedes non cessat se
ditionem facere: & indignum aiebat Agamemnonem re
gem esse qui exercitui imperaret: ipse coram exercitu mul
ta sua ostendit studia: excessionem facit: castrorum muni
tionem: signi dationem: uigiliarum circuitiōem. libraruz
ponderumque dimensionem exercitusque instructionez.
Hæc cum a se orta essent non æquum esse: ut cum a pau
cis imperium datū Agamemnoni esset: eum omnibus:
qui postea uenissent imperare: quum præsertim omnes si
gnum uirtutis expectassent in ducibus suis. Dum Achi
ui de imperio inter se uicissim certant: proelium post bien
nium repetitum est. Agamemnō Achilles Diomedes Me
nelaus exercitum educunt. Contra Hector Troilus æne
as occurrunt: fit magna cædes ex utraque parte fortissimi
cadunt. Hector Boetem archilocum Protenorem occi
dit: nox proelium dirimit: Agamemnon duces omnes in
concilium uocat: suadet hortatur: ut omnes in aciem pro
deant: & maxime Hectorem persequantur qui de his ali
quos fortissimos duces occidit. Mane autē facto He
ctor æneas alexander exercitum educunt. Omnes duces
argiuorum prodeunt. Fit magna cædes. Multa milia ex

chilochus

utroque exercitu dimittuntur orco. Menelaus & Ajax alexandrum persequuntur: quos respiciens alexander sagitta Menelai femur transfigit. Ille dolore comnotus pariter cum aiace Locro non cessauit eum persequi. Quos ut uidit Hector instantes fratrem suum persequi: supplicas ut uenit cum aenea: Quem aeneas clypeo protexit: & de proelio ad ciuitatem adduxit: nox proelium dirmit: achilles cum Diomede postera die exercitum eduxit: Contra Hector & aeneas atiem dirigunt: fit magna caedes. Hector Orcomeneum Oramenem Palamonem Epistrophum Schedium Delpenorem Dorium Ppolixenum duces occidit: Aeneas amphimachum: & Nerium: Achilles Euphenium Hippotem Asterium: Diomedes Xandippum Mestem Agamemnon uidit duces fortissimos eecidisse pugnam reuocauit. Troiani laeti in castra reuertuntur: Agamemnon sollicitus duces in consilium uocauit: hortatur: ut fortiter pugnarent neque desisterent quonia maior pars ex suis exuperata sit: sperare se exercitum ex mysia quotidie superuenturum. POSTERA die agamemnon totum exercitum: & omnes duces in pugnam prodire coegit contra Troiani duce Hectore atiem direxerunt. Fit magna: caedes: acriter ex utraque parte pugnatur: multa milia hinc & inde cadunt: nec differebatur pugna: ita ut continuis lxxx. diebus animose pugnatum sit: Agamemnon ut uidit multa milia quottidie occidi: nec sufficere mortuos sepelire: misit legatos ad Priamum: ut inducias ad trienum peterent. Vlixes & diomedes legati ad Priamum ueniunt: inducias sicut imperatum est postulant: ut suos funerarent: uulneratos curarent: naues reficerent: exercitum comparent commeatum conuherent. Vlyxes & Diomedes

noctu ad Priamum legati uadunt: occurrit illis ex troianis
dolon: Qui quum interrogaret quid ita armati ad opidum
uenissent: dixere se ab Agamemnone legatos ad Priamum
missos: Quos ut priamus audiuit uenisse: & desiderium
suum exposuisse: in consiliū omnes duces conuocat: Qui
bus refert legatos uenisse ab Agamemnone: inducias ad
triennium peterent: Hectori suspectum uidetur: quia tam
longum tempus postulassent. Priamus dicere imperat:
quid cuique uideatur: omnibus placitum est inducias ad
triennium dare. interim Troiani mœnia renouāt: uos sau-
cios curant: & mortuos cum ingenti honore sepeliunt.
TEMPVS pugnae post triennium superuenit: hector &
Troilus exercitum educunt: Agamemnon: Menelaus dio-
medes etiam ipsi exercitum educunt: fit magna cædes he-
ctor in prima acie Phidippum: & Xantippum duces in-
terficit achilles Liconium Euforbium occidit: & cætera
ex plebe multa milia ex utraque parte cadunt: acriter pua-
gnatur diebus continuis triginta. Priamus ut uidit mul-
tos de suo exercitu cecidisse: mittit legatos ad agamemno-
nem: ut inducias peterent mensibus. vi. & consilii senten-
tia agamemnon concedit inducias. Vt autem prælii tēpus
aduenit: acriter per. xii. dies pugnatur: multi duces fortis-
simi hinc & inde cadunt plures uulnerantur plurimi in ipa
curatione moriuntur agamemnon mittit ad Priamum lega-
tos & .xxx. dierum inducias postulauit ut funerare mor-
tuos suos possit. Priamus consulte fecit annuitque at ubi
tempus pugnae superuenit andromacha uxor hectoris in
somnia uidit Hectorem non debere eo die in pugnam pro-
cedere & quum ad eum uisum referret hæc muliebria uer-
ba abiicit. Andromacha mœsta misit ad Priamum ut il-

lum prohibeat. Ne ea die pugnaret. Priamus Alexandrum
Helenum Troilum & Aeneam in pugnam misit. Hector
ut ista audiuit: multum increpans Andromacham: arma
ut proferet poposcit: nec retinere se ullo modo potuit. Dū
planctu foemineo oppidum concitat: ad Priamū in regia
cucurrit: refert ea quæ in somnis uiderat: uelle Hectorem
ueloci saltu in pugnam ire: proiectaq; ad genua astante fi-
lio suo Astionacte eum reuocare mandat. Priamus in pu-
gnam omnes prodire iussit. Hectorem retinuit Agarnem
non Achilles Diomedes Ajax Locrus: ut uidere Hecto-
rem in pugna non esse acriter pugnauerunt: multosq; du-
ces ex troianorum numero occidere. Hector ut audiuit tu-
multum: troianosq; in bello nimis laborare: prosiluit in pu-
gnam. Statimque Idumeum obtruncavit Hiphilum sau-
ciauit Leontheum occidit Stenelei iaculo femur figit. A-
chilles ut respexit multos duces eius dextera cecidisse: ani-
mum in eum dirigebat: ut illi obuius fieret: considerabat
enim Achilles nisi Hectorem occideret: plures de græco-
rum numero eius dextera perituros: proelium interea a-
cre colliditur: hector polibætē ducem fortissimum occi-
dit: dumque eum spoliare cæpit Achilles superuenit. fit
pugna maior & clamor ab oppido & a toto exercitu sur-
git. Hector Achillis femur sauciauit: Achilles dolore ac-
cepto magis eum persequi cæpit: nec destitit nisi occideret
quo interempto Troianos in fugam uertit: & maxima cæ-
de eos usque ad portas sequitur: cui tamen Memnō resti-
tit & inter se acriter pugnauerunt: læsi utrique discessere:
nox proelium dirimit. achilles saucius de bello redit noctu
troiani hectorem lamentabantur. POSTERA die
Memnon troianos educit cōtra græcorum exercitum aga-

mēnon exercitum consluit suadetq; inducias duorū mē
suum postulare ut suos unusq; sepelire possit. Legati ad
Priamum proficiscuntur desiderium prosecuti sunt duorū
mensium inducias accipiunt priamus hectorem suorum
more ante portas sepelivit ludosque funebres facit dum i
ducia sunt palamedes iterum non cessat de imperio con
queri itaq; agamemnon seditionem excitat & dixit se de ea
re libenter laturum ut quem uellet imperaret. POSTE
R O die populum ad contionem uocat: rogat se unq; cupi
dum imperii fuisse: animo æquo se accipere si cui uellent
dare sufficere sibi exercitum troiæ: Sed tamen Mycenis re
gnum habere: iubet dicere: si cui quid placeat. Palamedes
prodiit: suum iugenum ostendit. Itaque argiui imperium
ei libenter tradunt. Palamedes argiuis gratias agit impe
rium accipit amministrat. Achilles uituperat imperii com
mutationem: induciae exeunt. Palamedes ornatus exer
citum instruit: hortatur. contra idem fecit Deiphebus: pu
gnatur acriter a troianis: Sarpedon Licius cum suis im
pressionem in argiuos facit cædit prosternit. Obuius ei fit
Tlepolemus Rhodius: sed in stando pugnandoque male
uulneratus cadit. Secundo Perses Admestæ filius præ
lium restituit: diuque cum Sarpedone communius pu
gnando occiditur. Sarpedon quoque uulneratus de præ
lio recedit. Itaq; per aliquot dies prælia fiunt: ex utraq; par
te multi ductores occiduntur: sed plures a priamo. Troia
ni legatos mittunt: iuducias petunt: mortuos utrosque se
peliunt saucios curant fide data ultro citroq; in oppidum
& castra argiuum commeant. Palamedes Agamemno
nem: & Demophoontē Athamantem ad Thelidas mittit
Quos legatos Agamemnoni præfecerat: ut commeatus

compararent. & frumentum de mysia a telepho acceptū
supportent. hi subueniunt seditiōi: palamedis proditiōē
narrant. palamedes moleste fert. agamemnon ait moleste
non ferre sua uoluntate esse factum. naues onerandas cu
rant. palamedes castra munit. turribus circundat. Quæ
runt troiani quare exercitum exerceant. cur muruz urbis
diligenter instaurent. fossam & uallum addant. cæteraque
diligenter comparent. POSTQ VAM autem anni
dies uenit quo hector sepultus est. priamus & hecuba po
lixena cæterique troiani ad hectoris sepulchrum profecti
sunt. quibus obuius fuit achilles. polixenam contēplatur
figit animum. amare eam uehementissime cœpit. tunc ar
dore compulsus odiosam in amore uitam cōsumit. & fere
bat agre ademptum imperium agamemnoni: sibi que pa
lamedem præpositum cogentem. Igitur phrygio fidelissi
mo seruo mandata dat ad hecubam. & ab ea sibi uxorem
polixenam poscit: si dederit se cum suis myrmidonib⁹ do
mum rediturum quod cum ipse fecerit. cæteros idez. factu
ros. Seruus proficiscitur ad hecubam conuenit. mandata
dixit. Hecuba respōdit uelle: hoc pacto si priamo uiro suo
placeat. dum ipsa cum priamo agat seruum reuerti iubet.
agamemnon cum magno comitatu ad castra reuertitur.
hecuba cum priamo de condiçãoe achillis loquitur. pria
mus respondit fieri non posse. non quod eum indignum
uel affinitate extremuz estimet: s; si ei dederit & ipse disces
ferit. cæteros graios non discessuros. & iniquū esse filiā su
am hosti coniungere: quapropter si id fieri uellet. pax per
petua fiat. exercitus discedat. foederum iura sanciantur:
si id factum sit sibi illum libenter filiam daturum. Itaque
achilles ut constitutum erat seruum ad hecubaz mittit ut

sciat quod cum Priamo ægerit. Hecuba priamo narrat oīa
mandata seruo. Hæc ille achilli refert. Achilles in uulgo q̄-
ritur; In unius mulieris Helenæ causa totam Græciam eu-
ropamque uastatam esse tanto tempore tot milia hoīum
perisse; libertatem mancipataz esse; unde oportere fieri pa-
cem & exercitum reducere. Annus circumactus est. Pala-
medes exercitum ducit & instruit. Deipheb⁹ contra: achil-
les iratus in proelium non prodit. Palamedes occasiōe du-
ctus impressionem in Deiphebum facit; eumque obtrun-
cat; proelium acriter insurgit; ab utrisque multa milia ho-
minum cadunt. Palamedes in prima acie uersatur; horta-
turque proelium, ut fortiter gerant contra eum. Sarpedō
succurrit; eumque palamedes interfecit. Eo facto lætus in
acie uersatur. Cui glorianti Alexander paris sagitta colluz
transfigit; Phryges animaduertūt; tela coniiciunt; atq; ita
palamedes occiditur. Rege occiso argiui cedūt cuncti im-
pressionem faciunt; in castra confugiunt; troiāi persecuū-
tur; castra oppugnant; naues incendunt. Achilli nūciatū
est; dissimulat; Ajax telamonius fortiter defendit; nox pli-
um dirimit. argiui in castris palamedis scientiam æquita-
tem clæmentiam bonitatem lamentabantur. troiani Sar-
donem & Deiphebum miserabiliter deflent; Nestor qui
maior natu erat; nocte ductores in conciliuz uocat; suadet
hortari; ut imperatorem eligant; & si eis uidetur eundem
agamemnonem minima cum discordia fieri posse. Itē cō-
memorat dum fuerat imperator q̄ res prospere gestæ sint
satis foelicem fuisse exercitum; si cui quid aliud uideatur di-
cere suadet; omnes assentiunt agamemnonem summum
imperatorē præficiunt. POSTERODIE troiani alacres
in aciem prodeunt; Agamemnon contra exercitum edu-

i iiii

cit proelio commisso uterque exercitus inter se fugantur. Postquam maior pars diei transiit: in primis prodiit troil⁹ cedit deuastat: argiuos in castra fugat. Postera die exercitum troiāi educunt. contra agamemnon. fit magna cades uterque exercitus inter se pugnant: proeliuz acriter surgit multos duces argiuorum troilus interfecit. pugnatur cōtinuis diebus septem. Agamemnon inducias petit in duos menses. Palamedem magnifico funere effert: ceterosque duces ac milites sepeliendos curat. Interea agamemnon dum induciæ fiunt mittit ad Achillem: Vlyxem nestorem & Diomedem ut rogent eum in bellum prodire. Achilles autem mœstus qui iam destinauerat in belluz nō prodire: ob id quod promiserat Hecubæ: aut certe minus pugnaturum: quoniam polixenam intensissime amabat. cœpit male eos accipere qui ad eum uenerāt dicit se debere perpetuam pacem expostulare. pugnam negat. Agamemnoni renuneiatur quod ab achille actum sit: illum pertinaciter negare Agamemnon omnes duces in consilium uocat: exercitum quid fieri debeat consulit: imperat dicere quid cuique uideatur. Menelaus hortatur fratrem suum: ut exercitum in pugnam produceret: nec debere terreri si Achilles se excusauerit: sed tamen persuasum ei: ut in bellum prodeat: nec uereri si noluerit commemorare cœpit troianos nō habere alium uirum fortem sicut Hector fuit. Diomedes & Vlyxes dicere cœperunt Troilum non minus q̄ Hectorem uirum fortissimum esse: Diomedis & Vlyxi Menelaus resistens bellum geri suadebat. Calchas ex augurio respondit debere pugnare: q̄ superiores troianis fient. Tempus pugnae supuenit. Agamēnon Menela⁹ Diomedes Ajax exercitū ducunt contra Troianos: fit ma

gha cædes pugnatur acriter: uterque exercitus inter se sa-
uiunt. Troilus Menelaum sauciat multos interficit, cæte-
ros paulatim persequitur. nox prælium dirimit. PO-
stera autem die Troilus cum Alexandro exercitum edu-
cit. Contra oēs argiui prodeunt. acriter pugnatur. Troi-
lus Diomedem sauciat. in agamemnonem impressionem
facit & ipsum sauciat. argiuos cædit. p aliquot dies pugna-
tur acriter. multe milia hominum ex utraque parte tru-
cidantur. Agamemnon ut uidit maiorem partem exerci-
tus se quottidie amittere. neque sufficere posse: petit indu-
cias per sex menses. Priamus concilium cogit. indicat argi-
uorum desideria. troiāi rennuunt debere dari tam longo
tempore inducias: sed potius impressionem fieri. naue in-
cendi. Priamus quid cuique uideatur dicere imperat: om-
nibus placitum est debere fieri quod argiui postulant.
Priamus inducias dedit. agamemnon honorifice suos se-
peliendos curat. Diomedem. Menelaum sauciatos curat
Troiani suos æque sepeliunt: Dum induciæ sunt ex consi-
lii sententia Agamemnon ad achillem proficiscitur ut cū
ad pugnam persuaderet: achilles tristis rogare cœpit se nō
proditurum: sed pacem peti oportere: conqueri cœpit qd
agamemnoni nihil negare possit: tamen cū tēpus pugnæ
superuenisset: se milites suos missurum: ipsum excusatur
habere. Agamemnon ei gratias condignas egit. Tempus
pugnæ superuenit. Troiani exercitum suum educunt.
Contra argiui prodeunt. Achilles primo myrmidones
instruit: ad agamemnonem paratos mittit: fit pugna ma-
ior. acerrime seuitur. Troilus enim in prima acie argiuos
cædit. Myrmidones uero fugat: impressionem usque ad
castra argiuorum facit: multos hiucinde occidit: plurimos

acriter sauciat. Ajax telamonius obstitit. Troiani uictores
in oppidum reuertuntur. Postera die Agamemnon exerci-
tum educit: omnes duces & myrmidones prodeunt.

Contra uero Troilus in aciem laetus exiuit. proelio comi-
so uterque exercitus inter se dimicat: acriter pugnatur: mul-
ta milia hominum ex utraque parte cadunt. troilus myr-
midones persequitur sternit fugat; Agamemnon ut uidit
ex suis partibus multos occisos: inducias in dies. xxx. petit
ut suos funerare possit priamus inducias dedit: suosque se-
peliendos curat. Tempus pugnae superuenit. troiani exer-
citum educunt. Contra Agamemnon omnes duces in
pugnam coegit. proelio commisso fit magna caedes. acri-
ter pugnatur. Postquam primum tempus diei transiit: pro-
diit in primo troilus caedit prosternit. Argiui fugam cum
clamore fecerunt. Achilles ut animaduertit troilum ira-
cunde sauire. & argiuis insultare: simulque sine intermissi-
one myrmidones prosternere procedit in bellum: quem
troilus continuo excepit & sauciat. Achilles de proelio sau-
cius redit: pugnatur continuis diebus sex. die septimo dum
uterque exercitus proelio facto inter se fugantur. Achilles
qui aliquibus diebus uexatus in pugna non prodierat:
myrmidones instruit. hortatur alloquitur ut fortiter im-
pressionem in troilum faciant. Postquam pars diei transiit:
prodiit troilus ex equo laetus: Argiui maximum clamorem
faciunt: myrmidones superuenere. impressionem in troi-
lum faciunt: de quorum numero multi a troilo occiduntur.
Dum acriter pugnatur equus troili uulneratus cor-
ruit troilum implicitum excutit: tum cito achilles adueniens
eum occidit: & de ipso proelio eum trahere coepit: quod achilles
interuentu Memnonis complere non potuit. adueniens. n.

Memnon & troili corpus eripuit: & achillem uulnere sauciavit achilles de proelio saucius redit. Memnon insequens eum cepit cum multis: quem achilles ut respexit substitit: curato uulnere: & aliquamdiu proeliatus Memnonem multis plagis occidit: & ipse uulneratus ab eo ex proelio recessit. Postquam ductor persarum occisus est: reliqui in oppido 3 confugere: proelium nox dirimit. Clausis portis postera die a Priamo legati ad agamemnonem missi sunt: qui dierum xx. inducias peterent: quod agamemnon concessit. Priamus igitur Troilum Memnonemque magnifico funere effert: ceterosque milites utrique sepeliendos curant. HECV BA moesta cum duo filii eius fortissimi Hector & Troilus ab achille interfecti essent: consilium muliebri temerarium iniit ad ulciscendum dolorem alexandrum filium accersit: hortatur ut se & suos fratres uindicaret: insidias achilli faceret: & eum nec opinantem occidat: quoniam ad se miserit & rogauerit ut sibi polyxenam daret in matrimonium se ad eum missuram Priami uerbis: ut pacem fœdusque inter se confirmarent: constituunt in fano apollinis timbræi quod est ante portam eo achilli uenienti collocuturoque insidias collocari: sibi satis uisum esse si eum occiderit. quod tentaturum se alexander promisit. Noctu eliguntur de exercitu fortissimi: & in fanum apollinis collocantur: signum accipiunt. Hecuba ad achillem sicuti condixerat nuncium mittit achilles lætus Polyxenam amans postera die ad fanum se constituit uenturum. Interea achilles consequenti die cum antilocho filio Nestoris ad constitutum uenit: simulque fanum apollinis ingrediebatur undique insidias fieri paris hortatur tela coniiciunt achilles cum antilocho brachio sinistro chlamyde inuoluto: enses exerere exinde

Achilles multos occidit: Alexander antilochum interemit
ipsumque Achillem multis plagis confodit. Ita animam
ex insidiis nec quicquam fortiter faciens amisit: quem alex-
ander feris & uolucris proiici iubet: hæc ne faciat He-
lenus rogat: & suis tradi: quorum corpora accepta argi-
ui in castra tulere. Agamemnon eos occisos magnifico
funere effert: Achillicum sepulchrum ut fieri liceret a Pria-
mo inducias petit: ibique ludos funebres facit. Deinde con-
cilio prouocat: argiuos alloquitur ut ea quæ Achillis esset:
Aiæ propinquo eius commendarent. Tunc sic Aiæ ait:
cum filius Neoptolemus ei super sit: neminem æquius ha-
bere quæ eum: oportet ad pugnam accersiri: eique uniuersa
quæ patris erant restitui consilio inde placuit ut detur ne-
gocium Menelao qui Scyrum proficiscitur ad Lycome-
des auum eius: imperat ut nepotem suum mittat. Quod
Lycomedes argiuis libenter concessit. Postquam induciæ trans-
actæ sunt. Agamemnon exercitum eduxit: instruit:horta-
tur. Contra troiani ex urbe prodeunt: proelium committi-
tur. In prima atque Aiæ nudus uersatur clamore magno or-
to. Multi ex utraque parte cadunt: Alexander arcum teten-
dit: Multos interficit: aiæcis latus nudum transfixit. Aiæ
saucius alexandrum persequitur: nec destitit: nisi eum oc-
cideret aiæ fessus uulnere in castra refertur. Sagitta exem-
pta moritur: alexandri corpus ad urbem portatur. Dio-
medes uirili animo impressionem in hostes facit phryges
fessi ad portas confugiunt: quos Diomedes usque in ur-
bem persequitur agamemnon exercitum circa oppidum
duxit & tota nocte circa murum sedit: alterna uice uigili-
as agit: postera die Priamus alexandrum magnifico fune-
re effert quem magno ululatu Helena prosecuta est: quo-

niam ab eo honorifice tractata sit: quam Priamus & hecuba ut filiam aspexere: & diligenter curauere: quo nunquam troiam despexisset nec argiuos desiderasset. POSTERA die Agamemnon exercitum capit ante portas instruere: & dardanos ad proelium prouocare. Priamus contra iussit urbem munire & inter subsistere usque dum Penthesilea cum amazonibus superueniret. Penthesilea postea superuenit: exercitum contra Agamemnonem eduxit: fit proelium ingens per aliquot dies: diu pugnatur: argiui fugantur in castra opprimuntur: cui uix Diomedes obstitit: alioquin naues incendisset argiuorum: & uniuersum proelium deuastasset. proelio direpto Agamemnon in castris se se continuit: Penthesilea uero quotidie prodit deuastat argiuos in bellum prouocans. Agamemnon ex consilio castra muniuit: & in bellum non prodiuit usque dum Menelaus ueniret: Menelaus a Scyro uenit: arma Achillis Neoptolemo filio eius tradit: quæ quum accepisset in argiuorum castris uehementer circa patris tumulum lamentatur est. Penthesilea ex more proelium instruxit: & usque argiuorum castra processit. Neoptolemus myrmidonum princeps contra atiem duxit. Agamemnon exercitum instruit pariter concurrunt. Neoptolemus stragem fecit. occurrit penthesilea & fortiter in proelio uersat. utrique per aliquot dies acriter pugnaverunt. multos utrique occiderunt. penthesilea neoptolemum sauciat: ille dolore accepto amazonum ducricem penthesileam obtruncat eo facto totum exercitum troianorum in urbem fugere fecit. Statim argiui cum omni exercitu murum circundant ita ut foras troiani exire non possent. HOC POSTquam Troiani uidere antenor polidamas aeneas ad priamum ueniunt. agunt cum eo & consilium

quærunt: ut deliberet quod de fortunis futurum sit priamus concilium conuocat quid postularent iubet eos dicere & quid desiderent. Antenor memorat principes defensoresq; troiæ cæterosq; natos eius cum aduenis ductorib; interfectos argiuorum principes remanere fortissimos. Agamemnonem: Menelaum: Neoptolemum non minus fortissimum q̃ pater eius fuit. Diomedem aiacem Locrium cæterosq; cōplures summæ prudentiæ nestorē Vlyxem. contra Troianos clausos & obsessos & pœne contritos suadet potius esse ut Helena his reddatur & ea quæ alexander euz sociis attulerat & pax fiat. postq̃ multis uerbis de pace concilianda satis fecerunt surgit Amphimachus filius priami adolescens fortissimus malis uerbis Antenorem adortus est eosque qui consenserant improperare eis facta eorum suadere potius dicendum exercitus & irruptionem in castra faciendum usq; dum uincant aut uicti propatria occumbant. postq̃ finem fecit exurgit Aeneas lenibus: mitibusq; uerbis amphimacho repugnat ab argiuis pacem petendam magnopere persuadet. postq̃ dicendi finis factus est priamus magno animo surrexit ingerit multa mala Antenori & aeneæ eos belli appetendi ductores fuisse ut legati in græciam mitterentur quum ipse quoque antenor legatus redierit & renunciauerit se contumeliose tractatum esse & ipse bellum suaserit. Deinde aeneam qui cum alexandro Helenam & prædam de argiuis non modicam extraxit quapropter certum sibi esse pacem non fieri statimq; imperauit ut hi omnes parati essent ut quum signum daret portis irruptionem facerent aut uincere moriue sibi certum esse. Hæc postq̃ locutus est concilium dimisit. Amphimachum secum duxit dixitq; ei uereri se ab

his qui pacem suadebant ne oppidum prodant eosque habe
re multos de plebe qui una sentirent opus esse eos interfi
ci. Quod si hoc factum fuerit se esse patriam defensorum
arguique superaturum simulque rogat ut sibi fidelis & audi
ens paratusque cum armatura esset ut sine suspitione fieri
possit simulque suavit amphi machus ad cenam eos uocari
diuinamque rem facturum & ita insidiis circumuenturum.
Amphi machus ita se facturum promisit: & ab eo discessit.
EODEM die conueniunt Antenor Polidamas Vcale
gon. Amphi damas Dolon dicunt se mirari regis pertinaci
am: quum patriam & comites perire malit quam pacem face
re. Antenor ait se niuenisse:que sibi & illis in commune pro
spiciat si sibi fides seruaretur. Omnes fidem obstringunt.
Antenor ut uidit se obstrictum mittit ad Aeneam: dicens pa
triam esse periclitandam: & sibi suisque cauendum esse: ad Agamem
nonem de his rebus aliquem esse mittendum:que id sine suspitione
curet maturandum esse: animaduertisse Priamum iratum (quia
ei pacem suaserit) de consilio surrexisse: & uereri ne quid no
ui consilii ineat. Itaque omnes permittunt: statimque polidamante
(qui ex his minime inuidiosus erat) ad Agamemnonem
clam mittunt. Polidamas in castra argiuorum peruenit.
Agamemnonem conuenit: dixitque ea quae suis placerent:
Agamemnon clam nocte omnes in concilium conuocat:
& refert ea quae audiuit quid cuique uideatur dicere iubet.
Inde omnibus placitum est ut fides proditoribus seruare
tur. Vlixes & Nestor uereri se dixere hanc rem subire. Ne
optolemus hos refutat: inter se certant: placitum est si
gnum a polidamante exigi: & id ipsum per Sinonem ad
Aeneam & Anchisem & Antenorem mitti: Sinon ad tro
iam proficiscitur: & quia nondum clauis portae Amphi

machus custodibus tradiderat: Signo dato Sinon uocem
Aeneæ & Anchisæ: & Anthenoris audiendo confirmatur
Agamemnoni renunciat: Tunc placitum est omnibus fi-
dem dari fœdere firmari iureiurando stringi: eo pacto ut
si oppidum proxima nocte tradidissent: Antenori Aeneæ
Valegoni: Polidamanti Doloni nec non liberis coniugi-
bus propinquis amicis suisque omnibus fides seruaretur:
& sua causa omnia sibi liceat habere. PACTO confirma-
to iureiurando adstricto suadet polydamas noctu exerci-
tum ad portam Sceam adducant: ubi extrinsecus caput
equi sculptum est: ibi præsidia habere: noctu Antenorez
& Anchisem exercitui argiuorum portam reseruatu-
ros: eis que lumen prolaturus: id signum eruptionis fore dicunt
qui ibi præsto forent qui ad regem eos ducant. postq̃ pa-
cta data sunt polidamas in oppidum rediit: rem peractam
denunciat: dicit Antenori & Aeneæ cæterisque quibus placi-
tum erat: ut suos oēs adducant: & noctu Sceam portā ape-
riant: lumen ostendāt exercitum inducāt: Antenor & Aene-
as noctu ad portā præsto fuere Neoptolemū susceperunt:
exercitui portā reseruare: lumen ostendere: fugam præsi-
dio sibi suisque omnibus præuidere. Neoptolemus præsidium
dat: Antenor eum in regiā duxit: ubi troianis positū præsi-
diū erat. Priamū persequit: quem ante aram Iouis hercei
obtrūcat: Hecuba dum fugit cū Polyxena Aeneas occur-
rit: polyxena ei se tradidit quam aeneas ad patrem anchi-
sem abscondit. andromacha & Cassandra in ædem Miner-
uæ se occultant tota nocte nō cessant argui deuastare: præ-
damque facere postq̃ dies illuxit: agamemnon omnes duces
in arcem conuocat diis gratias egit: exercitum collaudat:
omnemque prædam iubet in medio reponēdam: quā omni

exercitui æque partitus est: simulq; exercitum consulit: an
placeat Antenori & Aeneæ: qui patriā prodider: fidem ser
uari. exercitus oīs conclamat placere sibi conuocatisq; om
nib⁹: uniuerſa quæ erāt reddiderunt. Antenor rogat Aga
memnonem ut sibi loq; liceret. Agamemnon dicere iubet:
mox ut loqui cæpit: primo omnibus graīs iuuenibus gra
tias egit: siuulq; cōmemorat Helenum & Cassandram pa
cem semper patri suasisse: Achillemq; suasu Heleni sepul
turæ conditum fuisse. Agamēnon ex consilii sentētia Hele
no & Cassandræ libertatem reddidit: Helenus Agamem
nonē pro Hecuba & Andromacha deprecatur: cōmemo
ratq; semp ab his esse dilectum etiā his ex consilii sententia
libertas concessa est. Interea prædam omni exercitui diui
sit: diis gratias egit: hostias imolauit: & quinto die statuit
iter pgeret: nt aut dies profectiōis aduenit: tēpestates ma
gnæ exortæ sunt & per aliquot dies remansere. Chalcas
respondit inferis fatissactum nō esse: Neoptolemo in men
tem uenit: polyxenam (cuius causa pater eius perierat) in
regia non esse inuentam. Agamemnon poscit conqueri
tur: exercitum accusat: Antenorem accersiri iubet: impe
rat ut diligenter eam inquireret inuentamque ad se addu
ceret. Mox antenor ueniens ad aeneam & Polyxenam ab
eo absconsam suscipiens ad agamemnonem eam duxit.
Agamemnon Polyxenam Neoptolemo dedit: quam acci
piens ad tumulum patris iugulauit: tunc agamemnon
iratus aeneæ & Polixenam absconderat cum omnibus su
is a patria protinus discedere iubet: aeneas cum suis profi
ciscitur antenori terram tradidit agamemnon profectus
est de urbe uictoria sibi concessa. Helena post aliquot di
es mœsta magis q̄ ante domuz reportatur cum suo Menc

lao. Helenus cum Cassandra sorore: & Andromacha Hectoris fratris uxore & Hecuba matre Cheronēson petit: **HACTENVS** Dares phrygius quæ gesta sunt litteris mandauit: nam ipse ibidem cum Antenoris factione remansit. Pugnatum est annis. x. mensibus. yi. diebus. xii. Ad Troiam corruere ex argiuis sicut Dares scribendo tradidit. D. ccc. lxxxvi. milia Ex troianis usq; ad oppidum proditum. D. c. lxxvi. milia Aeneas nauibus profectus est in quibus Alexander in græciam ierat numero. xxii. quem omnis ætas secuta est hominū in milibus tribus & .cccc. antenorem secuti sunt duo milia & quingenti. Helenum & Andromacham mille ducenti. hucusque daretis historia perscripta est. **Q** VI troianorum in græcorum principes occidere denotantur. hector: Protesilaum: Patroclum: Merionem: Boetem: Archilocum: Protenorem. Delphenorem: Dorium: Polixenum: Phidipum: Xantippum: Leonteum: Polibætum. Carpedontem. Lepodemon. Luforem. Epistrophum & Schedium. Maimentum. Palamonem. Aeneas amphimacum: Nireum. Alexander Palamedem. Antilochum. aiace. aiex Thelamonius. & alexander mutuis uulneribus se occidere. Qui etiam græcorum troianorum duces occidere. Litteris subter notantur achilles Euphenium. hippotum. Plebeum. asterium. Liconium Euforbiū. hectorem. mēonem neoptolemus Penthesileam. Priamum ad tumulum patris Polixenam iugulauit. Diomedes. Xandippum. Mestem epistrophum Orcomeneum assaricus genuit Capin. Capis anchisem. anchises aeneam, aeneas. aschanium.

Franciscus Faragonius ad lectorem.

Iam sunt plena malis hæc tempora nostra nefandis:

Iam placet heu cunctis nocte dieq; scelus
Ferre sanguineo sævit discordia mundo.

Pax abiit, nusq; cernitur alma fides.

Ambitione trudi, miseræq; cupidine rerum.

Labitur humanum tartara ad ima genus.

Fœda gomroteo iam putent sæcla ueneno

Hoc omnis uitio ducitur ordo uirum;

Credimus en sacros uerum cecinisse prophetas

Bellis, igne, fame, sulphure, cuncta ruent.

Finit historia antiquissima Dictys Cretensis atq; Da-
retis Phrygii de bello Troianorum ac Græcorum in inely-
ta urbe Venetiarum cum eximia diligentia impressa per
Cristoferum mandellum de pensis kalendis Martii. M.
CCCC, LXXXIX. Laus deo & beate uirgini.

Registrum operis.

a b c d e f g h sunt quaterni. i uero
est quinternus. Finis.

